

**Jilid I
Bil. 57**

**Hari Khamis
28hb Julai, 1983**

PENYATA RASMI PARLIMEN
PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KEENAM
Sixth Parliament

PENGGAL PERTAMA
First Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 8125]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Lembaga Kemajuan Ternakan Negara (Pembubaran)
[Ruangan 8213]

Rang Undang-undang Probet dan Pentadbiran (Pindaan) [Ruangan 8245]

Rang Undang-undang Pesuruhjaya Tanah Persekutuan (Pindaan)
[Ruangan 8256]

UCAPAN PENANGGUHAN:

Kemiskinan dan Pentadbiran di Sekolah-sekolah [Ruangan 8276]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KEENAM

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG PERTAMA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang Dipertua, DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, DATO' SERI
DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S.,
S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T.,
D.U.N.M. (Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO
MUSA HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M., S.P.N.S.
(Panti).

Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR NEO
YEE PAN, S.P.M.J., B.S.I. (Muar).

„ Menteri Kerjaraya, DATO' S. SAMY VELLU, S.P.M.J., D.P.M.S.,
P.C.M., A.M.N. (Sungei Siput).

„ Menteri Luar Negeri, TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN
SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).

„ Menteri Kebajikan Masyarakat, DATIN PADUKA HAJJAH
AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI, D.P.M.S., J.M.N., (Kuala
Langat).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, Y.M. TENGKU DATO'
AHMAD RITHAUDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P.,
S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kewangan, Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH
HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Ulu
Kelantan).

„ Menteri Pengangkutan, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M.,
J.M.N. (Batu Berendam).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG,
D.P.C.M. (Taiping).

„ Menteri Pertanian, DATO' ABDUL MANAN BIN OTHMAN,
D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK LEO MOGGIE ANAK
IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ,
D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

- Yang Berhormat Menteri Pelajaran, DATUK DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).
- „ Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATO' SANUSI BIN JUNID. D.S.D.K., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelebu).
- „ Menteri Buruh, DATO' MAK HON KAM, D.P.M.P., J.M.N., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Menteri Penerangan, DATUK SERI MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM, D.G.S.M. (Alor Gajah).
- „ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN YONG KUET TZE, P.N.B.S. (Padawan).
- „ Menteri merangkap Duta Besar Malaysia ke Indonesia, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).
- „ Menteri Kesihatan, DATO' CHIN HON NGIAN, D.S.I.J. (Renggam).
- „ Menteri Wilayah Persekutuan, DATO SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN ANWAR BIN HAJI IBRAHIM (Permatang Pauh).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATUK DR JAMES P. ONGKILI, S.P.D.K., D.I.M.P. (Tuaran).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' DR LING LIONG SIK, D.P.M.P. (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri Buruh, DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, DATO' DR NIK HUSSAIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K., K.M.N. (Kuala Krai).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATO' ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).
- „ Timbalan Menteri Buruh, DATUK WILLIAM LYE CHEE HIEN, P.G.D.K., A.S.D.K (Gaya).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' HAJI MOHAMED SUHAIMI BIN DATO' HAJI KAMARUDDIN, D.P.M.S., A.M.N. (Sepang).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).

„ Timbalan Menteri Pertahanan, ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, J.M.N. (Paloh).

„ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN LUHAT WAN (Baram).

„ Timbalan Menteri Dalam Negeri, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).

„ Timbalan Menteri Kebudayaan Belia dan Sukan, DATIN PADUKA CHOW POH KHENG *alias* ROSEMARY CHONG, D.P.M.S. (Ulu Langat).

„ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, PUAN SHARIFFAH DORA BINTI SYED MOHAMED, A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Semerah).

„ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUAN MUHYIDDIN BIN HAJI MOHD. YASSIN, S.M.J., P.I.S. (Pagoh).

„ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN S. SUBRAMANIAM (Segamat).

„ Timbalan Menteri Pelajaran, DR TAN TIONG HONG (Raub).

„ Timbalan Menteri Penerangan PUAN RAHMAH BINTI OTHMAN, J.S.M., S.M.S., A.M.N., P.J.K. (Selayang).

„ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' MOHAMED KHALIL YAAKOB, D.S.A.P., J.S.M. (Maran).

„ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN SABBARUDDIN CHIK (Temerloh).

„ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, PUAN NAPSIAH BINTI OMAR (Kuala Pilah).

„ Timbalan Menteri Luar Negeri, TUAN ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR (Kulim-Bandar Baru).

„ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, TUAN RADZI BIN SHEIKH AHMAD (Kangar).

„ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' LEE KIM SAI, D.P.M.S., P.P.N. (Ulu Selangor).

„ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUAN OO GIN SUN, S.D.K., A.M.K., J.P. (Alor Setar).

„ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, TUAN AHMAD SHAH BIN DATUK HUSSEIN TAMBAKAU (Keningau).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, P.B.S. (Sarikie).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Am, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN HUSSEIN BIN MAHMUD (Tanah Merah).

- Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos,
TUAN AU HOW CHEONG, A.M.P. (Telok Anson).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan
Kemajuan Wilayah, TUAN ZAINAL ABIDIN BIN ZIN (Bagan
Serai).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan
Luar Bandar, TUAN MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI,
A.M.P. (Gerik).
- „ Setiausaha Parlimen Jabatan Perdana Menteri, TUAN AWANG
BIN JABAR, P.J.K. (Dungun).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan
Sukan, TUAN MUSTAFFA BIN MOHAMMAD (Sri Gading).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN YEOH POH
SAN (Petaling).
- „ TUAN ABDILLAH BIN HAJI ABDUL HAMID (Silam).
- „ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).
- „ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K., A.S.D.K
(Kinabatangan).
- „ DR ABDUL HAMID BIN PAWANTEH (Arau).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAHIM BIN ABU BAKAR, A.M.N., S.M.P.
(Kuantan).
- „ TUAN ABDUL RAHMAN BIN SULIMAN (Parit Buntar).
- „ DATUK PATINGGI HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.P., D.A.,
S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (Kota
Setar).
- „ TUAN HAJI AFFANDY BIN TUN HAJI MOHD. FUAD STEPHENS
(Marudu).
- „ TUAN AHMED HAMBAL BIN YEOP MAJLIS, P.P.T. (Parit).
- „ DATUK ALFRED JABU ANAK NUMPANG, P.N.B.S., K.M.N.
(Betong).
- „ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Terengganu).
- „ TUAN ANDREW JANGGI MUYANG (Lubok Antu).
- „ TUAN HAJI AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P.
(Batang Padang).
- „ TUAN BAHARI BIN HARON (Labis).
- „ TUAN BAN HON KEONG (Batu Gajah).
- „ DR GEORGE CHAN HONG NAM (Lambir).
- „ TUAN CHAN KOK KIT (Sungai Besi).
- „ DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Beruas).

- Yang Berhormat TUAN PETER CHIN GAN OON, P.M.P. (Ipoh).
- „ DATUK CLARENCE E. MANSUL, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN DAIM ZAINUDDIN (Kuala Muda).
- „ TUAN DAUD BIN DATO HAJI TAHA (Batu Pahat).
- „ TUAN HAJI DUSUKI BIN HAJI AHMAD (Tumpat).
- „ TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S. (Saratok).
- „ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S., A.B.S. (Batang Lupa).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN NEWMAN GABAN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN V. GOVINDARAJ, A.M.N., P.J.K. (Pelabuhan Kelang).
- „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K., S.P.M.J. (Ulu Padas).
- „ TUAN HASSAN BIN HAJI MOHAMED, K.M.N., A.M.N. (Rantau Panjang).
- „ TUAN HASSAN ALBAN BIN HAJI SANDUKONG, J.P. (Labuk Sugut).
- „ DATO DR HEE TIEN LAI, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I., J.P. (Ayer Hitam).
- „ TUAN IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ DATO' JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN JUSTINE ANAK JINGGUT (Ulu Rajang).
- „ DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ TUAN KAN YAU FA, A.S.D.K. (Tawau).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN KHADRI BIN SABRAN (Tenggaroh).
- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ DR KOH TSU KOON (Tanjong).
- „ DATO LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ DATO LEE SAN CHOON, S.P.M.J., S.S.I.J., K.M.N. (Seremban).
- „ DR LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).

Yang Berhormat DATUK LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, P.N.B.S., P.B.S. (Kapit).

„ DATO LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N. (Shah Alam).

„ TUAN LIM KIT SIANG (Kota Melaka).

„ TUAN LIM LIANG SENG, P.P.T. (Kinta).

„ TUAN LING SIE MING (Sibu).

„ TUAN MAMAT GHAZALEE BIN ABDUL RAHMAN, S.M.T.
P.J.K. (Ulu Nerus).

„ TUAN MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB (Hilir Perak).

„ DATO' HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, D.J.M.K., K.M.N., A.M.N.,
P.B. (Nilam Puri).

„ TUAN MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD, A.M.N. (Pekan).

„ TUAN MOHAMED RAZLAN BIN HAJI ABDUL HAMID, P.P.N., P.P.T.
(Matang).

„ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM,
D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).

„ TUAN MOHAMMAD IDRIS BIN MOHAMMAD BASRI (Setapak).

„ TUAN MOHAMMAD YAHYA BIN LAMPONG, A.S.D.K. (Kota Belud).

„ TUAN MOHAMMED YUSSOF BIN HAJI YAKOB (Hilir Padas).

„ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).

„ TUAN MOKHTARAM BIN RABIDIN, A.M.N., P.P.N., P.I.S. (Pontian).

„ TUAN MUTANG TAGAL (Bukit Mas).

„ TUAN NG CHENG KUAI (Lumut).

„ DATO' HAJI NGAH BIN HAJI ABDUL RAHMAN, S.P.M.J., S.S.I.J.,
P.I.S., B.S.I., A.M.N., J.P. (Ledang).

„ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P.
(Pengkalan Chepa).

„ TUAN OTHMAN BIN ABDUL (Ulu Muda).

„ DATUK PENGIRAN OTHMAN BIN HAJI PENGIRAN RAUF, P.G.D.K.,
A.D.K. (Kimanis).

„ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).

„ TUAN QUAH WEE LIAM, P.I.S., B.S.I. (Kluang).

„ TUAN RICHARD DAMPENG ANAK LAKI (Serian).

„ TUAN HAJI SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH, P.M.P., A.M.N., P.J.K.
(Padang Rengas).

„ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).

„ TUAN HAJI SEROJI BIN HAJI HARON, A.M.N., P.P.N., B.K.M.
(Baling).

- Yang Berhormat TUAN SHAMSURI BIN MD. SALEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik Pulau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ TAN SRI DATO' SYED AHMAD SHAHABUDDIN AL-HAJ, P.S.M., S.P.M.K., S.S.D.K., P.N.B.S., P.G.D.K., J.M.N., J.P. (Padang Terap).
- „ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Damansara).
- „ TUAN TAN KOK HOOI (Padang Serai).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMAD (Jerantut).
- „ WAN IBRAHIM BIN WAN ABDULLAH (Pasir Mas).
- „ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMAD (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M. A. BAKAR, A.M.N., P.J.K (Sungai Petani).
- „ TUAN YAHYA BIN HAJI ZAKARIA, P.P.T. (Bagan Datok).
- „ TUAN YEW FOO WENG (Menglembu).
- „ DATIN PADUKA ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Tanjong Karang).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Ketua Penolong Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting Kanan: Yahya Manap.

Penyunting: P. B. Menon.

Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhur bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad.

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT

Khamis, 28hb Julai, 1983

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang Dipertua *mem-
perkerusikan Mesyuarat*)

**JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

**FAMA—PASARAN HASIL—
HASIL PERTANIAN**

1. Tuan Mohktaram bin Rabidin minta Menteri Pertanian menyatakan apakah langkah positif yang diambil dan dilaksanakan oleh FAMA di dalam hal pemasaran hasil-hasil pertanian oleh petani-petani kecil, terutama hasil-hasil tanaman kontan.

Timbalan Menteri Pertanian (Dr Goh Cheng Teik): Tuan Yang Dipertua, langkah-langkah positif yang diambil dan dilaksanakan oleh Kementerian Pertanian melalui FAMA di dalam hal pemasaran hasil-hasil pertanian, termasuk tanaman kontan oleh petani-petani kecil ialah:

- (1) menambahkan saluran-saluran pasaran di luar bandar di mana FAMA sendiri menyertai dalam pembelian, pemerosesan dan pengedaran hasil-hasil tersebut di samping pihak-pihak swasta supaya petani-petani mempunyai cukup pembeli untuk hasil-hasil mereka;
- (2) meluaskan pasaran bagi hasil-hasil tersebut di dalam dan di

luar negeri untuk menambahkan permintaan bagi hasil-hasil ini;

- (3) melibatkan penambahan maklumat-maklumat pemasaran seperti harga, bekalan dan perkembangan di pasaran tempatan dan di luar negeri untuk menentukan bahawa petani-petani mengeluarkan hasil-hasil sejajar dengan kehendak pasaran, bukan sahaja dari segi quantiti tetapi juga dari segi jenis, mutu, bungkus, masa dan lain-lainnya; dan
- (4) mengadakan usaha-usaha mengurangkan amalan-amalan yang tidak adil dari segi penimbangan, penetapan mutu hasil-hasil tersebut, potongan yang dikenakan kepada petani-petani dan lain-lain supaya petani-petani mendapat faedah yang sepenuhnya dari hasil-hasil mereka tanpa mengalami kerugian dari amalan tidak adil ini.

Tuan Khadri bin Sabran: Tuan Yang Dipertua, dalam jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi ada menyatakan sebanyak 4 langkah yang dilaksanakan oleh FAMA yang sedang dijalankan oleh FAMA untuk membantu petani-petani yang tinggal di luar bandar, terutamanya di dalam memasarkan hasil-hasil pertanian mereka. Jadi berdasarkan kepada keempat-empat langkah yang telah disebutkan tadi itu, saya ingin

mendapatkan penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri sama ada tenaga FAMA yang ada di tiap-tiap daerah itu cukup untuk mengendalikan urusan-urusan tersebut.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang Dipertua, tenaga FAMA cukup.

Tuan Hassan bin Haji Mohamed: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya ingin mendapat penjelasan daripada pihak Timbalan Menteri Yang Berkenaan mengenai hasil perusahaan kacang tanah. Sejauh mana kejayaan yang telah dapat dicapai oleh pihak Kementerian dalam memasarkan perusahaan pertanian itu kerana setahu saya umpama di Kelantan pada satu masa dahulu perusahaan kacang tanah ini mendapat sambutan yang baik, tetapi oleh sebab timbul masalah pemasaran, sekarang ini perusahaan itu pupus.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang Dipertua, masalah pemasaran kacang tanah di Kelantan pernah timbul pada satu masa yang lalu, akan tetapi masalah ini nampaknya telah selesai.

Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis: Tuan Yang Dipertua, ketika ini musim buah-buahan sedang begitu menggalakkan di kawasan-kawasan luar bandar, termasuk juga buah-buah durian. Tetapi apa yang saya lihat FAMA tidak memainkan peranan yang sepatutnya di dalam memasarkan buah-buahan ini sehingga berlaku orang-orang tengah menentukan harga yang tidak sepatutnya kepada petani-petani ataupun pemilik-pemilik dusun di luar-luar bandar. Jadi di dalam masalah pemasaran ini sepatutnya FAMA mestilah mengambil bahagian yang begitu cergas sekali untuk menentukan harga dan memasarkan buah-buahan tersebut sehingga seperti kita tahu banyak

dieksport ke Singapura. Jadi saya ingin tahu sejauh manakah FAMA memainkan peranan dalam pemasaran buah-buahan di luar-luar bandar.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang Dipertua, Ahli Yang Berhormat itu mengatakan bahawa beliau kurang puas hati tentang peranan yang dimainkan oleh FAMA untuk memasarkan buah-buahan pada musim ini. Sekiranya Ahli Yang Berhormat itu boleh beri butir-butir yang tepat, Kementerian saya tentu akan siasat.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Dalam jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri sebentar tadi ada mengatakan FAMA telah memainkan peranan dari segi membeli dan memasarkan hasil pertanian daripada pekebun-pekebun kecil tetapi apa yang saya dapat tahu mengenai peranan FAMA membeli dan memasarkan hasil koko dan kelapa di seluruh negara ada didapati bahawa FAMA tidak begitu menjalankan betul-betul untuk usaha memasarkan hasil koko dan kelapa ini sama ada di dalam negeri atau di luar negeri tetapi sebaliknya membeli hasil-hasil tanaman tersebut dan menjualkan kepada peniaga-peniaga tempatan sahaja. Jadi, adakah perkara ini benar.

Yang kedua, Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan dalam jawapannya tadi mengatakan tenaga FAMA agak kurang, adakah Kementerian itu bercadang untuk menambah kerana sekiranya ini tidak dilakukan, rungutan daripada pekebun-pekebun kecil untuk menaikkan harga kelapa dan koko sering kita dengar.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang Dipertua, harga-harga koko dan kelapa sawit di pasaran dunia bukan ditentukan oleh mana-mana pihak sahaja tetapi oleh keadaan ekonomi

dunia. Pada suatu masa yang lalu harga koko jatuh ke suatu peringkat yang rendah dan juga harga kelapa sawit tetapi pada masa sekarang. . .

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: (*Bangun*).

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri, nanti sekejap. Yang Berhormat dari Bagan Datok ada hendak cakap?

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Yang saya maksudkan bukan kelapa sawit, Tuan Yang Dipertua, kelapa kering—kelapa.

Tuan Yang Dipertua: Kelapa kering?

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Ya, kelapa.

Dr Goh Cheng Teik: Ini kesilapan saya, Tuan Yang Dipertua. Harga koko dan kelapa telah bertambah baik dan keadaan pasaran sekarang pun telah bertambah baik.

Tentang tenaga FAMA, saya telah jelaskan bahawa tenaga FAMA agaknya mencukupi dan tujuan Jabatan sekarang ialah menggunakan tenaga FAMA dengan sepenuhnya untuk tujuan mencari pasaran di mana-mana tempat pun untuk memenuhi kehendak petani.

Tuan Haji Saidin bin Haji Mat Piah: Tuan Yang Dipertua, tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri telah menjawab soalan rakan saya dari Parit berhubung dengan peranan FAMA berkenaan dengan hasil buah-buahan tempatan di kampung-kampung. Beliau meminta butir-butir kerana ada masalah pada tahun ini tetapi saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, adakah beliau sedar bahawa hasil buah-buahan di kampung-kampung ini adalah merupakan satu hasil tahunan yang tetap di kalangan rakyat. Oleh sebab ianya sudah tetap ada pada tiap-tiap

tahun maka saya ingin mengetahui apakah rancangan yang positif yang dimainkan oleh FAMA bagi membantu petani-petani yang dapat mengeluarkan hasil buah-buahan di kampung-kampung ini supaya ianya tidak ditindas oleh orang-orang tengah seperti yang disebut oleh rakan saya dari Parit tadi.

Dr. Goh Cheng Teik: Tuan Yang Dipertua, FAMA cuba dengan segala daya-upaya untuk mencari pasaran bagi apa jenis produksi pun dan kemampuan FAMA tentu terhad kerana sekiranya produksi berlebihan dan ada over-production, jadi kemampuan FAMA tentu terhad.

Berkenaan dengan buah-buahan, saya mintalah butir-butir tertentu supaya FAMA boleh bertindak dengan secepat mungkin.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Menglembu, soal penghabisan.

Tuan Yew Foo Weng: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Dalam jawapan Timbalan Menteri yang berkenaan tadi beliau ada menyatakan beberapa tujuan FAMA dan sebagainya. Saya ingin tahu cara-cara yang digunakan oleh FAMA untuk memasarkan hasil-hasil pertanian dan kriterianya untuk menentukan sesuatu harga yang adil bagi segala hasil-hasil itu.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang Dipertua, FAMA ada menyertai pasaran "wholesale" di bandar-bandar besar seperti Ipoh, Kuala Lumpur, Johor, Pulau Pinang, Kuantan dan Seremban dan juga menyertai pasaran "retail" di Kuala Lumpur, Petaling Jaya, Kota Bahru, Melaka, Pulau Pinang dan Johor Bahru. Selain daripada itu, FAMA pun ada "cold room" yang tertentu di 24 tempat untuk menyimpan sayur-sayuran.

PENGANIAYAAN DI TEMPAT TAHANAN/PUSAT PEMULIHAN

2. Tuan Yahya bin Haji Zakaria minta Menteri Dalam Negeri menyatakan apakah inisiatif atau langkah-langkah yang telah dan akan dijalankan oleh Kementerian supaya kejadian penganiayaan tidak berlaku di tempat-tempat tahanan dan di pusat latihan dan pemulihan.

Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri (Dato Musa Hitam): Tuan Yang Dipertua, tempat-tempat tahanan dan pusat pemulihan di bawah Kementerian Dalam Negeri dapat dibahagikan kepada 6 jenis:

- (a) penjara-penjara;
- (b) sekolah-sekolah Henry Gurney untuk budak-budak yang dijatuhkan hukuman oleh Mahkamah;
- (c) tempat tahanan di bawah Akta Keselamatan Dalam Negeri Tahun 1960 di Kamunting, Taiping (Perak);
- (d) tempat tahanan di bawah Ordinan Darurat (Ketenteraman Awam dan Mencegah Jenayah) Tahun 1960 di Pulau Jerejak (Pulau Pinang) dan Muar (Johor);
- (e) pusat Pemulihan dadah di Tampin (Melaka), Bukit Mertajam (Pulau Pinang), Tampoi (Johor) dan Besut (Terengganu); dan
- (f) lokap polis.

Bagi tiap-tiap tempat tahanan dan pusat pemulihan ada disediakan peraturan-peraturan dan kaedah-kaedah untuk mengawal ketenteraman serta menentukan tidak berlakunya kejadian-kejadian penganiayaan oleh pegawai-pegawai dan juga di kalangan penghuni-penghuni.

Peraturan-peraturan dan kaedah-kaedah tersebut membolehkan:

- (a) orang-orang tahanan membuat aduan kepada Ketua Institusi tahanan/pemulihan sekiranya berlaku sebarang penyalahgunaan kuasa oleh mana-mana kakitangan;
- (b) membuat aduan di mana ianya boleh dibuat kepada Ahli-ahli Lembaga Pelawat yang membuat lawatan dari masa ke semasa.

Di samping itu orang-orang tahanan tidak dinafikan hak untuk membuat laporan polis sekiranya berlaku penyalahgunaan kuasa sama ada secara terus ataupun melalui peguam, pelawat dan saudara-mara mereka.

Tiap-tiap institusi tahanan/pemulihan mempunyai Lembaga Pelawat. Institusi-institusi tahanan adalah juga dibuka untuk lawatan-lawatan dari pertubuhan-pertubuhan yang diiktiraf, seperti Persatuan Bulan Sabit Merah Antarabangsa. Laporan-laporan yang dikemukakan oleh Lembaga dan Pertubuhan-pertubuhan diberi perhatian sewajarnya. Langkah-langkah dan tindakan terhadap orang-orang yang didapati bersalah sama ada pegawai-pegawai Institusi maupun penghuni-penghuni sendiri.

Bagi pegawai-pegawai, tindakan tatatertib yang diambil meliputi amaran bertulis, pertukaran, denda, turun pangkat atau buang kerja.

Bagi kes-kes laporan polis ianya diserahkan kepada pendakwaraya untuk menentukan sama ada sesuatu kes itu boleh didakwa mengikut proses perundangan. Di antara tahun 1978 dan pertengahan tahun 1983, sebanyak 543 laporan telah dibuat mengenai penyalahgunaan kuasa oleh kakitangan polis. Dari jumlah itu, 104 orang telah dihadapkan ke Mahkamah

atas tuduhan-tuduhan di bawah seksyen 304, 323, 335 dan 506 Kanun Keseksaan; 68 diambil tindakan tatatertib dan 371 laporan didapati tidak berasas.

Kes-kes tatatertib dan hukuman yang telah dikenakan ke atas pegawai dan kakitangan Jabatan Penjara pula yang didapati bersalah menyalahgunakan kuasa terhadap penghuni-penghuni penjara ialah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Bil. Kes</i>	<i>Keputusan</i>
1981	7 (assault)	Tindakan telah diambil terhadap yang berkenaan.
1982	19 (assault)	—sama—
1983 (Hingga Jun)	3 (assault)	Telah dilaporkan.

Jenis tindakan dan hukuman yang dikenakan meliputi denda, pemotongan masa off duty, pemotongan hari kelepasan hujung minggu, menjalani kawad atau berbaris (drill) dari 45 minit sehingga satu jam bagi kes-kes yang lebih serius tindakan diambil di bawah Bab D (Perintah Am) yang melibatkan turun pangkat ataupun buang kerja.

Di kalangan orang-orang tahanan pula jika didapati bersalah melakukan penganiayaan, mereka dibicarakan di hadapan Ketua Institusi Tahanan Pemulihan berkenaan. Jika didapati bersalah hukuman-hukuman boleh dikenakan ke atas mereka seperti tahanan berasingan (solitary confinement), perlucutan keistimewaan (withdrawal of privileges), latihan jasmani, tambahan dan catuan makanan mengikut beratnya sesuatu kesalahan. Sekiranya ia melibatkan laporan polis, kes-kes tersebut akan diserahkan kepada pendakwaraya untuk pertimbangan.

Tuan Yang Dipertua, saya sendiri memanglah sedar, kadang-kala terdapat berlakunya penyalahgunaan kuasa terhadap orang-orang tahanan oleh pegawai-pegawai yang dipertanggungjawabkan. Sukalah saya mengambil kesempatan di Dewan ini untuk mengingatkan Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa tanggungjawab mengawasi orang-orang tahanan yang mempunyai pelbagai watak dan latarbelakang bukanlah satu tanggungjawab yang mudah. Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri akan terus mengambil tindakan dan sambil itu mencari jalan untuk mengelakkan kejadian-kejadian yang tidak diinginkan itu berlaku dari semasa ke semasa.

Tuan Haji Saidin bin Mat Piah: Tuan Yang di-Pertua, Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri telah menerangkan bahawa untuk melindungi daripada perbuatan penganiayaan di pusat-pusat tahanan atau di penjara-penjara satu konsep atau sistem telah dibuat oleh Kerajaan iaitu memberi peluang kepada pihak orang-orang salah ini boleh membuat aduan kepada pegawai-pegawai institusi ataupun lembaga pelawat. Saya ingin bertanya bagaimana dan cara manakah mereka ini diberi kemudahan untuk membuat aduan sama ada secara lisan atau tulisan atau kedua-duanya sekali.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, mengikut fahaman saya kedua-dua cara ini dibenarkan tetapi dialamatkan kepada ketua institusi yang berkenaan.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang Dipertua, sungguhpun atas kertas ada peraturan-peraturan yang tidak membenarkan penganiayaan dan salah guna kuasa dalam tempat-tempat tahanan tetapi adakah Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri

sedar bahawa pada pengalaman sehari-harian orang ramai ialah bahawa peraturan-peraturan tersebut tidak berkesan semakin tidak berkesan dan peristiwa-peristiwa penganiayaan dan penyiksaan ada berlaku sehingga orang ramai berpendapat bahawa ada dua standard dalam undang-undang sehingga dalam kes baru-baru ini dalam keputusan Mahkamah Persekutuan dalam kes Mokhtar Hashim dan Rahmat Satiman ada teguran-teguran dalam hukuman bahawa ada berlaku perkara penganiayaan dalam lokap-lokap. Adakah oleh kerana perkembangan baru-baru ini pihak yang berkuasa akan mengadakan satu review untuk mengetatkan peraturan-peraturan khususnya dalam proses pelaksanaan undang-undang supaya kepercayaan orang ramai boleh dipulihkan, dan adakah Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sedar bahawa perkara-perkara semacam ini kalau dibenarkan berlaku tanpa tindakan yang berkesan semacam apa yang berlaku dalam Pusat Serenti Tampin, perkara-perkara penyiksaan tanpa berperikemanusiaan terhadap penagih-penagih dadah berlaku, orang ramai yang sokong.

Tuan Yang Dipertua: Saya minta Ahli Yang Berhormat tidak boleh membuat kenyataan ataupun syarahan. Ahli Yang Berhormat diminta membuat pertanyaan.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, ini timbul daripada Pusat Serenti Tampin yang ada dijawab oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri bahawa adakah beliau sedar bahawa oleh kerana tidak ada tindakan yang berkesan semacam peristiwa yang didedahkan mengenai perkara Pusat Serenti Tampin, orang ramai yang sokong kempen anti dadah sekarang khuatir dan takut sama ada anak-anak mereka kalau dihantar ke Pusat Serenti Tampin itu akan menghadapi

siksaan dan akibatnya ialah sokongan orang ramai terhadap kempen ini akan dipengaruhi.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, bagi Ahli Yang Berhormat yang membuat kenyataan yang menyatakan bahawa Kerajaan kita mengamalkan "double standard" di dalam pentadbiran undang-undang dan peraturan ialah satu

Tuan Lim Kit Siang: Daripada orang ramai, saya dapat pandangan terhadap peristiwa yang terus berlaku.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, bagi orang ramai atau sesiapa pun yang membuat tuduhan bahawa Kerajaan ialah mengamalkan system double standard di mana orang ramai itu diwakili oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka ialah merupakan tuduhan yang tidak berasas, melulu dan berbau politik. Ini ialah disebabkan oleh amalan yang sedang berlaku di dalam negara kita ini mengikut keadaan semasa di mana Kerajaan dengan tegasnya telah membuktikan dan menunjukkan bahawa apa juga unsur-unsur double standard bukan sahaja tidak diterima oleh Kerajaan tetapi diambil tindakan yang begitu tegas oleh Kerajaan dengan tidak mengira siapa pun yang melanggar undang-undang dan peraturan.

Kenyataan ini perlu saya buat supaya jangan setiap kali ada terjadi sesuatu tuduhan yang melulu begitu dibuat oleh sesiapa. Kalau Ahli Yang Berhormat tidak mengatakan begitu alhamdulillah, baguslah. Tolonglah sampaikan kepada masyarakat bahawa kita tidak mengamalkan double standard itu.

Yang kedua, Tuan Yang Dipertua, saya suka mengatakan bahawa memang benar di atas kertas kita ada undang-undang dan peraturan-peraturan tetapi amalan dan peraturan

ataupun pentadbiran sesuatu undang-undang itu dibuat oleh manusia. Itulah sebabnya kita ada undang-undang, itulah sebabnya kita ada hukuman-hukuman. Apa yang penting ialah kalau sesiapa juga yang hendak membuat aduan atau tuduhan, aduan dan tuduhan ini diterima dengan sikap yang positif dan diambil tindakan yang positif juga supaya apa juga kelemahan-kelemahan seperti kejadian-kejadian penganiayaan seperti yang disebutkan di dalam soalan ini akan berkurangan, hendak dikatakan dapat dihapuskan sekali tentu tidak mungkin di dalam masyarakat biasa ini. Kita ada undang-undang bertulis tetapi amalannya masih ada pencuri, ada penyamun dan ada berbagai kesalahan dibuat oleh manusia, walaupun ada undang-undang yang tertentu. Jadi berasaskan kepada kenyataan itu, saya harap Ahli Yang Berhormat tolong mengambil kira di atas kedudukan di dalam negara kita ini di mana kita sedang berusaha untuk mengambil tindakan di dalam pentadbiran undang-undang dan peraturan-peraturan yang meliputi segala-gala bahagian pertahanan yang saya sebutkan tadi, yang saya senaraikan tadi di mana ianya memerlukan fahaman dan kerjasama daripada ahli-ahli masyarakat termasuklah Wakil Rakyat. Ahli Yang Berhormat sendiri telah membesarkan satu kejadian di Tampin melalui akhbar dan saya telah mengambil sikap yang positif, saya tidak mengecam ataupun mencerca Ahli Yang Berhormat malahan mengucapkan terima kasih. Kalau Ahli Yang Berhormat tidak mengetahui, dalam sidang akhbar, saya mengatakan bagaimana perkara ini berlaku dan hasil daripada pendedahan sebegitu, kami mengambil tindakan-tindakan untuk memperbaiki keadaan pada keseluruhannya. Jadi dalam semangat itulah saya harap apa yang sedang terjadi dalam masyarakat kita dari segi pentadbiran, kita akan mengambil

sikap positif dan dengan cara itu kita akan dapat memperbaiki sistem pentadbiran ataupun justice di dalam negara kita.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang Dipertua, berkenaan dengan Lembaga Pelawat untuk tiap-tiap tempat tahanan, suka saya bertanya Yang Amat Berhormat tentang apakah garis panduan yang digunakan untuk membuat perlantikan ke dalam Lembaga Pelawat itu dan adakah menjadi amalan Kerajaan untuk melantik Wakil-wakil Rakyat untuk berkhidmat dalam Lembaga Pelawat supaya mereka ada peluang untuk meninjau keadaan di dalam tiap-tiap tempat tahanan.

Tuan Yang Dipertua: Saya minta maaf soalan itu terkeluar daripada soalan asal. Ahli Yang Berhormat dari Kepong!

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Degan kenyataan Yang Amat Berormat tadi bermakna pihak Kerajaan telah mengambil langkah yang positif, kalau demikian, bolehkah dari masa ke semasa sebagai amalan Ahli-ahli Yang Berhormat di sini dapat diundang untuk menyaksikan dengan sendiri.

Dato' Musa Hitam: Saya bertanya Ahli Yang Berhormat menyaksikan apa?

Dr Tang Seng Giaw: Menyaksi tahanan seperti kem Serenti di Tampin.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, kalau ditanya dari segi Kem Serenti saya bersetuju bila masanya tiba, saya sendiri belum melawat Kem Serenti ini, saya membuat pengakuan di sini iaitu pada mulanya telah dirancang supaya saya menjalankan upacara perasmianya tetapi saya berpendapat takut kalau terburu-buru dirasmikan banyak

salahnya dan saya mengakui kemungkinan kesalahan kekurangan akan terjadi.

Saya telah memberitahu kepada pegawai-pegawai saya, jangan lupa perkara ini sebab kita mengikut sistem yang terbaharu sekali dalam negara kita untuk mengatasi masalah dadah ini akan melakukan berbagai-bagai kesalahan. Sabar! Lebih-lebih lagi tekanan-tekanan akan datang dari berbagai-bagai pihak seperti Ahli-ahli Yang Berhormat mencerca kita, mendedahkan berbagai-bagai perkara. Saya kata sabar! Perlahan-perlahan dahulu, jadi bila saya sudah tentu semuanya, sudah betul-betul, insya Allah, no problem, bolehlah datang sama-sama.

Tuan Yang Dipertua: Soalan penghabisan.

Tuan Lim Kit Siang: Untuk memperkuatkan keyakinan orang ramai khasnya terhadap Pusat Serenti di Tampin selepas pengumuman Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri dalam sidang akhbar mengakui bahawa ada kelemahan-kelemahan dan akan diperbaiki, bolehkah beliau jelaskan apa tindakan sudah diambil supaya orang ramai khasnya mereka yang terlibat, ibu bapa mereka tahu apa tindakan-tindakan pembetulan sudah diambil.

Kedua, Tuan Yang Dipertua, untuk memperkuatkan keyakinan orang ramai terhadap sistem seluruhnya mengenai komplek terhadap apa-apa penganiayaan yang ada berlaku di tempat-tempat tahanan, bolehkah satu badan yang terasing ditubuh untuk menyiasat semua perkara ini oleh kerana kalau tidak seperti komplek terhadap Polis disiasat oleh Polis tentulah masalah-masalah keyakinan akan timbul oleh kerana sekarang ada berlaku mereka yang membuat komplek terhadap salahguna kuasa

seseorang anggota Polis selalunya diancam, diugut apabila mahu membuat laporan kepada Polis?

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, dari segi langkah-langkah yang telah diambil ataupun telah dilancarkan untuk mengatasi masalah-masalah yang dihadapi oleh Pusat Serenti di Tampin itu, saya tidak ada bersama-sama saya senarainya. Tetapi saya telah huraikan dalam sidang akhbar saya pada 9hb Julai yang lepas, kalau tidak silap saya, ini mengandungi semua langkah-langkah dan kalau hendak nanti saya hantar kenyataan akhbar itu kepada Ahli Yang Berhormat.

Berhubung dengan perkara yang kedua iaitu dari segi pengaduan kepada sesiapa dari segi kumpulan mana hendak dipertanggungjawabkan untuk menerima aduan-aduan ini, suka saya menyatakan bahawa pada keseluruhannya tiap-tiap satu pusat ini sudahpun diadakan Lembaga Pelawat. Lembaga Pelawat ini tujuannya ialah untuk menjaga kepentingan pusat-pusat yang tertentu, tiap-tiap satunya ada Lembaga Pelawat. Keahlian dalam Lembaga Pelawat ini bergantung kepada keadaan tempat, sama ada Lembaga ini baik atau tidak, harus diperbaiki atau tidak, saya sedang mengkaji, siapakah yang patut menjadi ahlinya atau menjadi Pengerusinya. Itu sebagai satu daripada cara untuk mengelakkan kemungkinan kejadian-kejadian yang buruk.

Selain daripada itu kita mesti menerima hakikat bahawa kalau sesuatu kes itu merupakan tuduhan yang berupa tuduhan jenayah kita tidak boleh mengatakan Polis tidak boleh membuat siasatan, tetapi kalaulah tuduhan itu kepada penjaga-penjaga pusat itu barangkali tidak terdiri daripada orang Polis ataupun terdiri daripada Polis itu sendiri, harus dipertanggungjawabkan kepada Polis untuk membuat siasatan dan proses

undang-undang ini harus kita patuhi mengikut peraturan-peraturan yang ada dalam negara kita.

KEPIMPINAN MELALUI TAULADAN—DASAR

3. Tuan Haji Dasuki bin Haji Ahmad minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan mempunyai sesuatu formula dasar kepimpinan melalui tauladan memandangkan bahawa konsep ini telah lama dislogankan, tetapi keberkesannya masih diragukan. Sekiranya formula tersebut telah ada apakah bentuk pelaksanaannya supaya dapat dan mudah diterima oleh semua lapisan kepimpinan.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi): Tuan Yang Dipertua, kepimpinan melalui tauladan adalah satu daripada dasar-dasar kerajaan dalam usaha untuk mempertingkatkan kemajuan dan pembangunan negara. Pemimpin-pemimpin Kerajaan sama ada dari golongan ahli politik mahupun perkhidmatan awam dikehendaki merujuk tauladan yang baik dan berhemah tinggi. Mereka juga hendaklah memahami dasar-dasar Kerajaan dan mengamalkannya supaya tauladan yang baik dapat dicontohi oleh semua lapisan rakyat demi untuk kebaikan dan kesejahteraan kita bersama. Ciri-ciri kepimpinan yang berkesan ditekankan bagi dicontohi dan dihayati oleh segenap lapisan anggota Kerajaan sebagai satu amalan ke arah meningkatkan daya pengeluaran dan perkhidmatan yang Bersih, Cekap dan Amanah.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat suka saya nyatakan bahawa konsep Kepimpinan Melalui Tauladan seharusnya dilihat sebagai satu proses untuk mengubah perwatakan dan keperibadian semua

lapisan kepimpinan supaya menunjukkan contoh tauladan yang baik dan berhemah tinggi. Proses seperti ini tentu akan mengambil masa yang panjang, dan adalah terlalu awal untuk dinilai kekesanannya dalam jangka masa yang pendek.

Buat masa ini Kerajaan sedang merancang dan melaksanakan beberapa aktiviti dan kegiatan di kalangan kakitangan di berbagai peringkat bagi menghurai contoh tauladan yang boleh diamalkan serta kaedah-kaedah pelaksanaannya.

Antara aktiviti-aktiviti yang sedang dilaksanakan berkaitan dengan Kepimpinan Melalui Tauladan adalah seperti berikut:

- (i) mengadakan ceramah dan forum bagi menyebarkan nilai-nilai kepimpinan yang baik untuk diamalkan oleh semua golongan kakitangan Kerajaan.
- (ii) pusat-pusat latihan/Institusi Latihan dikehendaki memberi syarahan-syarahan mengenai kepimpinan melalui tauladan.
- (iii) mengadakan perjumpaan yang lebih kerap di antara semua golongan kakitangan supaya menjalin hubungan yang lebih rapat antara kakitangan dengan tujuan akan dapat meningkatkan mutu kerja dan daya pengeluaran.
- (iv) menggiatkan lagi kumpulan meningkatkan mutu kerja (Quality Control Circle) di mana kakitangan dapat membincangkan cara-cara menyelesaikan satu-satu masalah kerja untuk meningkatkan mutu kerja. Dalam hal ini pihak atasan akan dapat menunjukkan contoh kepimpinan yang baik kepada pihak kakitangan bawahan.

- (v) mengadakan kerja-kerja amal/kebajikan di luar untuk pejabat seperti mengadakan gotong-royong bagi tujuan organisasi dan mewujudkan contoh tauladan yang baik kepada mesyuarat umum.

Satu seminar di peringkat kebangsaan kepimpinan melalui tauladan akan diadakan pada tahun 1984 bagi tujuan meningkatkan ciri-ciri dan contoh-contoh kepimpinan yang baik yang boleh dijadikan tauladan. Seminar-seminar ini di peringkat Kementerian, Jabatan, Daerah dan Negeri sedang dilaksanakan pada masa ini.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri sama ada beliau sedar adakah benar bahawa antara perkara-perkara yang ditekankan di dalam kempen amalan Kepimpinan Melalui Tauladan ialah menentukan bahawa pegawai-pegawai kanan Kerajaan dan Eksekutif kanan di Jabatan-jabatan Kerajaan.

Tuan Yang Dipertua: Saya minta kuat sedikit, angkat suara sedikit.

Tuan Alias bin Md. Ali: Amalan-amalan bahawa Ketua-ketua Jabatan Kerajaan dan pegawai-pegawai kanan di Jabatan Kerajaan dimestikan memberi kerja lebih masa dan setengah-setengah pegawai Eksekutif dalam Kerajaan dibebankan dengan kerja-kerja yang tidak serata, ada yang terlampau banyak kerja dan ada pegawai yang tidak banyak kerja. Jadi keadaan ini menyebabkan frustrasi dan setengah-setengah pegawai tinggi Kerajaan menyebabkan mereka tidak berminat hendak bekerja dengan Kerajaan dan sentiasa mencari peluang untuk meninggalkan Jabatan Kerajaan dan masuk swasta. Kalau

beliau sedar adanya perkara ini, apakah-apaakah langkah-langkah yang diambil untuk membetulkan keadaan ini?

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang Dipertua, saya sedar adanya kejadian seumpama itu sehingga mendorong pegawai-pegawai Kerajaan meletakkan jawatan tetapi dalam hal pembahagian kerja, sukalah saya memaklumkan bahawa sanya pada masa sekarang pihak MAMPU sedang melaksanakan satu sistem Prosedur Kerja dan Fail Meja dan adalah diharapkan telah mengadakan sistem Prosedur Kerja dan Fail Meja ini maka akan berlakulah walaupun secara tidak langsung pembahagian kerja dan tanggungjawab yang lebih bermakna dan lebih adil di kalangan kakitangan Kerajaan.

Tuan Chan Kok Kit: Bolehkah Yang Berhormat Menteri menyatakan sama ada konsep Kepimpinan Melalui Tauladan ini diikuti oleh semua Menteri-menteri, Timbalan Menteri, Setiausaha Parlimen, Menteri Besar, Ahli-ahli Exco dan lain-lain. Sekiranya terdapat mereka melibatkan diri dalam kegiatan persendirian yang buruk dan menentang konsep ini, apakah tindakan yang akan diambil oleh Kerajaan?

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Amalan Kepimpinan Melalui Tauladan ini adalah juga menjadi amalan kepada semua Menteri-menteri Kerajaan sebagaimana yang dikehendaki oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan jika ada apa-apa yang berlaku di luar daripada konsep ini, terserahlah kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri untuk menentukan apakah tindakan ataupun nasihat yang patut diberikan dalam hal ini.

Tuan Haji Saidin bin Haji Mat Piah: Tuan Yang Dipertua, tadi Yang Berhormat Menteri telah

menerangkan bahawa ada contoh-contoh tauladan, kaedah-kaedah yang akan dilaksanakan berkenaan dengan konsep Kepimpinan Melalui Tauladan ini. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat adakah sudah dan akan dicetak sebagai buku contoh-contoh tauladan dan kaedah-kaedah itu supaya dapat dijadikan satu panduan yang lebih berkesan kepada semua pihak. Tadi wakil dari Sungai Besi menyatakan kepada Kerajaan, Menteri-menteri, Ahli-ahli Exco dan sebagainya dan juga saya tambah lagi kepada Ahli-ahli Yang Berhormat termasuk saya dan wakil dari Sungai Besi sendiri dan juga kalau dapat adakah dicadangkan supaya buku-buku yang sangat berguna itu dapat disebarkan kepada sekolah-sekolah menengah untuk menjadi panduan ataupun menjadi bahan renungan kepada kanak-kanak tentang hasrat generasi kita untuk melahirkan sebuah Kerajaan yang benar-benar bertanggungjawab Kepimpinan Melalui Tauladan.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang Dipertua, semasa kempen Kepimpinan Melalui Tauladan dilancarkan memang ada satu buku kecil (booklet) yang telah disebarkan yang di dalamnya mempunyai penerangan tentang ciri-ciri kepimpinan yang sepatutnya diserapkan di kalangan kita dan patut dijadikan tauladan untuk diikuti.

Berikutan dengan ini adalah juga dirancang untuk menyebarkan lagi maklumat-maklumat yang seterusnya seperti memberi bahan-bahan ceramah di Institut Tadbiran Awam (INTAN) ataupun kertas-kertas kerja yang penting yang dalam mana ada tertulis perkara-perkara yang berhubung dengan kebaikan kepimpinan yang boleh menjadi tauladan kepada kita semua. Jadi daripada segi hendak memberi sbaran maklumat bacaan untuk kakitangan

Kerajaan dan rakyat mengenai tajuk ini, ini memanglah dalam rancangan Jawatankuasa Kepimpinan Melalui Tauladan.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri, daripada jawapan Yang Berhormat tadi bahawa Kepimpinan Melalui Tauladan ini ditujukan juga kepada ahli-ahli politik. Jadi saya rasa ini termasuk semua pemimpin politik termasuk juga pemimpin pembangkang. Jadi apakah setakat ini pemimpin Pembangkang ini menyambut baik tentang slogan ini dan mereka mempunyai kekesanan yang baik terhadap Kerajaan dan menghadiri sebarang kempen Kepimpinan Melalui Tauladan ini yang dianjurkan oleh Kerajaan?

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang Dipertua, saya memanglah menyebut dari awal tadi bahawa Kepimpinan Melalui Tauladan ini melibatkan semua orang, bukan sahaja kakitangan Kerajaan, Menteri-menteri tetapi juga ahli-ahli politik dan suka sah saya katakan memanglah ahli-ahli politik pemimpin-pemimpin dalam Barisan Nasional kesemuanya pemimpin yang baik tauladan dan tentang ahli-ahli politik dari pihak parti Pembangkang saya belumlah tahu sama ada mereka melibatkan diri ataupun menghadiri dalam mana-mana acara ataupun aktiviti-aktiviti Kepimpinan Melalui Tauladan dan saya ingat untuk menilai kepimpinan mereka, saya ingat Ahli Yang Berhormat lebih maklum.

Tuan Sim Kwang Yang: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Saya minta Menteri berkenaan untuk menjawab soalan saya iaitu adakah Kerajaan bercadang untuk semua anggota-anggota Kerajaan dan sesiapa Ahli-ahli Yang Berhormat dalam

Dewan yang mulia ini khususnya Ahli dari Pasir Puteh mengikuti satu tauladan di mana pihak Kerajaan telah membelanjakan beberapa juta ringgit untuk membina kediaman rasmi untuk Perdana Menteri?

Tuan Yang Dipertua: Saya ingat soalan itu tidak payah dijawab. Soalan yang penghabisan.

Tuan Alias bin Md. Ali: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Lanjutan daripada jawapan Yang Berhormat Menteri mengenai pertanyaan dari Ahli dari Pasir Puteh, beliau menyatakan bahawa pihak ahli-ahli politik daripada parti Pembangkang setakat ini masih belum menyertai sebarang kegiatan kempen Kepimpinan Melalui Tauladan. . . .

Tuan Yang Dipertua: Pada pendengaran saya dia tidak tahu sama ada.

Tuan Alias bin Md. Ali: Beliau tidak sedar ada pihak Pembangkang menyertai Kempen ini. Bolehkah ditafsirkan ini bahawa sanya pihak kepimpinan Pembangkang ini ialah satu kepimpinan yang tidak boleh ditauladani? (*Ketawa*)

Tuan Yang Dipertua: Saya tidak membenarkan soalan itu. (*Ketawa*)

BASMI KEMISKINAN

4. Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) adakah benar kemiskinan telah terhapus di negara ini, terutamanya di luar bandar; dan
- (b) setakat manakah jurang di antara ekonomi dan sosio-ekonomi rakyat Bandar dan Luar Bandar masih terdapat pada masa ini. Apakah langkah-langkah terencana dan

komprehensif untuk terus mengatasi masalah ini dengan lebih berkesan.

5. Tuan Ng Cheng Kuai minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) sejauh mana Kerajaan telah berjaya membasmi kemiskinan di kawasan-kawasan bandar besar, bandar kecil dan luar-luar bandar;
- (b) sama ada Kerajaan telah menjalankan penyelidikan di kampung-kampung Baru tentang kemiskinan; dan
- (c) apakah langkah-langkah Kerajaan untuk membasmi kemiskinan di Kampung-kampung Baru.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, saya mohon izin bagi soalan No. 4 dan soalan No. 5 ini dijawab secara sekali gus oleh kedua-duanya mengandungi ciri-ciri yang sama.

Tuan Yang Dipertua, sebahagian besar jawapan kepada kedua-dua soalan ini telah pun saya huraikan sewaktu saya menjawab soalan No. 10 di Dewan yang mulia ini semalam. Oleh itu, hari ini saya akan menjawab bahagian-bahagian yang relevan sahaja kepada kedua-dua soalan tersebut di atas.

Tuan Yang Dipertua, sebagaimana yang dinyatakan dalam dokumen Rancangan Malaysia Keempat, kemajuan yang sangat memuaskan telah dicapai dalam usaha membasmi kemiskinan. Pada keseluruhannya, kadar kemiskinan mengikut konsep kemiskinan yang digunakan pada masa ini iaitu berasaskan pendapatan garis kemiskinan yang mutlak telah berkurangan daripada 49.3% dalam tahun 1970 kepada 29.2% dalam tahun 1980. Pencapaian ini adalah lebih baik dari matlamat rangka rancangan jangka panjang sebanyak 34% bagi tahun 1980.

Di kawasan luar bandar, kadar kemiskinan telah berkurangan dengan banyaknya dari kira-kira 59% dalam tahun 1970 kepada 38% dalam tahun 1980. Bagi kawasan bandar pula, analisa mengenai kemiskinan tidak mengasingkan bandar-bandar kecil dari bandar-bandar besar. Walau bagaimanapun, bagi kawasan bandar keseluruhannya kadar kemiskinan didapati telah juga berkurangan dari 21% kepada kira-kira 13% dalam tempoh 1970-1980.

Bagi menjawab soalan-soalan (b) dan (c) yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Lumut, setakat ini Kerajaan belum lagi menjalankan satu kajian kemiskinan khusus di kalangan penghuni-penghuni kampung baru. Ini adalah oleh kerana kajian-kajian yang telah dijalankan mengenai kemiskinan di luar bandar merangkumi juga penghuni-penghuni kampung baru yang kebanyakan daripada mereka bekerja juga sebagai pekebun kecil getah, penanam-penanam padi dan petani-petani tanaman campuran.

Dalam tempoh Rancangan Malaysia Keempat, 1981-1985 sebanyak \$30 juta telah diperuntukkan bagi kampung-kampung baru. Bagi tahun 1981-1983, sebanyak \$20 juta telah dibelanjakan. Projek-projek yang dilaksanakan di bawah perbelanjaan yang berkenaan adalah bagi projek-projek kecil untuk membantu memperbaiki taraf hidup penghuni-penghuni kampung-kampung baru dan dari itu membantu juga dalam usaha-usaha Kerajaan membasmi kemiskinan di kalangan mereka.

Projek-projek ini termasuklah penyediaan kemudahan-kemudahan awam seperti kesihatan awam, membina dan membaiki jalan, longkang dan parit, bekalan air dan api dan lain-lain kemudahan. Di samping itu penghuni-penghuni

kampung baru juga menikmati faedah dari projek-projek Kerajaan bagi membantu dan meningkatkan pendapatan pekebun-pekebun kecil getah, penanam-penanam padi dan petani-petani tanaman campuran.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang Dipertua, baru-baru ini SERU dalam EPU atau kalau tidak silap Socio-Economic Research Unit ada menjalankan satu siasatan atas kemiskinan di negara kita dan telah mengemukakan satu laporan Kerajaan. Demi kepentingan orang ramai adakah Kerajaan rela untuk mengedarkan laporan itu kepada semua Ahli Dewan Rakyat supaya Ahli Parlimen boleh lebih informed atas perkara ini, satu perkara yang sangat mustahak dan tidak patut menjadi satu dokumen, satu rahsia rasmi sahaja.

Dato' Musa Hitam: Tuan yang Dipertua, saya kurang pasti laporan yang manakah yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat itu. Tetapi saya suka menyatakan bahawa SERU kerap kali dengan cara berterusan menjalankan penyiasatan-penyiasatan atau research di dalam berbagai-bagai bidang socio-economy dan ada kalanya memang sengaja research itu atau hasil dari kajian itu dihadkan untuk kegunaan Kerajaan sahaja untuk mendapatkan statistik-statistik. Di mana difikirkan perlu untuk kegunaan awam ada kalanya juga dibenarkan laporan ini untuk kegunaan awam. Walau bagaimanapun, kalau ada maklumat-maklumat tertentu yang dikehendaki oleh Yang Berhormat itu tolonglah sampaikan kepada Kerajaan.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya dengan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sama ada pihak Kerajaan ada menjalankan research sosio-economy dalam negeri Sarawak untuk menentukan masalah

kemiskinan yang melibatkan bangsa Iban khususnya memandangkan buat masa sekarang di negeri Sarawak ada satu keadaan politik di mana beberapa Wakil Rakyat tidak puas hati dengan urusan Kerajaan untuk meningkatkan taraf kehidupan bangsa Iban dan mereka akan menubuh satu parti yang bebas.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, pada fahaman saya kedudukan kemiskinan dan keadaan ekonomi di negeri Sarawak khususnya berhubung dengan orang-orang keturunan Iban tidak ada kaitan dengan pergolakan politik Barisan Nasional di negeri Sarawak, sungguhpun saya fahamlah Ahli Yang Berhormat dari parti Pembangkang memanglah hendak menanggung di dalam air yang keroh. (*Tepuk*)

Tetapi suka saya mengatakan di sini bahawa khususnya sebagai kajian bagi negeri Sarawak dan khususnya bagi kaum Iban memang tidak ada sesuatu kajian dibuat setakat ini. Apa juga kajian yang dibuat dan kepastian daripada kejadian ini ialah dibuat di dalam rangka atau dalam rangkaian pengkajian keseluruhan di mana misalnya pada saat ini pihak Kerajaan telah pun memulakan kajian dengan meneliti dan mengkaji mendalam yang ada kaitan dengan kajian separuh Penggal Perlaksanaan Rancangan Malaysia Keempat di mana apa jua masalah-masalah termasuk juga di negeri Sarawak bagi kaum Iban pun akan diambil kira.

Dr Kok Tsu Koon: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sama ada kriteria yang sama digunakan untuk mendefinisikan kemiskinan di kawasan bandar dan luar bandar memandangkan bahawa belanja sara hidup (cost of living) berbeza di antara kedua-dua kawasan ini.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, pada umumnya kriteria kemiskinan ini memang sukar benar hendak dibuat definasi oleh sebab tiap-tiap seorang ahli ekonomi mempunyai berpendapatan yang berbeza di antara satu sama lain. Walau bagaimanapun memanglah lojik bahawa kalau kita hendak mengkaji kawasan luar bandar dan hendak pula membanding keadaan di dalam bandar, kriterianya memang terpaksa berbeza oleh sebab keadaan dan suasana hidup di luar bandar dan di dalam bandar memang berbeza.

Datin Paduka Zaleha binti Ismail: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri adakah dengan pemotongan peruntukan-peruntukan berbagai jabatan yang dilakukan oleh Kerajaan sekarang ini akan mengendalakan program membasmi kemiskinan atau melambatkan pencapaian matlamat membasmi kemiskinan dan adakah keadaan ini akan berlarutan hingga ke akhir Rancangan Malaysia Keempat.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, pada keseluruhannya tidak boleh kita nafikan bahawa pemotongan yang terpaksa dibuat ke atas jabatan-jabatan Kerajaan pada keseluruhan akan memberi implikasi yang sedikit-sebanyak merupakan implikasi yang negatif kepada proses pembangunan negara kita pada keseluruhannya. Walau bagaimanapun di dalam melaksanakan rancangan-rancangan di dalam keadaan kita menghadapi ekonomi dunia yang melesit ini apabila Kerajaan melaksanakan sesuatu atau menimbang perlaksanaan sesuatu rancangan itu maka kriteria yang pertama ialah sama ada projek itu dengan secara terus menerus (direct) mengakibatkan positif atau negatif ke

atas usaha kita hendak membasmi kemiskinan dan ada kriteria-kriteria yang tertentu yang dibuat di mana ianya akan benar-benar menepati masalah membasmi kemiskinan maka dari segi perbelanjaan ini memang diutamakan.

Tuan Ng Cheng Kuai: Tadi Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri mengatakan penyelidikan yang terdapat sekarang merangkumi kampung-kampung baru, tetapi hasil penyelidikan itu adalah menyeluruh. Soalan saya bolehkah Kerajaan menjalankan penyelidikan tentang kemiskinan di kawasan kampung-kampung baru.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, jawapan saya tadi bahawa setakat ini tiada kajian berasingan dibuat khusus bagi kampung-kampung baru dari segi kemiskinan. Tetapi untuk menjawab soalan Ahli Yang Berhormat itu sama ada bolehkah atau tidak kita membuat penyiasatan, jawapannya tentulah boleh tetapi ini mengikut keperluan timbangan Kerajaan apabila Kerajaan mengkaji masalah pembangunan keseluruhannya.

Dr Tan Seng Giaw: Soalan tambahan. Adakah Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sedar bahawa angka-angka yang telah diberi oleh Yang Amat Berhormat tadi ialah angka-angka yang berdasarkan kepada pertumbuhan ekonomi iaitu 7.8% setahun dan kerana kemerosotan ekonomi kini kita dapati tahun ini pertumbuhan ekonomi tidak lebih daripada 5%. Ini bermakna kadar kemiskinan pada tahun 1990 akan meningkat. Kalau kita memandang tafsiran yang diberi oleh Yang Amat Berhormat berdasarkan kepada pertumbuhan ekonomi 7.8%. Ini dalam O.P. (outline perspective).

Dato' Musa Hitam: Apa soalnya, Tuan Yang Dipertua?

Tuan Yang Dipertua: Dia beri ucapan! (*Ketawa*)

Tuan Mohamad Yahya bin Lampong: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya kepada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sama ada beliau bersetuju kalau saya tafsirkan bahawa dengan wujudnya pekerja-pekerja asing dari Filipina dan Indonesia di negara kita, terutama sekali di bidang pembinaan bahawa kemiskinan bukan disebabkan tidak ada peluang pekerjaan atau lain-lain kemudahan untuk meninggikan taraf hidup, tetapi keengganan rakyat menukar sikap tidak mahu pindah dan membuat kerja yang tidak digemari.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, saya setuju dengan sasaran itu.

Tuan Yang Dipertua: Soalan penghabisan. Lama sangat yang ini.

Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman: Soalan tambahan. Kita menerima kenyataan bahawa kemiskinan di kawasan luar bandar masih ada lagi iaitu pada tahap 38% pada tahun 1980. Yang keduanya, kita juga harus dapat menerima kenyataan bahawa jurang di antara kawasan bandar dan luar bandar agaknya semakin besar oleh kerana pesatnya kemajuan atau pertumbuhan di kawasan-kawasan bandar berbanding dengan kawasan luar bandar. Jadi saya hendak bertanya Yang Amat Berhormat memandangkan perkara ini dan memandangkan bahawa semakin dekat kita pada tahun 1990, isu kemiskinan di luar bandar dan isu jurang perbezaan antara bandar dan luar bandar menjadi semakin hangat dan semakin menjadi bahan perbincangan. Adakah Kerajaan akan mengkaji untuk memikirkan satu emphasis baru hendak diberikan bagi soal pembangunan luar bandar. Oleh kerana, Tuan Yang Dipertua, pada masa dulu kita ada satu rancangan

pembangunan luar bandar yang telah meninggalkan kesan psikologi yang besar dan pada masa ini ada pandangan-pandangan ataupun perasaan yang menyatakan. . . .

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat, jangan membuat ucapan tetapi buat pertanyaan.

Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman: Terima kasih, Tuan Yang Dipertua, Pada masa ini ada orang bertanya sama ada Kerajaan sekarang hendak mengadakan emphasis baru bagi pembangunan luar bandar ini oleh kerana soal ini ada hubungan dengan soal bukan sahaja ekonomi tetapi juga soal politik dan sebagainya. Terima kasih.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, Kerajaan memanglah sedang berbuat demikian iaitu kajian atas strategi-strategi untuk mengatasi masalah seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu dan insya Allah dalam pengkajian separuh penggal Rancangan Malaysia Keempat dan penggubalan Rancangan Malaysia Kelima di mana Dasar Ekonomi Baru dijangka tamat 1990 akan dihebahkan nanti apabila kita membentangkannya di dalam Dewan yang mulia ini.

Tuan Yang Dipertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi pertanyaan No. 6 hingga 47 adalah diberi di bawah ini).

KEMELESETAN EKONOMI DUNIA

6. Tuan Karpal Singh minta Menteri Kewangan menyatakan sejauh manakah kemelesetan ekonomi dunia ada menjejaskan negara kita dan apakah langkah-langkah yang diambil

oleh Kerajaan supaya mengurangkan jangkitan melesetan ekonomi dunia itu.

Menteri Kewangan (Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah): Kemelesetan ekonomi dunia yang berlangsung selama tiga tahun yang lalu telah memberi kesan yang kurang baik kepada ekonomi Malaysia, terutamanya pada tahun 1981-82. Pertama, harga dan permintaan bagi eksport negara telah jatuh dalam tempoh dua tahun yang lepas. Harga getah telah jatuh sebanyak 24.2% setahun dan bijih timah sebanyak 23.1% bagi tahun-tahun 1980 hingga 1982. Ini bermakna pendapatan eksport getah berjumlah hanya \$2,655 juta berbanding dengan \$4,617 juta dalam tahun 1980. Pendapatan eksport timah pula berjumlah \$1,484 berbanding dengan \$2,505 juta dalam tahun 1980. Hasil eksport negara pada keseluruhannya telah berkurangan dari \$28,192 juta dalam tahun 1980 kepada \$28,136 juta dalam tahun 1982. Kejatuhan hasil eksport telah menyebabkan Malaysia mengalami kurangan dalam imbalan dagangan sebanyak \$868 juta dalam tahun 1982. Akibatnya, imbalan pembayaran Malaysia bertambah buruk bagi tahun 1982, dengan mencatatkan kurangan sebanyak \$614 juta.

Kemelesetan sektor eksport juga mengakibatkan hasil Kerajaan Persekutuan bertambah dengan lebih perlahan. Hasil Kerajaan Persekutuan telah meningkat hanya pada kadar 5.5% dalam tahun 1982 berbanding dengan kadar pertumbuhan sebanyak 32.6% bagi tahun 1980 dan 13.5% bagi tahun 1981.

Ekonomi Malaysia belum lagi mencapai pemulihan yang berkesan daripada kemelesetan ekonomi dunia. Ini ialah kerana pemulihan ekonomi dunia belum lagi kekal dan ketara. Hanya beberapa negara perindustrian

sahaja, terutamanya, Amerika Syarikat, yang sekarang ini didapati mula beransur pulih. Pemulihan ekonomi Amerika Syarikat boleh dilihat dari petanda-petanda ekonomi seperti perbelanjaan pengguna bagi barangan seisi rumah yang sekarang telah meningkat dengan pesatnya sebanyak 15.5% dalam tempoh 4 bulan pertama tahun ini. Perbelanjaan bagi pembinaan juga sudah meningkat sebanyak 9.6% dalam bulan Mei tahun ini berbanding dengan bulan yang sama pada tahun 1982. Jualan kereta dalam negeri telah juga bertambah sebanyak 6.5% tiap-tiap bulan semenjak bulan Februari 1983. Di samping itu kadar faedah bank telah mula stabil. Begitu juga keyakinan perniagaan sekarang telah meningkat dan semuanya ini dijangka akan dapat menolong menggerakkan perkembangan ekonomi di Amerika Syarikat dan juga di negara-negara lain.

Walaupun bagaimanapun, pemulihan ekonomi dunia yang berlaku sekarang adalah pada peringkat sederhana sahaja. Ini adalah kerana negara-negara perindustrian sekarang ini menghadapi beberapa masalah ekonomi yang belum dapat diatasi dan yang boleh melemah dan menjejaskan pemulihan yang sedang berlaku sekarang. Di antara masalah-masalah yang dihadapi sekarang ialah kurangan besar dalam belanjawan negara-negara maju, terutama sekali Amerika Syarikat, kadar pengangguran yang tinggi dan dasar perlindungan perdagangan. Selagi kadar pengangguran berada pada tahap yang tinggi maka adalah dijangka negara-negara maju akan terus mengamalkan dasar perlindungan untuk melindungi industri-industri mereka. Jika ini berlaku, maka perdagangan dunia akan terjejas dan seterusnya pemulihan ekonomi mungkin tidak dapat berkembang dengan pesatnya. Oleh itu, kita tidak boleh

mengharapkan pemulihan ekonomi negara-negara perindustrian yang sederhana itu menyelesaikan sebarang kesulitan ekonomi yang kita hadapi sekarang.

Sungguhpun begitu kita telah dapat mengawal kesan yang buruk dari kemelesetan ekonomi dunia yang menimpa negara kita sejak dua tahun yang lepas. Ini dapat dilihat dari keadaan ekonomi negara yang masih kuat dan kukuh. Ekonomi negara telah mencapai kadar pertumbuhan purata sebanyak lebih dari 5% dalam dua tahun yang lepas. Kadar ini adalah baik jika dibandingkan dengan pertumbuhan ekonomi di negara-negara lain.

Dalam tempoh tersebut juga negara kita tidak mengalami masalah pengangguran seperti di negara-negara lain. Malah kita mengalami kekurangan pekerja-pekerja dalam sektor-sektor tertentu seperti pertanian dan pembinaan. Juga didapati syarikat-syarikat swasta tidak mengalami kerugian yang besar dalam kegiatan mereka atau menjadi bankrup. Malah banyak syarikat-syarikat dalam bidang tertentu yang mendapat keuntungan yang besar. Negara juga tidak mengalami kekurangan bekalan barang-barang keperluan harian seperti gula, beras, minyak dan sebagainya. Tambahan pula kadar inflasi telah dapat dikawal pada kadar yang rendah dan ini telah dapat mengurangkan kesan kemelesetan ekonomi dunia ke atas rakyat kita, terutama sekali golongan berpendapatan rendah.

Keadaan yang baik ini adalah disebabkan, di antara lain, oleh dasar-dasar ekonomi dan kewangan Kerajaan yang pragmatik dan dinamis yang telah dapat mengstabil kedudukan ekonomi negara.

Dengan adanya dasar-dasar ini, serta juga pemulihan ekonomi dunia yang berlaku sekarang ekonomi

negara sudah mula beransur pulih. Perangkaan perdagangan permulaan telah menunjukkan bahawa Malaysia telah mencatat lebih dalamimbangan dagangan sebanyak \$64.1 juta bagi lima bulan pertama tahun ini. Ini ialah kerana nilai eksport bagi kayu yang digergaji, minyak kelapa sawit, timah, barangan elektronik, dan getah telah meningkat bagi lima bulan pertama tahun ini, apabila dibandingkan dengan nilai bagi jangkamasa yang sama tahun lalu. Tambahan pula, harga eksport getah dan kayu yang digergaji telah meningkat, manakala harga barangan eksport yang lain telah menjadi lebih stabil. Di samping itu, kadar kenaikan harga pengguna di negara ini telah berkurangan dari purata 5.8% dalam tahun 1982 kepada 4.1% pada bulan Mei 1983.

Semuanya ini adalah perkembangan yang menggalakkan dan jika sekiranya arahaliran ini berterusan, Malaysia akan memerolehi lebih dagangan bagi tahun ini dan seterusnya imbalan pembayaran Malaysia akan bertambah baik. Begitu juga kedudukan inflasi akan bertambah baik. Dengan perkembangan serta juga langkah yang telah diambil oleh Kerajaan melalui Belanjawan pada tahun-tahun yang lepas, ekonomi negara dijangka akan bertambah baik tahun ini.

LEMBAGA LETRIK NEGARA— KEROSAKAN

7. Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim minta Menteri Tenaga Telekom dan Pos menyatakan apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kementerian beliau bagi meletakkan Lembaga Letrik Negara dalam keadaan berjaga-jaga sepanjang masa 24 jam bagi menentukan yang sebarang gangguan letrik semasa cuaca baik atau buruk dapat diperbaiki dengan cepatnya supaya

tidak memberi kesusahan kepada pengguna tanpa bekalan letrik berjamban dan juga dengan yang demikian Lembaga Letrik Negara tidak payah lagi menyalahkan kuasa-kuasa semula jadi apabila berlakunya kerosakan bekalan.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Datuk Leo Moggie anak Irok): Ingin saya maklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa stesen-stesen janaelektrik adalah dijaga 24 jam sehari. Arahan-arahan juga telah diberikan supaya stesen-stesen tersebut melaporkan kepada Pusat Muatan Kuasa Nasional mengenai cuaca buruk di kawasan mereka dengan tujuan bersiap sedia bagi memulihkan kerosakan-kerosakan (jika berlaku) dengan seberapa segera yang boleh. Biasanya kerosakan-kerosakan ke atas sistem voltan rendah dan voltan tinggi, berlaku semasa cuaca buruk, kerana panahan petir dan kilat. Dalam keadaan beginilah banyak panggilan diterima untuk memulihkan kerosakan-kerosakan itu dengan serta-merta. Oleh kerana banyak panggilan diterima pada ketika yang sama, ada kalanya tidaklah mungkin pasukan-pasukan yang bertugas dapat melayan semua kerosakan dengan segera. Walau bagaimanapun, di dalam keadaan yang lain, perkhidmatan yang awal dan segera pada kelazimannya dapat diberi.

Kerosakan ke atas sistem-sistem voltan tinggi seperti kerosakan kebel-kebel biasanya diberi layanan yang segera oleh Jurutera-jurutera dan lain-lain kakitangan teknikal yang bertugas tunggu sedia. Akan tetapi disebabkan kerja-kerja pembaikan ke atasnya ini adalah rumit, maka lazimnya kerja-kerja tersebut mengambil masa yang lama sedikit. Walau bagaimanapun, segala usaha sentiasa dibuat untuk memberi bekalan alternatif kepada pengguna-pengguna yang terlibat setakat mana yang boleh.

DASAR EKONOMI BARU— BASMI KEMISKINAN

8. Tuan Mohamed Amin bin Haji Daud minta Perdana Menteri menyatakan bahawa jurang perbezaan antara golongan berada dengan golongan tidak berada Bumiputera terutama di kalangan petani-petani, penoreh-penoreh getah dan nelayan di luar bandar dengan penduduk-penduduk bandar adalah bertambah luas walaupun Kerajaan Kini telah melaksanakan Rancangan Malaysia Keempat dan Dasar Ekonomi Baru, jika benar, apakah langkah positif yang akan diambil oleh Kerajaan untuk memperbaiki keadaan ini.

(Soalan ini telah dijawab bersama dengan Soalan No. 10 pada 27-7-1983).

SYARIKAT JEPUN DAN KESATUAN SEKERJA

9. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Buruh menyatakan,

- (a) jumlah bilangan syarikat-syarikat Jepun (termasuk syarikat-syarikat dengan penglibatan usahasama Jepun) melibatkan beberapa jumlah bilangan pekerja;
- (b) bilangan syarikat-syarikat ini yang mempunyai kesatuan sekerja dengan menyatakan jumlah bilangan pekerja yang terlibat; dan
- (c) bilangan syarikat-syarikat ini yang mempunyai kesatuan-kesatuan dalam syarikat serta juga menggariskan ciri-ciri utama syarikat-syarikat tersebut yang mempunyai kesatuan-kesatuan dalam syarikat yang tidak terdapat dalam syarikat-syarikat Malaysia yang lain seperti berbagai ciri kebajikan syarikat (company welfarism) yang terdapat di Jepun tetapi bukan di Malaysia.

Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Dato' Mak Hon Kam): Jawapan kepada pertanyaan Ahli Yang Berhormat itu adalah seperti berikut:

- (a) Setakat bulan Jun, 1983, bilangan syarikat-syarikat Jepun yang telah diluluskan serta telah mula menjalankan operasinya ialah 145 dengan melibatkan seramai 49,559 orang pekerja;
- (b) Daripada jumlah itu bilangan syarikat-syarikat yang mempunyai kesatuan sekerja ialah 43 dengan melibatkan 12,152 orang pekerja yang menjadi ahli-ahli kesatuan sekerja; dan
- (c) Pada masa ini hanya sebuah syarikat Jepun sahaja iaitu Malayawata Steel Berhad yang mempunyai kesatuan sekerja dalam syarikat (in-house union) dengan mempunyai seramai 1,286 ahli. Kesatuan sekerja dalam syarikat (in-house union) ini telah ditubuhkan pada 17hb Julai, 1970. Kadar gaji dan elaun serta syarat-syarat perkhidmatan pekerja-pekerja syarikat ini adalah mengikut satu Perjanjian Bersama yang telah berkuatkuasa sejak 1hb Oktober, 1979 dan berjalan sehingga ianya ditamatkan oleh mana-mana pihak. Setakat ini tiada pertikaian besar yang berlaku di antara pekerja-pekerja dan majikan. Tuan Yang Dipertua, saya telah juga difahamkan bahawa di syarikat ini ada juga dijalankan kegiatan-kegiatan bagi kepentingan kebajikan pekerja-pekerja dan ini akan mengeratkan lagi perhubungan di antara majikan—pekerja.

DADAH—PELANCARAN KEMPEN

10. Tuan Mohd. Razlan bin Haji Abdul Hamid minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar

bahawa rakyat menyanjung tinggi hasrat Kerajaan hendak menghapuskan penyalahgunaan dadah di negara ini. Jika sedar, berapa ramaiakah pengedar-pengedar dan penagih-penagih dadah yang telah ditangkap dan dihukum sejak pelancaran Kempen Anti Dadah yang dianjurkan oleh Kerajaan itu, adakah Kerajaan sedar bahawa masih ramai lagi pengedar-pengedar dan penagih-penagih dadah yang masih bergiat cergas dan berleluasa. Apakah tindakan-tindakan yang benar-benar boleh memberi kesan secara menyeluruh.

Timbalan Perdana Menteri (Dato' Musa Hitam): Sejak pelancaran Kempen Anti Dadah pada 19-2-83 yang lalu, Cawangan Anti Dadah, Polis Di Raja Malaysia dan Bilik Gerakan Anti Dadah di Jabatan Perdana Menteri telah dibanjiri dengan panggilan telefon dari orang ramai yang ingin menyampaikan maklumat-maklumat berkaitan dengan pengedaran dan penagihan dadah. Di samping itu, pihak Cawangan Anti Dadah juga telah menerima maklumat-maklumat serupa dari orang ramai yang dihantar secara bertulis. Sambutan hangat ini jelas sekali membuktikan bahawa rakyat menyanjung tinggi hasrat Kerajaan hendak menghapuskan penyalahgunaan dadah di negara ini.

Sejak Kempen Anti Dadah dilancarkan, seramai 4,225 orang telah ditangkap kerana kesalahan-kesalahan di bawah Akta Dadah dan pecahannya adalah seperti berikut:

- (i) Kesalahan di bawah Sek. 39A (penjual) seramai—111 orang.
- (ii) Kesalahan di bawah Sek. 39B (Pengedar) seramai—142 orang.
- (iii) Kesalahan di bawah lain-lain seksyen—3,972 orang

Maklumat yang diberikan oleh orang ramai dan juga risikan-risikan yang diperolehi oleh pihak Polis dan Kastam menunjukkan bahawa pengedaran dadah oleh sindikit-sindikit masih cergas. Walau bagaimanapun, jika pihak Polis telah berjaya meleburkan beberapa sindikit tersebut. Siasatan masih terus dijalankan untuk mengenalpasti dan mendedahkan saki-baki sindikit-sindikit pengedaran dadah itu.

Pihak berkuasa juga akan terus memberkas penagih-penagih dadah yang masih bergiat cergas sejajar dengan hasrat Kerajaan untuk memulihkan mereka dari kegiatan terkutuk ini.

TIMAH—PERKHIDMATAN CONSUMER RESEARCH AND DEVELOPMENT

11. Tuan Peter Chin Gan Onn minta Menteri Perusahaan Utama bagaimanakah berjayanya perkhidmatan-perkhidmatan Consumer-Research and Development dalam membuat komoditi-komoditi kita lebih ada pasaran khasnya dengan bijih timah yang sedang tewas kepada aluminium dalam pembuatan tin-tin.

Menteri Perusahaan Utama (Dato' Paul Leong Khee Seong): Penyelidikan dan pembangunan yang berkaitan dengan timah yang dijalankan secara intensif dan berterusan ke arah mengekal, meningkat dan memperluaskan penggunaan-penggunaan timah dalam berbagai bidang perusahaan sedang giat dilaksanakan oleh Instituit Penyelidikan Timah Antarabangsa yang dibiayai oleh tujuh buah negara-negara pengeluar timah yang utama di dunia. Penyelidikan sedang giat dijalankan bagi menjamin keunggulan penggunaan timah di dalam bidang utamanya iaitu plat timah dan juga di dalam berbagai industri untuk membolehkannya bersaing dengan

bahan-bahan penggantinya seperti aluminium, plastik, kaca dan kertas minyak. Kerajaan memanglah sedar akan persaingan yang dihadapi oleh timah daripada lain-lain bahan gantian terutama sekali apabila terdapat kekurangan penggunaan timah daripada kira-kira 185,000 tonne kepada 165,000 tonne dan hasil kesedaran ini negara-negara pengeluar telah mengadakan satu kajian khas ke atas peranan dan pencapaian Institut Penyelidikan Timah Antarabangsa (IPTA). Laporan kajian yang telah disediakan oleh firma perunding itu telah pun dipertimbangkan dan buat masa ini langkah-langkah sedang diambil untuk melaksanakan sebahagian daripada perakuan-perakuan yang telah dikemukakan oleh pakar perunding berkenaan.

Peranan penyelidikan tersebut setakat ini telah berjaya mengekalkan pasaran timah sebanyak kira-kira 165,000 tonne setahun di dalam perusahaan plat timah, pemeterian, salutan timah dan timah alloy yang mengandungi timah (tin bearing alloys) gangsa dan lain-lain bidang yang amat luas. Di samping itu, penyelidikan juga telah berjaya mewujudkan pasaran timah yang baru sebanyak kira-kira 13,000 tonne timah setahun di dalam tiga bidang yang utama iaitu di dalam besi tuang (cast iron), serbuk menceraikan logam dari bijih (powder metallurgy) dan kimia-kimia seperti racun serangga, racun rumput rampai dan cat yang digunakan untuk melindungi kapal daripada hakisan air masin. Di samping itu dengan bertambah pesatnya perkembangan dan pentingnya peranan komputer di dalam bidang elektronik dan penggunaan timah dijangka dapat meningkatkan lagi segi penggunaan pemeterian yang mana timah merupakan bahan yang termurah sekali bagi maksud tersebut. Di samping kerja-kerja yang dijalankan oleh IPTA perusahaan

timah Malaysia sendiri juga membiayai kerja-kerja penyelidikan di peringkat kebangsaan di mana satu projek sedang dilaksanakan oleh Universiti Malaya dengan kerjasama IPTA dan Kementerian ini bersama-sama dengan pihak perusahaan timah Malaysia sedang mengawasi kemajuan dan perkembangan projek berkenaan.

Di samping itu, atas daya usaha Malaysia sebuah Persatuan Negara-negara Pengeluar Timah (ATPC) telah dapat ditubuhkan yang akan mempergiatkan lagi usaha-usaha penyelidikan yang sedia ada untuk menggalakkan penggunaan lebih banyak timah di dalam berbagai bidang perusahaan di samping menjamin keunggulan penggunaan timah di dalam industri utama seperti plat timah untuk membolehkannya bersaing dengan bahan-bahan penggantinya. Kerajaan juga sedang menggalakkan penggunaan lebih banyak timah di dalam negeri dan buat masa ini sedang menimbangkan galakan-galakan yang patut diberi untuk menggalakkan penubuhan beberapa perusahaan berasaskan timah supaya timah yang dikeluarkan oleh negara ini tidak hanya bergantung harganya kepada pasaran antarabangsa.

Daripada penyelidikan dan penggunaan-penggunaan yang sedia ada bagi timah adalah nyata bahawa timah merupakan satu logam yang mempunyai keunggulan dan keistimewaan terutama sekali di mana timah merupakan satu bahan yang lincah di mana kantung-kantung (cans) dapat dibuat dengan menggunakan salah satu dari beberapa teknik termasuklah pemeterian, pengimpalan, pemotongan dalam, dan pemotongan serta pelicinan. Perlu diberi perhatian bahawa daripada jajaran sifat-sifat khas berhubung dengan salutan permukaan

menggunakan timah yang menguntungkan yang telah memperhebatkan kebanyakan daripada proses-proses tersebut terutama sekali seperti pemeterian, kelinciran dan pengaliran elektrik. Sebagai bahan pembungkusan sifat tahan karat plat timah itu, kadangkala digabung dengan salutan organik membuatnya sesuai bukan sahaja untuk makanan dan minuman tetapi juga untuk sebahagian besar barang-barang perdagangan dan perusahaan seperti bahan-bahan kimia, (Pelarutan, Cat, minyak dan barang-barang kilang berbagai jenis. Nisbah besar kekuatan dan beratnya itu mengekalkan keberatan isi padu kantung yang besar dengan keseimbangan yang dapat dikawal dan dengan sebahagian kecil dari keseluruhan beratnya.

GURU DI SEKOLAH LUAR BANDAR—KEKURANGAN

12. Tuan Andrew Janggi Muiyang minta Menteri Pelajaran menyatakan apakah langkah-langkah yang sedang dan akan diambil oleh Kementerian untuk mengatasi masalah kekurangan guru-guru yang berkalibar untuk mengajar di sekolah-sekolah di luar bandar di Sarawak.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Mohamad Khalil Yaakob): Langkah-langkah yang diambil oleh Kementerian Pelajaran untuk mengatasi masalah kekurangan guru yang berkalibar untuk mengajar di sekolah-sekolah di luar bandar khasnya bagi negeri Sarawak, adalah seperti berikut:

- (i) Menempatkan guru-guru terlatih ke kawasan luar bandar dan pedalaman.
- (ii) Menempatkan lebih ramai guru-guru terlatih dari Semenanjung Malaysia ke Sarawak selain daripada guru terlatih dari Sarawak sendiri.

(iii) Menambahkan jumlah guru-guru pelatih yang berasal dari Sarawak di Maktab-maktab Perguruan di Sarawak dan Semenanjung Malaysia dan juga di Universiti-universiti tempatan dan luar negeri.

(iv) Memberi insentif termasuk menyediakan kemudahan asas seperti tempat tinggal untuk guru-guru yang berkhidmat di luar bandar di Sarawak.

PERUSAHAAN PERIKANAN—BANTUAN

13. Dr George Chan Hong Nam minta Menteri Pertanian menyatakan jumlah wang yang telah dibiayai untuk memajukan perusahaan perikanan dalam negara kita amnya dan di Sarawak khasnya sejak Rancangan Malaysia Ketiga dilaksanakan hingga sekarang dan apakah jenis-jenis bantuan yang telah dan sedang diberi kepada nelayan-nelayan kita.

Menteri Pertanian (Dato' Abdul Manan bin Othman): Sejak Rancangan Malaysia Ketiga dilaksanakan sehingga sekarang jumlah wang yang telah dibiayai untuk memajukan perusahaan perikanan dalam negara kita ialah \$174.5 juta. Daripada amaun ini perbelanjaan bagi Negeri Sarawak ialah \$17.2 juta.

Jenis-jenis bantuan yang diberi adalah berbentuk enjin-enjin dalam (diesel), enjin-enjin sangkut, pukut-pukat dan peti-peti ikan.

KEMELESETAN EKONOMI DUNIA

14. Dato' Michael Chen Wing Sum minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada keadaan ekonomi Malaysia telah mencapai pemulihan yang significant (berkesan) daripada kemelesetan ekonomi sejak awal tahun 1983, dan jika ada, sejauh

manakah kedudukan ekonomi ini telah bertambah baik pada keseluruhannya.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Ekonomi Malaysia belum lagi mencapai pemulihan yang berkesan daripada kemelesetan ekonomi dunia. Ini ialah kerana pemulihan ekonomi dunia belum lagi kekal dan ketara. Hanya beberapa negara perindustrian sahaja, terutamanya, Amerika Syarikat, yang sekarang ini didapati mula beransur pulih. Pemulihan yang berlaku sekarang adalah pada peringkat sederhana sahaja.

Negara-negara perindustrian sekarang ini menghadapi beberapa masalah ekonomi yang belum dapat diatasi dan yang boleh melemah dan menjejaskan pemulihan yang sedang berlaku dalam ekonomi dunia. Di antara masalah-masalah yang dihadapi sekarang ialah kurangan besar dalam belanjawan negara-negara mahu, terutama sekali Amerika Syarikat, kadar pengangguran yang tinggi dan dasar perlindungan perdagangan. Selagi kadar pengangguran berada pada tahap yang tinggi maka adalah dijangka negara-negara maju akan terus mengamalkan dasar perlindungan untuk melindungi industri-industri mereka. Jika ini berlaku, maka perdagangan dunia akan terjejas dan seterusnya pemulihan ekonomi mungkin tidak dapat berkembang dengan pesatnya. Oleh itu, kita tidak boleh mengharapkan pemulihan ekonomi negara-negara perindustrian yang sederhana itu menyelesaikan sebarang kesulitan ekonomi yang kita hadapi sekarang.

Sungguhpun demikian, ada beberapa gejala yang menunjukkan ekonomi Malaysia telah mula pulih. Perangkaan perdagangan permulaan telah menunjukkan bahawa Malaysia telah mencatat lebih dalam imbalan dagangan sebanyak \$64.1 juta bagi lima bulan pertama tahun ini.

Ini ialah kerana nilai eksport bagi kayu yang digergaji, minyak kelapa sawit, timah, barangan elektronik dan getah telah meningkat bagi lima bulan pertama tahun ini, apabila dibandingkan dengan nilai bagi jangkamasa yang sama tahun lalu. Tambahan pula, harga eksport getah dan kayu yang digergaji telah meningkat, manakala harga barangan eksport yang lain telah menjadi lebih stabil. Di samping itu, kadar kenaikan harga pengguna di negara ini telah berkurangan dari purata 5.8% dalam tahun 1982 kepada 4.1% pada bulan Mei 1983.

Semuanya ini adalah perkembangan yang menggalakkan dan jika sekiranya arahalaran ini berterusan, Malaysia akan memperolehi lebih dagangan bagi tahun ini dan seterusnya imbalan pembayaran Malaysia akan bertambah baik. Begitu juga kedudukan inflasi akan bertambah baik. Dengan langkah-langkah yang telah diambil oleh Kerajaan melalui Belanjawan tahun lepas, serta juga perkembangan yang menggalakkan dalam ekonomi dunia sekarang ini, ekonomi negara dijangka akan bertambah baik tahun ini.

RISDA—PENYELEWENGAN

15. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan sama ada beliau bercadang hendak mengemukakan laporan penyiasatan ke dalam penyelewengan di dalam RISDA. Walaupun beliau telah mengadakan rancangan 15 cadangan untuk membetulkan keadaan di dalam RISDA, bagaimanakah beliau hendak berusaha memperolehi semula \$150 juta yang lenyap dari tabung "cess" RISDA.

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dato' Rais Yatim): Untuk makluman Yang Berhormat penyiasatan berkenaan

dengan penyelewengan dalam RISDA masih lagi diteruskan bukan sahaja oleh pihak Kementerian saya tetapi juga oleh pihak/badan yang lain, seperti Badan Pencegah Rasuah.

Oleh kerana tindakan-tindakan mahkamah mungkin akan diambil ke atas mereka yang didapati terlibat jika terdapat bukti-bukti yang cukup, saya tidaklah berhajat untuk melaporkan hasil penyiasatan yang telah dibuat setakat ini kerana ini mungkin akan menjejaskan (sub-judice) tindakan-tindakan yang sedang diambil oleh mereka.

Bagaimanapun tindakan-tindakan telah dan sedang diambil oleh pihak Kementerian saya, di mana perlu, bagi mengatur semula perjalanan agensi ini dan juga menyusun semula Lembaga Pengarahnya. Berkenaan dengan wang ses berjumlah \$150 juta yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat setahu saya tidak ada ses berjumlah ini yang betul-betul hilang atau lenyap, tetapi apa yang berlaku ialah terdapat kekurangan pungutan ses dalam tahun 1982 dan awal tahun ini kerana kurangnya pengesportan getah dalam jangka masa ekonomi dunia yang sedang merosot sekarang ini.

Dengan bertambah baiknya harga getah sekarang ini adalah diharapkan jumlah eksport getah kita akan bertambah dan seterusnya pungutan ses pun akan bertambah.

BENTERAS KEGIATAN JENAYAH KOMUNIS

16. Tuan Thomas Salang Siden minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa oleh kerana langkah berjimat negara, anggota-anggota Polis tidak dapat menjalankan operasi di kawasan-kawasan luar bandar kerana perbelanjaan perjalanan dan pengangkutan mereka telah dipotong dengan teruknya sehingga hampir 90% dan apakah langkah-langkah yang diambil untuk membenteras

kegiatan-kegiatan jenayah dan komunis di luar bandar terutamanya di Sarawak.

Dato' Musa Hitam: Dakwaan Yang Berhormat bahawa hampir 90% perbelanjaan perjalanan dan pengangkutan telah dipotong itu adalah tidak tepat. Sungguhpun sebahagian daripada peruntukan asal untuk aktiviti-aktiviti dan program-program Kerajaan dikurangkan sebagai langkah-langkah jimat-cermat, Kerajaan, akan tetapi pemotongan itu tidak begitu menjejaskan prestasi Pasukan Polis dalam menjamin keselamatan awam dan ketenteraman negara. Walau bagaimanapun, Kerajaan memerlukan kerjasama yang erat dari rakyat.

PINJAMAN KERAJAAN NEGERI KELANTAN

17. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Kewangan menyatakan jumlah pinjaman Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri Kelantan untuk dipinjamkan semula kepada Perbadanan Kemajuan Iktisad Negeri Kelantan (PKINK) dalam masa setengah Penggal Rancangan Malaysia Keempat (tahun 1981, 1982 dan Januari hingga Jun, 1983) dengan menyebut projek yang hendak dilaksanakan.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Jumlah pinjaman yang diluluskan oleh Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri Kelantan untuk dipinjamkan semula kepada Perbadanan Kemajuan Iktisad Negeri Kelantan (PKINK) dalam tempoh Januari 1981 hingga Jun 1983 ialah sebanyak \$115.64 juta seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Jumlah (\$ Juta)</i>
1981	65.04
1982	29.90
1983 (hingga Jun) ..	20.70
JUMLAH ..	\$115.64

Jumlah tersebut, yang melibatkan 15 pinjaman, adalah untuk membiayai projek-projek yang bertujuan memenuhi objektif-objektif tertentu seperti berikut:

<i>Objektif</i>	<i>Jumlah</i> <i>(\$ Juta)</i>
Pembangunan kawasan	
Perindustrian	18.70
Perumahan	9.50
Kemudahan dan Galakan Perniagaan	47.10
Pembangunan Infrastruktur bagi Pelancongan	7.80
Pembangunan Tanah	13.50
Pelaburan	19.04
JUMLAH ..	115.64

PERBADANAN BEKALAN LETRIK SARAWAK (SESCO)— PENGAMBILAN ALIH

18. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan:

- (a) kemajuan yang dicapai setakat ini akibat pengambilan alih Perbadanan Bekalan Letrik Sarawak oleh pusat;
- (b) jumlah pampasan yang dituntut oleh Kerajaan Sarawak dari pusat akibat pengambilalihan SESCO itu dan sama ada Kerajaan Pusat telah bersetuju dengan jumlah pampasan yang dituntut itu; dan
- (c) adakah Kerajaan bercadang mengurangkan harga caj bekalan elektrik memandangkan harga minyak yang digunakan untuk mengeluarkan elektrik telah menurun.

29. Tuan Lim Sie Ming minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan:

- (a) apakah Kerajaan Persekutuan telah mengambilalih Per-

badanan Pembekalan Letrik Sarawak;

- (b) berapa jumlah gantirugi yang diberi kepada Kerajaan Negeri Sarawak; dan

- (c) apa sebabnya Kerajaan Persekutuan mengambilalih Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak.

Datuk Leo Moggie anak Irok: Saya memohon izin untuk menjawab soalan No. 18 di atas nama Yang Berhormat dari kawasan Bandar Kuching dan soalan No. 29 di atas nama Yang Berhormat dari Kawasan Bandar Sibu serentak.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, perkara elektrik ini adalah merupakan perkara Persekutuan mengikut Perlembagaan Persekutuan. Walau bagaimanapun, Kerajaan Persekutuan telah menurunkan kuasa berhubung dengan perkara elektrik ini kepada Kerajaan Negeri melalui Undang-undang Kecil Persekutuan L.N. No. 17 pada 4hb Disember, 1963 yang berkuatkuasa mulai Hari Malaysia. Memandangkan perkara elektrik ini ialah tanggungjawab Persekutuan dan juga memandangkan bahawa perancangan yang sempurna dalam pembekalan elektrik perlu diadakan di seluruh negara, maka Kerajaan telah membuat keputusan bahawa masanya telah tiba bagi penurunan kuasa ini ditarik balik dan SESCO dijadikan sebagai sebuah Perbadanan Persekutuan. Jadi Kerajaan Persekutuan bukan mengambilalih Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak tetapi menarik balik kuasa yang diperturunkan oleh Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri Sarawak.

Bagi tujuan tersebut, Akta Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak 1983 telah diluluskan oleh

Parlimen. Walau bagaimanapun Akta Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak 1983 masih tidak boleh dikuatkuasakan sehingga kerajaan negeri memansuhkan Ordinan Negeri yang telah menubuhkan SESCO sebagai Perbadanan Negeri. Berhubung dengan perkara ini, sebagaimana Ahli Yang Berhormat juga telah sedia maklum, Dewan Undang Negeri Sarawak telah pun meluluskan Rang Undang-undang pemansuhan Ordinan SESCO pada 5hb Mei, 1983. Namun begitu, Kerajaan Negeri telah menetapkan bahawa tarikh penguatkuasaan pemansuhan itu hanya akan ditentukan setelah soal pampasan dari Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri itu diselesaikan terlebih dahulu.

Jumlah pampasan yang dituntut oleh Kerajaan Sarawak dari Kerajaan persekutuan ialah sebanyak \$383,741,312. Mengenai tuntutan ini, Kerajaan Persekutuan sedang mengaturkan rundingan dengan Kerajaan Negeri untuk menentukan tentang jumlah serta cara bayaran pampasan.

Memandangkan bahawa SESCO pada masa ini masih lagi merupakan sebuah Perbadanan Negeri, maka pertimbangan sama ada untuk mengurangkan atau menaikkan harga caj atau takrif bekalan elektrik adalah tertakluk kepada pertimbangan Kerajaan Negeri. Namun begitu dalam hal ini ingin saya maklumkan bahawa kuasa menetapkan takrif ini adalah sebenarnya terletak kepada Lembaga Pengarah SESCO sendiri. Dalam menimbangkan paras takrif yang patut dikenakan, Lembaga akan menimbangkan kedudukan kewangannya sendiri serta kos-kos penjaan kuasa elektrik dan keperluan kewangan untuk membiayai rancangan-rancangan pembekalan

elektrik yang sedang dan akan dilaksanakannya. Dalam melaksanakan rancangan-rancangan atau projek-projek pembekalan tersebut seperti projek Hidro Batang Ai, SESCO terpaksa memperolehi pinjaman dari Institusi Kewangan Antarabangsa dan dengan ini adalah tertakluk pula kepada syarat-syarat kewangan yang ditetapkan oleh pihak tersebut. Salah satu dari syarat yang ditetapkan ialah SESCO dikehendaki mengulangkaji dan menaikkan kadar takrifnya melalui dua peringkat supaya nisbah hutang dengan ekuiti itu (debt equity ratio) terjamin. Peringkat pertama iaitu menaikkan kadar takrif pada tahun 1981 telahpun dilaksanakan oleh SESCO dan pada peringkat kedua SESCO dikehendaki menaikkan kadar takrifnya pada tahun 1983 ini. Dengan adanya penurunan harga minyak yang terdapat sekarang, maka peluang ini dapatlah diambil oleh SESCO untuk tidak mengulangkaji takrifnya sebagaimana yang dikehendaki itu dan sebaliknya menggunakan lebihan tersebut untuk memenuhi syarat-syarat kewangan yang ditetapkan oleh pihak berkenaan.

SUBSIDI PADI

19. Tuan Othman bin Abdul minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan cara pembayaran subsidi padi supaya petani-petani sahaja yang menerimanya dan bagi mengelakkan penipuan dilakukan lagi oleh pengilang-pengilang padi.

Menteri Perusahaan Awam (Datin Paduka Rafidah Aziz): Skim subsidi harga padi pada masa ini adalah melibatkan 233,033 orang petani (212,443 di Semenanjung Malaysia, 12,274 di Sabah dan 7,286 di Sarawak), 1,970 pengilang-pengilang dan pelesenan membeli padi dan 1,131 orang kakitangan subsidi harga padi.

Semenjak dilancarkan pada 10 Januari 1980 skim ini pada keseluruhannya berjalan dengan baik kecuali dari masa ke semasa berlakunya beberapa kes penyelewengan, terdapat beberapa aduan penyelewengan dari orang ramai, beberapa kes cuba menyeleweng yang dapat dielakkan oleh LPN dan juga beberapa kes keraguan penyelewengan.

Kes-kes berkenaan adalah seperti berikut:

- (i) *Kes-kes penyelewengan dilakukan oleh pengilang, Pelesen, pesawah dan kakitangan subsidi*
 - (a) Pengilang tidak membuat potongan dalam belian padi mengikut peraturan.
 - (b) Pelesen mendapat subsidi ke atas padi petani dengan menggunakan nama petani lain.
 - (c) Orang tengah mendapat subsidi dengan menjual padi petani-petani lain.
 - (d) Petani-petani meminda maklumat di dalam kupon.
 - (e) Kerani subsidi meminda nilai kupon selepas bayaran kepada petani bagi membolehkan pembayaran dibuat kepada diri sendiri.
 - (f) Kerani subsidi mengeluarkan kupon berdasarkan bil yang telah dibatalkan oleh pengilang.
 - (g) Penyelia subsidi menggunakan wang subsidi.
 - (h) Kerani subsidi mengeluarkan kupon tanpa mengikut peraturan.
 - (i) Pemilih padi LPN meniru tandatangan dan mengeluarkan cek kepada diri sendiri.

(ii) *Kes-kes Aduan Penyelewengan*

- (a) Pengilang mengeluarkan bil belian dua kali.
- (b) Pengilang mengeluarkan bil belian tanpa padi.
- (c) Padi diseludup dari Negeri Thai.
- (d) Pemindahan padi dari kilang ke kilang.

(iii) *Kes-kes Cuba Menyeleweng*

- (a) Pengilang cuba mendapat kupon dua kali atas padi yang sama.
- (b) Petani-petani cuba menunaikan kupon dua kali.
- (c) Kerani subsidi mengeluarkan kupon tanpa padi masuk.

(iv) *Kes-kes yang diragui*

- (a) Pengilang menimbang padi selepas waktu pejabat.
- (b) Pengilang menimbang/membeli padi di waktu ketiadaan pegawai kerani subsidi.

Skim subsidi Harga Padi ini adalah sentiasa dikesan perlaksanaannya dan usaha memperbaiki sentiasa dibuat, demi untuk menjamin kelancaran perlaksanaannya serta untuk memastikan petani-petani mendapat faedah darinya.

Beberapa langkah pembaikan sedang diambil, antaranya ialah cadangan Pendaftaran Petani dan Penggunaan Buku Pas. Dengan cara pendaftaran, rujukan akan sentiasa dapat dibuat sama ada yang menerima subsidi tersebut adalah petani-petani atau tidak. Sebagai projek percubaan, sistem pendaftaran ini sedang dilaksanakan di dua kawasan tanaman padi utama iaitu Mukim Sungai Baru, Kuala Kedah, Kedah dan Mukim Cherang Rotan, Pasir Putih, Kelantan. Di bawah projek percubaan

ini seramai 3,000 petani adalah terlibat. Sekiranya hasil kajian dari dua projek percubaan itu didapati sesuai, pendaftaran petani dan penggunaan buku pas akan dilaksanakan diseluruh negara.

Kajian-kajian bagi membaiki beberapa aspek lain pelaksanaan skim ini juga sedang dibuat. Antara ialah sistem membahagikan pembeli-pembeli padi serta petani mengikut zon di mana petani hanya boleh menjual padi dan pembeli membeli padi di dalam satu kawasan tertentu sahaja. Dengan cara ini akan dapat dikawal pergerakan pembeli dan petani dari satu kawasan kepada satu kawasan di samping mengurangkan kemungkinan penyelewengan. Kajian-kajian untuk mengadakan peraturan undang-undang khas bagi satu skim subsidi harga padi ini sedang dibuat.

Dari segi pentadbiran, langkah-langkah tegas sentiasa diambil bagi mencegah penyelewengan. Di antara langkah-langkah tersebut ialah pemeriksaan mengejut di premis-premis perniagaan padi dan beras, rondaan di waktu malam dan hari-hari kelepasan, membuat odit di pusat-pusat belian padi, mengadakan kerja-kerja "extension"/penerangan kepada wakil-wakil petani termasuk melalui Khutbah Jumaat dan siasatan ke atas kes penerima-penerima subsidi yang tinggi dan tidak munasabah.

Kerajaan tidak teragak-agak mengambil tindakan ke atas sesiapa yang didapati salah menyeleweng subsidi harga padi ini.

LESEN PEMBORONG BUMIPUTERA

20. Tuan Ahamed Hambal bin Yeop
Majlis minta Menteri Kerja Raya menerangkan:

- (a) atas alasan apakah maka Kementerian ini telah melucutkan lebih dari 400

Lesen Pemborong-pemborong Bumiputera baru-baru ini dan tindakkah Kementerian ini telah benar-benar mengkaji akan masalah-masalah yang dihadapi oleh pemborong-pemborong tersebut dan timbulnya anggapan bahawa mereka telah mengAli Babakan Lesen mereka, maka lesen mereka itu dilucutkan;

- (b) jenis-jenis Permit Pemborong yang telah dilucutkan itu berdasarkan Kelas A hingga F;
- (c) adakah Kementerian ini akan terus bertindak demikian terhadap lain-lain pemborong Bumiputera. Dan setakat ini adakah Kementerian sedang berusaha untuk mengembalikan semula permit-permit tersebut setelah berpuas hati akan masalah yang mereka hadapi.

Menteri Kerjaraya (Dato' S. Samy Vellu):

- (a) Kementerian saya tidak melucutkan mana-mana lesen pemborong Bumiputera baru-baru ini.

Ahli Yang Berhormat, mungkin terkeliru sedikit mengenai perkara ini dan yang demikian sukalah saya menerangkan bahawa penglucutkan yang dibuat oleh Kementerian saya yang mungkin menjadi pertanyaan Yang Berhormat ini ialah mengenai pengiktirafan taraf Bumiputera kepada Syarikat-syarikat Bumiputera yang telah didaftarkan dengan Jabatan Kerja Raya. Berhubung dengan ini sukacitalah saya menyatakan bahawa dalam masa 3 tahun iaitu dari tahun 1980 sehingga akhir tahun 1982, sejumlah 3747 taraf Bumiputera telah dikeluarkan kepada Syarikat-syarikat

Bumiputera yang didaftarkan dengan JKR itu. Daripada sebanyak 402 pemborong-pemborong Bumiputera dalam tempoh yang sama ditarik balik taraf Bumiputera mereka oleh sebab mereka telah melanggar syarat-syarat pengiktirafan taraf Bumiputera yang telah ditetapkan. Setelah syarikat-syarikat tersebut membetulkan kedudukan, maka sebanyak 166 pemborong Bumiputera telah dikembalikan semula taraf Bumiputera mereka dalam masa 3 tahun itu. Bakinya sebanyak 236 itu belumlah dapat dipulihkan pengiktirafan taraf Bumiputera mereka.

- (b) Sebagaimana saya sebutkan tadi bahawa perkara penglucutan Permit Pemborong ini tidak timbul. Tetapi sekiranya Ahli Yang Berhormat bermaksud penglucutan taraf Bumiputera maka kedudukannya ialah bahawa daripada sejumlah 236 pemborong-pemborong itu adalah:

	kontraktor		
Kelas A	..	..	10
Kelas B	..	..	11
Kelas BX	..	..	25
Kelas C	..	..	32
Kelas D	..	..	42
Kelas E	..	..	37
Kelas EX	..	..	33
Kelas F	..	..	46
Jumlah	..	..	236

- (c) Kementerian saya akan terus bertindak terhadap kontraktor-kontraktor Bumiputera yang setelah mendapat pengiktirafan taraf Bumiputera, tidak mengikuti syarat-syarat yang ditetapkan dan yang dipersetujui oleh mereka

dahulu. Syarat-syarat ini termasuklah bahawa dari segi equity majoriti iaitu sekurang-kurangnya 51% dari hak milik saham-saham syarikat dipunyai oleh Bumiputera dan majoriti daripada kerja-kerja juga terdiri dari Bumiputera.

Kementerian saya akan menimbang pemulihan pengiktirafan taraf Bumiputera mereka setelah mereka membetulkan perjalanan urusan mereka dan menepati dengan syarat-syarat pemberian taraf Bumiputera seperti yang saya sebutkan itu.

KAJIAN SEMPADAN MALAYSIA—INDONESIA

21. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan sama ada kajian (survey) sempadan Malaysia—Indonesia telah selesai; jika tidak, mengapa terdapat kelambatan yang begitu lama untuk menyiapkan kajian tersebut.

Dato' Rais Yatim:

Projek

Projek ini adalah usahasama di antara Malaysia dan Indonesia, dan telah dilancarkan pada 9hb September, 1975.

Jarak Sempadan

Sektor Sarawak—Kalimantan Barat

Jarak sempadan dalam sektor ini ialah 1,413 kilometer, pengukuran yang telah siap adalah seperti berikut:

* Projek A—402.1 kilometer (28.5%)

+ Projek B—309.6 kilometer (21.9%)

40 Setesyen menggunakan kaedah doppler telah siap pada tahun 1981.

Sektor Sabah—Kalimantan Timur

Jarak sempadan dalam Sektor ini ialah 333 kilometer. Pengukuran yang telah siap adalah seperti berikut:

- * Projek A—333 kilometer (100%)
- + Projek B—178.8 kilometer (53.7%)
- * Projek A—Ukuran tinjauan dan penentuan titik kawalan utama di sepanjang jarak sempadan dan menentukan tanda-tanda sempadan utama di tempat-tempat ketara legih.

- † Projek B—penandaan dan pengukuran sempadan lurus dan juga melibatkan penempatan tanda-tanda sempadan antarabangsa.

Penandaan dan pengukuran sempadan antarabangsa ini belum selesai lagi dan terdapat kelambatan yang begitu lama untuk menyiapkannya adalah disebabkan yang berikut:

- (1) Keadaan semula jadi bumi yang menyukarkan
- (2) Masalah yang berbangkit daripada Perjanjian atau Triti lama.
- (3) Kerja-kerja menanda dan mengukur hanya 6 bulan dalam setahun.
- (4) Kerosakan alat-alat ukur terutamanya doppler.

Dengan sebab-sebab di atas dan memandangkan kepada kadar kemajuan yang ada pada ketika ini,

adalah dijangkakan projek ini akan mengambil masa lebih kurang 20 tahun untuk disiapkan.

PERDA—PROJEK PEMBANGUNAN

22. Dr Koh Tsu Koon minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan manakah kawasan-kawasan luar bandar dalam Negeri Pulau Pinang yang telah dicamkan untuk pembangunan oleh PERDA. Apakah projek-projek utama yang sedang dirancang bagi kawasan-kawasan ini. Bagaimanakah projek-projek ini akan memberi faedah kepada rakyat luar bandar Pulau Pinang tanpa mengira kaum secara adil dan saksama.

Dato' Rais Yatim: Pada masa ini PERDA masih belum mempunyai sebarang projek khusus untuk dimajukan. Semasa mesyuarat Lembaga PERDA yang pertama pada 21hb Julai, 1983 yang lalu telah dibincangkan bahawa Pegawai-pegawai PERDA akan mengadakan perjumpaan-perjumpaan dengan semua Agensi-agensi Kerajaan, Pegawai-pegawai Daerah serta masyarakat di Pulau Pinang bagi mendapatkan maklumat lanjut berkenaan projek-projek yang sedang dan akan dimajukan oleh pihak berkenaan. Setelah mempunyai "inventory-list" ini PERDA akan menggunakannya bagi merancang pembangunan yang patut dimainkan oleh PERDA supaya tidak timbul tindih lapis di dalam bidang pembangunan.

Semua projek-projek pembangunan yang akan dilaksanakan oleh PERDA adalah mengikut Dasar Ekonomi Baru iaitu menghapuskan kemiskinan dan menyusun masyarakat tanpa mengira kaum.

HUTAN YANG DIBALAKKAN

23. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan:

- (a) jumlah ekar hutan yang dikerjakan oleh perusahaan kayu balak di seluruh negara setiap tahun;
- (b) luasnya ekar yang di "reforested" setiap tahun;
- (c) apakah langkah-langkah yang diambil untuk memastikan pemeliharaan hutan-hutan di Malaysia untuk menentukan bekalan kayu balak tidak akan terpupus serta juga memelihara aset semula jadi negara; dan
- (d) apakah langkah-langkah yang diambil untuk menentukan perusahaan kayu balak tidak mencemarkan alam sekitar dan menyebabkan hakisan tanah waktu pengekstrakkan kayu balak dilakukan.

Dato' Paul Leong Khee Seong:

- (a) Jumlah kawasan hutan yang dibuka untuk pembalakan di seluruh negara semenjak tahun 1978 ialah 1.864 juta hektar terdiri daripada:
 - (i) 1978 .. 490,613 hektar
 - (ii) 1979 .. 433,512 ..
 - (iii) 1980 .. 359,220 ..
 - (iv) 1981 .. 340,278 ..
 - (v) 1982 .. 241,081 ..
 - JUMLAH .. 1,864,704 ..
- (b) Luas kawasan yang dipulihkan, mengandungi rawatan silvikalcar dan penubuhan ladang hutan ialah 373,673 hektar terdiri daripada:
 - (i) 1978 .. 48,427 hektar
 - (ii) 1979 .. 48,834 ..
 - (iii) 1980 .. 69,845 ..

- (iv) 1981 .. 103,809 hektar
- (iv) 1982 .. 102,758 ..
- JUMLAH .. 373,673 hektar

Luas kawasan yang telah ditanam di bawah rancangan penubuhan ladang hutan ialah 41,672 hektar sehingga ini.

- (c) Kerajaan telah melaksanakan beberapa langkah untuk menentukan supaya bekalan kayu balak tidak akan terpupus dan memelihara aset semula jadi negara. Antara lain langkah-langkah itu adalah seperti berikut:
 - (i) menubuhkan kawasan Hutan Simpan Kekal yang terdiri daripada hutan perlindungan, hutan berhasil dan hutan lipur di mana pengurusan hutan secara berkekalan akan dilaksanakan. Sehingga ini kira-kira 9.5 juta hektar telah diuntukkan bagi tujuan ini di seluruh negara;
 - (ii) mengurangkan kadar tebanan tahunan mengikut kadar catuan yang dipersetujui oleh Majlis Perhutanan Negara bagi negeri-negeri di Semenanjung Malaysia. Melalui cara ini, Kerajaan-kerajaan Negeri akan membuka kawasan hutan untuk pembalakan yang kadarnya sentiasa dikurangkan. Sebagai contoh, kadar yang ditetapkan bagi tahun 1982 ialah 176,043 hektar berbanding dengan 365,000 hektar bagi tahun 1978;
 - (iii) melipatgandakan usaha pemulihan hutan yang telah dibalak di kawasan hutan simpan melalui

rawatan silvikalcar untuk menjamin pokok-pokok muda dapat menggantikan pokok-pokok yang telah ditebang;

- (iv) menubuhkan ladang-ladang hutan yang ditanam dengan pokok-pokok jenis cepat membesar yang dijangka dapat dibalak dalam tempoh 15 tahun; dan

- (v) meningkatkan usaha penyelidikan perhutanan yang meliputi segala aspek pengurusan hutan dan penanaman pokok yang bertujuan untuk menambahkan sumber hutan negara. Dalam hal ini, Kerajaan telah bersetuju menjadikan Institut Penyelidikan Perhutanan sebagai badan berkanun untuk meningkatkan keupayaan penyelidikannya.

- (d) Untuk menentukan supaya kerja-kerja membalak tidak mencemarkan alam sekitar dan tidak berlakunya hakisan tanah, Kerajaan telah mengenakan beberapa syarat dalam kerja-kerja membalak sepertimana yang dicatatkan di dalam setiap lesen pembalak. Antara syarat-syarat itu adalah seperti berikut:

- (i) penebangan tidak boleh dijalankan ke atas pokok yang ada di dalam lingkungan 20 meter dari sungai atau alur;
- (ii) pembinaan jalan-jalan hutan mestilah mengikut spesifikasi yang sudah ditentukan oleh Jabatan Perhutanan dan tidak lebih 10% daripada jumlah keluasan kawasan operasi;

- (iii) jentera-jentera seperti Sun Tai Wong, bulldozer, skidder dan sebagainya tidak boleh digunakan di kawasan hutan yang kecerunannya melebihi 45°; dan

- (iv) atau (log yard) dibina jauh dari sungai dengan sistem perparitan yang baik dan ditanam dengan pokok jenis cepat tumbuh selepas habis pembalakan.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat juga, pengurusan hutan juga telah diubahsuai kepada “sistem pengurusan memilih” di mana pembalakan dilakukan kepada pokok-pokok yang tertentu sahaja tanpa merosakkan pokok-pokok lain. Cara ini akan menjaga alam sekitar dan kestabilan permukaan tanah.

KAD PENGENALAN— PENGHANTARAN

24. Tuan Abdillah bin Haji Abdul Hamid minta Menteri Dalam Negeri menyatakan langkah yang telah diambil oleh Jabatan Pendaftaran Negara untuk memastikan supaya kad-kad pengenalan yang telah siap sampai kepada pemegangnya dengan kadar yang segera.

Dato' Musa Hitam: Kementerian saya sedang mengambil langkah-langkah yang sesuai dan praktikal bagi mempercepatkan penghantaran kad-kad pengenalan kepada pemegang-pemegang yang membuat permohonan kad pengenalan permulaan dan kad pengenalan gantian.

Langkah-langkah yang sedang diambil ialah seperti berikut:

- (i) Pejabat Pendaftaran Negara di semua peringkat diarah untuk menghantarkan kad pengenalan

(NR26) untuk memberitahu pemohon supaya mengambil kad pengenalan yang telah siap dengan kadar yang segera. Sekiranya kad pengenalan yang telah disiapkan itu tidak diterima oleh pemohon disebabkan oleh pertukaran alamat atau sebagainya, pemohon adalah dikehendaki untuk menghubungi atau datang sendiri ke Jabatan Pendaftaran Negara di mana permohonan asalnya dikemukakan untuk mendapatkan kad pengenalan pada tarikh-tarikh yang telah ditetapkan di dalam resit akuan penerimaan permohonan (NR 7 atau NR 7A).

- (ii) Tempoh laku Resit Akuan Penerimaan permohonan (NR 7 atau NR 7A) telah disingkatkan masanya daripada 3 bulan lagi permohonan kad pengenalan permulaan dan 9 bulan lagi permohonan kad pengenalan gantian kepada 2 dan 3 bulan sahaja.

Walau bagaimanapun, kerjasama daripada pemohon amatlah perlu semua kad pengenalan yang telah siap akan dapat diambil pada tarikh yang ditetapkan itu.

MARDI—PENYELIDIKAN

25. Tuan Khadri bin Sabran minta Menteri Pertanian menyatakan sejauh manakah MARDI “untuk mewujudkan kerjasama antara agensi di peringkat negeri dan nasional dalam ko-ordinasi penyelidikan perkembangan dan pembangunan pertanian”. Adakah MARDI menyalurkan hasil-hasil penyelidikannya kepada Jabatan-jabatan pertanian supaya hasil-hasil penyelidikan tersebut dapat disampaikan pula kepada petani untuk dilaksanakan.

Dato' Abdul Manan bin Othman: Pertalian di antara MARDI, agensi yang mengeluarkan teknologi dengan jabatan-jabatan pengembangan dan pembangunan seperti Jabatan Pertanian, Lembaga Tembakau Negara, Lembaga Perusahaan Nenas Malaysia dan Projek-projek Pembangunan Pertanian Bersepadu (IADP) adalah penting untuk menentukan pemindahan teknologi. Mekanisma pertalian secara formal di antara agensi telah pun ditubuhkan diperingkat nasional dan negeri.

Pertalian di Peringkat Nasional

Dalam organisasi MARDI, dua badan penasihat iaitu Majlis Sains dan Jawatankuasa Penasihat Penyelidikan telah diadakan khas untuk menasihati Instituit dalam perkara yang berkaitan dengan penyelidikan. Ini meliputi dasar-dasar mengenai bidang dan prioriti-prioriti penyelidikan, tenaga-tenaga saintifik dan keperluan infrastruktur. Selain dari memberi garis-garis panduan dalam penyelidikan badan-badan ini juga digunakan sebagai satu forum untuk menyampaikan maklumat-maklumat dan perkembangan baru dalam semua bidang penyelidikan oleh kerana keahlian dalam Majlis dan Jawatankuasa Penasihat terdiri dari Jabatan Pengembangan dan Pembangunan. Dalam Majlis Sains, selain dari wakil-wakil dari universiti-universiti dan pihak swasta, Majlis juga dianggotai oleh Ketua Pengarah Pertanian, Ketua Pengarah Perkhidmatan Haiwan. Keahlian dalam Jawatankuasa Penasihat juga terdiri dari peserta dari badan-badan dan jabatan yang sama tetapi kedudukan para anggotanya rendah sedikit dari ahli-ahli Majlis.

Satu jawatankuasa induk di peringkat Kementerian Pertanian iaitu Jawatankuasa Penyelidikan, Pengembangan dan Pemasaran telah juga ditubuhkan

dengan keanggotaannya terdiri dari pegawai-pegawai kanan MARDI, Jabatan Pertanian, Jabatan Perikanan, Jabatan Perkhidmatan Haiwan dan FAMA. Jawatankuasa ini telah dibentuk bagi menggantikan badan penyelarasan yang telah lama wujud iaitu Jawatankuasa MDF (MARDI, Jabatan Pertanian dan Lembaga Pertubuhan Peladang). Jawatankuasa yang diperbesarkan ini telah diadakan untuk memperkuat lagi penyelarasan rangkaian tiga komponen yang penting dalam pembangunan pertanian—penyelidikan, pengembangan dan pemasaran. Rangkaian ini juga menjadi satu mekanisme bagi menentukan pemindahan teknologi kepada pekebun kecil, penternak dan petani yang lebih berkesan dan membolehkan agensi penyelidikan seperti MARDI mendapat maklumbalas tentang masalah pembangunan pertanian dan kajian-kajian yang perlu dilaksanakan bagi mengatasi masalah ini.

Pertanian di Peringkat Wilayah dan Negeri

MARDI juga menduduki dalam Jawatankuasa-jawatankuasa Pemandu dan Jawatankuasa-Jawatankuasa Teknikal serta lain-lain Jawatankuasa kecil semua Program Pembangunan Pertanian Bersepadu (IADP).

Di peringkat negeri, Jawatankuasa Penyelarasan yang dianggotai oleh Jabatan-jabatan yang sama seperti di peringkat nasional telah juga diwujudkan dengan peranan-peranan yang sama.

Lain-lain Tindakan untuk Melicinkan Pemindahan Teknologi dan Mempereratkan Pertanian di antara MARDI dan Agensi-agensi

Selain dari Jawatankuasa yang telah ditubuhkan dengan rasmi, pemindahan teknologi juga dilaksanakan melalui—

- (a) Kursus Latihan,
- (b) Penganjuran bengkel dan seminar hari ladang,
- (c) Penerbitan.

Kursus Latihan

Kursus-kursus latihan sentiasa dianjurkan yang meliputi semua komoditi dan perkara-perkara penting mengenai pembangunan pertanian. Kursus-kursus yang diadakan termasuklah bagi tanaman-tanaman padi, koko/kelapa, sayur-sayuran, tanaman ladang, kambing, ikan air tawar, lain-lain ternakan, teknologi pemerosesan. Bila dirasakan perlu, kursus yang hanya menumpukan kepada perkara spesifik seperti pemeraman koko, tanaman leucaena dan lain-lain juga dianjurkan.

Penyertaan ke kursus ini dibuka kepada jabatan-jabatan pengembangan, pemasaran dan lain-lain badan berkaitan dan sambutan untuk mengikuti kursus-kursus ini adalah baik.

Hari Ladang

Hari-hari ladang juga dianjurkan di mana peserta yang mewakili jabatan-jabatan pengembangan, lain-lain Jabatan Kerajaan, pihak swasta, pengilang-pengilang, orang perseorangan dijemput melihat kegiatan-kegiatan penyelidikan yang dijalankan di stesen penyelidikan dan di kawasan petani.

Bengkel/Seminar

Tiap-tiap tahun bengkel/seminar juga diadakan bagi tanaman seperti tembakau, padi, tanaman ladang, buah-buahan, koko di mana teknologi-teknologi dan pengembangan-pengembangan terbaru dilaporkan.

Penerbitan-penerbitan

Selain dari punca-punca penyebaran di atas, hasil-hasil penyelidikan juga dilaporkan dalam beberapa jernel/majallah yang diterbitkan oleh MARDI. Antara penerbitan-penerbitan ini ialah MARDI Research Bulletin, Teknologi Pertanian, Berita Penyelidikan dan Siri Maklumat.

SKIM PERUMAHAN PEKERJA LADANG/LOMBONG

26. Tuan V. Govindaraj minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa wang pusingan 10 juta ringgit yang diuntukkan oleh Kerajaan Pusat bagi Skim Perumahan Pekerja-pekerja Ladang dan Lombong tidak mencukupi. Jika sedar apakah langkah-langkah yang telah diambil oleh pihak Kementerian untuk memperolehi wang tambahan yang secukupnya dari Kerajaan Pusat bagi menjayakan rancangan skim perumahan tersebut.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Dr Neo Yee Pan): Sukacita saya memaklumkan kepada Yang Berhormat bahawa wang pusingan 10 juta ringgit yang dimaksudkan bukan hanya untuk pekerja-pekerja ladang dan Lombong sahaja, malahan untuk mereka yang layak dalam golongan berpendapatan rendah. Wang tambahan 10 juta ringgit telah pun diluluskan perbelanjaannya oleh perbendaharaan Malaysia pada penghujung bulan Februari tahun ini.

PROJEK PEMBINAAN KERAJAAN

27. Tuan Yew Foo Weng minta Perdana Menteri menyatakan mengapakah sejumlah besar dari projek-projek pembinaan Kerajaan telah diserahkan kepada Firma-firma dari Jepun dan lain-lain negara asing dengan memberikan keutamaan

kepada mereka daripada syarikat-syarikat tempatan. Ini adalah merupakan persaingan yang hebat kepada kontraktor-kontraktor tempatan. Adakah pihak Kementerian sedar bahawa pada masa ini kebanyakan kontraktor tempatan menghadapi kesusahan oleh sebab kebanyakan mereka tidak berjaya mendapat kontrak-kontrak Kerajaan. Dan lagi, adakah pihak Kerajaan sedar bahawa jikalau keadaan itu diteruskan lagi, kebanyakan kontraktor tempatan akan mengalami penderitaan yang teruk. Jika sedar, apakah langkah-langkah yang akan diambil untuk membetulkan keadaan ini.

Perdana Menteri: Sukacita dijelaskan di Dewan yang mulia ini, bahawa penglibatan firma-firma asing termasuk dari Jepun dalam projek-projek pembinaan Kerajaan adalah bagi tender-tender antarabangsa (international tenders) sahaja. Mengikut amalan tender, dalam kontek mendapatkan firma-firma yang paling layak menyertai tender bagi projek-projek berkenaan, Kerajaan membuat "pre-qualification exercise" yang dibuka kepada syarikat-syarikat tempatan dan luar negeri. Firma-firma tempatan dan luar negeri yang layak dari segi teknikal, pengalaman kerja dan kedudukan kewangan yang teguh sahaja akan dijemput untuk menyertai satu-satu tender.

Dalam kebanyakan tender-tender ini, firma-firma asing menawarkan harga tender yang kompetitif, tempoh masa kontrak yang pendek dari yang ditetapkan oleh Kerajaan dan teknologi serta teknik binaan yang baru. Adalah menjadi hasrat Kerajaan, untuk menggalakan firma-firma tempatan mempelajari dan menimba pengalaman teknik moden ini yang digunakan dalam industri binaan. Berdasarkan kepada faktor-faktor ini, maka terdapat beberapa

projek yang terpilih yang telah ditawarkan kepada firma-firma asing termasuklah firma-firma Jepun.

Sebagai langkah untuk mengekalkan penyertaan firma-firma tempatan dalam kontrak-kontrak antarabangsa ini, dan sebagai menyediakan peluang kepada firma-firma tempatan mempelajari teknik dan teknologi baru binaan dan pengurusan projek, Kerajaan telah menetapkan syarat-syarat dalam Perjanjian Kontrak supaya:

- (a) Firma-firma asing memberikan kerja-kerja sub-kontrak tidak kurang dari 30% dari nilai kontrak kepada firma-firma tempatan.
- (b) Menubuhkan usahasama atau "partnership" dengan firma-firma tempatan yang mana penyertaan ekuiti tempatan adalah tidak kurang dari 30%.

Melalui langkah-langkah ini adalah menjadi hasrat Kerajaan untuk mempertingkatkan kemahiran firma-firma tempatan dalam bidang pembinaan dan pengurusan projek secara moden dan bersistematik sebagai persediaan kepada matlamat Kerajaan untuk membangun sektor binaan dalam negeri ke tahap berdikari di masa hadapan.

JALAN RAYA BEAUFORT/ SINDUMIN

28. Tuan Mohd Yusoff bin Haji Yakob minta Menteri Kerja Raya menyatakan sama ada beliau sedar bahawa jalan raya Beaufort/Sindumin adalah di dalam keadaan buruk. Jika sedar, bilakah lebuh raya tersebut dapat diaspalkan.

Dato' S. Samy Vellu: Kementerian saya ada mempunyai cadangan untuk menaikkan taraf Jalan raya Beaufort/Sindumin itu. Bagi maksud ini, satu kajian rekabentuk kejuruteraan telah selesai dibuat. Adalah dicadangkan

bahawa Jalan Raya Beaufort/Sindumin ini dapat diaspalkan dengan berperingkat-peringkat setelah Kementerian saya mendapat peruntukan baginya.

(Soalan No. 29 dijawab bersama dengan soalan No. 18).

PETANI—KAJIAN PEMASARAN

30. Dr. George Chan Hong Nam minta Menteri Pertanian menyatakan apakah jenis-jenis bantuan sedang diberi kepada petani-petani dalam negara kita dan pernahkah apa-apa kajian dibuat atas pemasaran petani kita, jika ya, sila nyatakan:

- (a) apakah kesimpulan-kesimpulan yang didapati;
- (b) apakah langkah-langkah yang telah diambil untuk menentukan petani-petani kita mendapat harga yang berpatutan bagi keluaran mereka; dan
- (c) adakah pendapatan sebenar atau "REAL INCOME" petani-petani kita telah banyak bertambah baik sejak tahun 1973 hingga sekarang, jika ya, sila berikan angka-angka perbandingan atas pendapatan petani-petani kita.

Dato' Abdul Manan bin Othman: Bantuan yang disediakan oleh Kerajaan kepada petani-petani boleh digolongkan ke dalam beberapa jenis iaitu:

- (i) khidmat teknikal atau khidmat nasihat;
- (ii) kemudahan infrastruktur asas;
- (iii) Subsidi inport seperti baja padi, benih tanaman, ternakan dan subsidi ternakan;
- (iv) kredit pertanian.

Bantuan-bantuan ini disediakan untuk membantu petani-petani meningkatkan pendapatan mereka

melalui penggunaan bahan-bahan pertanian/ternakan serta amalan pertanian moden.

Langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian saya melalui FAMA untuk menentukan petani-petani kita mendapat harga yang berpatutan bagi keluaran mereka ialah melalui program-program berikut:

- (i) Menambahkan saluran pasaran di mana FAMA sendiri menyertai dalam pembelian dan pengedaran hasil-hasil pertanian;
- (ii) mengadakan kemudahan-kemudahan pemasaran seperti pusat-pusat menyimpan seperti bilik sejuk, pusat-pusat pemasaran hasil-hasil pertanian dan pengangkutan;
- (iii) melaksanakan sekim kawalan untuk mengurangkan amalan-amalan pemasaran yang tidak adil;
- (iv) menjalankan aktiviti-aktiviti galakkan pasaran untuk meluaskan pasaran bagi hasil-hasil pertanian di dalam dan di luar negeri; dan
- (v) mengedarkan maklumat-maklumat pasaran seperti harga, bekalan dan perkembangan amnya, supaya petani-petani menghasilkan pengeluaran sejajar dengan pasaran.

Daripada kajian-kajian yang telah dilakukan, adalah jelas bahawa langkah-langkah ini telah membawa banyak faedah terhadap membaiki sistem pemasaran hasil-hasil pertanian di negeri ini.

Pendapatan sebenar petani telah meningkat atau bertambah baik mengikut hasil beberapa kajian yang telah dijalankan. Bagi penanam-penanam padi, misalnya, pendapatan purata sebenar bagi pemilik—pengusaha di kawasan MADA telah meningkat dari \$1,379 setahun bagi

satu isi rumah dalam tahun 1966 kepada \$2,023 setahun dalam tahun 1979 iaitu merupakan pertambahan sebanyak 47% mengikut harga tahun 1967. Bagi kawasan KADA, pendapatan purata sebenar penanam-penanam padi adalah sebanyak \$1,926 setahun dalam tahun 1979 berbanding dengan hanya \$647 setahun sahaja dalam tahun 1968.

Bagi pekebun-pekebun kecil getah pula, pendapatan purata sebenar telah meningkat dari \$2,736 setahun seisi rumah dalam tahun 1973 kepada \$3,768 setahun dalam tahun 1979 sementara bagi kaum nelayan pendapatan purata sebenar telah meningkat menjadi \$1,512 setahun dalam tahun 1979 berbanding dengan \$1,080 setahun dalam tahun 1972.

Bagi tempoh 1981-83, Kerajaan sedang mengkaji dengan teliti mengenai pendapatan sebenar petani-petani sebagai sebahagian daripada kerja-kerja penyediaan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Keempat.

SEKOLAH RENDAH KEBANGSAAN BUKIT FRASSER—PEMBINAAN

31. Tuan Lim Kit Siang: minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada terdapat apa-apa rancangan untuk membina sebuah sekolah rendah Kebangsaan Bukit Fraser; dan jika ya, beri butir-butir lanjut.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Pembinaan Sekolah Rendah Kebangsaan di Bukit Fraser telah pun dirancang di bawah Rancangan Malaysia Keempat. Mengikut rancangan ini sekolah itu dijangkakan mempunyai 6 bilik darjah dan lain-lain kemudahan dengan anggaran kos projek sebanyak \$834,600/. Pembinaan sebenar projek ini bergantung kepada kedudukan peruntukan kewangan yang akan diterima oleh Kementerian Pelajaran.

SEKOLAH-SEKOLAH— PENYELENGGARAAN

32. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar bahawa pengendalian sekolah-sekolah di seluruh negara telah merosot sehingga banyak kemudahan kerusi-meja telah rosak dan tidak dapat digantikan. Jika sedar, mengapakah kadar Perbelanjaan Tahunan Berulang Tahun (OCAR) telah dikurangkan dari \$7 seorang murid kepada \$4, terutama di sekolah-sekolah menengah.

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob:

Kementerian Pelajaran memang mengetahui kedudukan sebenar mengenai penyelenggaraan sekolah-sekolah di seluruh negara. Pengurangan kadar "Lain-Lain Perbelanjaan Berulang Tahun" (LPBT) dari \$7.00 ke \$4.00 hanya melibatkan sekolah-sekolah menengah yang besar sahaja yang mana enrolmennya melebihi 750 orang murid. Bagi sekolah-sekolah menengah yang lain kadar tersebut masih lagi tetap \$7.00 bagi seorang murid setahun.

Peruntukan ini sebenarnya tidaklah terlalu menjejaskan pengendalian sekolah-sekolah kerana peruntukan ini tiada kaitannya dengan penggantian kerusi meja sekolah. Peruntukan ini digunakan untuk membeli alat-alat kegunaan pejabat sekolah, membayar duit api, air, gas dan lain-lain perbelanjaan mengurus. Bagi alat-alat gantian perabot dan penyelenggaraan bangunan, peruntukannya adalah dibuat secara berasingan dan tidak menggunakan peruntukannya LPBT. Peruntukan ini dihantar ke Jabatan Pelajaran Negeri untuk diagih-agihkan ke sekolah-sekolah yang sangat memerlukannya.

BANGUNAN SEKOLAH-SEKOLAH LUAR BANDAR SARAWAK

33. Tuan Andrew Janggi Muyang minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar bahawa bangunan sekolah-sekolah luar bandar di Sarawak adalah dalam keadaan buruk tanpa kemudahan asas seperti bekalan air, api, khutub khanah dan lain-lain yang dianggap penting dalam memproses pembelajaran, jika ya, apakah tindakan yang akan diambil untuk mengatasi perkara ini.

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob:

Kementerian Pelajaran memang sedar atas keadaan sekolah-sekolah di kawasan luar bandar di Sarawak kurang mempunyai kemudahan-kemudahan seperti bekalan air, api, khutub khanah jika dibandingkan dengan keadaan sekolah-sekolah di dalam bandar. Kemudahan ini dapat diberikan bergantung kepada keadaan kawasan itu sendiri sama ada kemudahan-kemudahan tersebut telah disediakan atau belum oleh Kerajaan. Bagi sekolah-sekolah yang tidak mempunyai bekalan api, Kementerian Pelajaran telah mengadakan generator bagi tujuan menggunakan TV Pendidikan.

Walau bagaimanapun, bagi mengatasi masalah bangunan sekolah Kementerian Pelajaran telah berusaha mengadakan peruntukan bagi projek-projek gantian dan tambahan bagi sekolah-sekolah tersebut. Selain dari itu peruntukan juga diberi bagi keperluan perbelanjaan mengurus yang mana sebahagiannya juga digunakan bagi membaiki sekolah-sekolah yang telah uzur. Bagi negeri Sarawak juga telah diadakan projek-projek bergotong royong bagi membina dan membaiki sekolah-sekolah. Pada keseluruhannya dalam Rancangan Malaysia Keempat (RME) Kerajaan telah memperuntukan sebanyak \$37,441,000 untuk pelajaran rendah dan \$122,600,000 untuk pelajaran menengah.

PERNIAGAAN SENDIRI OLEH MENTERI-MENTERI

34. Tuan Chan Kok Kit minta Perdana Menteri menyatakan bilangan Menteri-menteri, Timbalan Menteri-menteri dan Setiausaha-setiausaha Parlimen yang masih belum lagi menghentikan kegiatan-kegiatan dan kepentingan perniagaan mereka; apakah tindakan yang akan diambil terhadap mereka serta apakah tindakan yang akan diambil untuk memastikan ahli-ahli pentadbiran Kerajaan (members of the administration) tidak menjalankan perniagaan-perniagaan mereka melalui proksi seperti menggunakan nama isteri atau anak-anak mereka dan sebagainya.

Perdana Menteri: Sepanjang yang saya tahu tidak ada Menteri, Timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen yang terlibat dalam kegiatan perniagaan. Mereka juga ditegah menjalankan perniagaan secara "proxy" umpamanya isteri atau anak-anak menjalankan perniagaan yang diusahakannya. Walau bagaimanapun, ahli-ahli keluarganya seperti anak-anaknya, sebagaimana orang-orang biasa, tidaklah ditegah menjalankan perniagaan mereka sendiri. Tetapi Menteri, Timbalan Menteri atau Setiausaha Parlimen berkenaan tidaklah boleh menggunakan pengaruhnya untuk kepentingan perniagaan ahli-ahli keluarganya.

BADAN PENCEGAH RASUAH— SIASATAN TUDUHAN KETUA MENTERI SABAH

35. Tuan Fung Ket Wing minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar Ketua Menteri Sabah, Datuk Harris Salleh, telah menuduh pada 29-4-1983 dalam persidangan Parti Berjaya bahawa terdapat beberapa orang pemimpin Berjaya yang telah menyalahgunakan kuasa

dan kedudukan mereka untuk mengayak diri mereka dan juga telah melibatkan diri mereka dalam amalan-amalan rasuah; jika ya, nyatakan sama ada Badan Pencegah Rasuah telah mulakan siasatan ke dalam tuduhan tersebut, bilangan orang-orang yang telah dan sedang disiasat tersebut.

Perdana Menteri: Kenyataan Ketua Menteri Sabah di dalam persidangan Parti Berjaya pada 29-4-83 adalah satu kenyataan umum sahaja. Beliau telah memberitahu bahawa mana-mana pemimpin Berjaya yang terlibat di dalam rasuah dan penyelewengan kuasa akan disiasat oleh Badan Pencegah Rasuah. Beliau tidak ada menyebut nama-nama pemimpin yang terlibat.

Walaupun bagaimanapun, Badan Pencegah Rasuah telah menerima beberapa aduan dan maklumat dari masa ke semasa dan telah menjalankan siasatan berkenaan dengan perbuatan rasuah. Hasil daripada siasatan yang dibuat itu, 6 tangkapan terhadap ahli Parti Berjaya telah dibuat. 3 kes sedang di dalam siasatan.

LEE NYUK CHIN—SIASATAN ROMPAKAN

36. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan hasil siasatan yang dijalankan ke dalam kes rompakkan yang berlaku pada 21-4-1982 di km 19, Jalan Labuk, Sandakan, di mana anak perempuan Encik Loo Cheng Mok telah ditembak di bahagian perutnya, sama ada apa-apa penangkapan telah dibuat setakat ini dan nyatakan nationaliti orang-orang yang disyaki terlibat dalam kes tersebut.

Dato' Musa Hitam: Untuk makluman Yang Berhormat, dalam kejadian ini sebenarnya anak perempuan Encik Lee Nyuk Chin atau Lee Chin Mak (bukannya Loo Cheng Mok) bernama Lee Nyuk Tai telah

ditembak di bahagian dada kanannya (bukannya di perut) oleh salah seorang daripada penjenayah lelaki dengan menggunakan pistol jenis .45 automatik.

Sehingga sekarang pihak polis masih belum dapat membuat apa-apa tangkapan. Walau bagaimanapun pihak polis masih menjalankan siasatannya.

PERJANJIAN MERITIME

37. Tuan Peter Chin Gan Oon minta Menteri Pengangkutan menyatakan berapa banyak perjanjian-perjanjian Martime telah kita tandatangani dengan negara-negara lain dan siapakah negara-negara ini dan sama ada kita mengadakan satu perjanjian dengan Jepun untuk menamatkan keadaan perkapalan yang tidak puas hati pada ketika ini yang sangat beruntung kepada kapal-kapal Jepun apabila ia datang mengangkat kargo nasional kita yang dieksportkan dan diimportkan kepada dan daripada Jepun.

Menteri Pengangkutan (Tan Sri Chong Hon Nyan): Perjanjian-perjanjian Perkapalan telah pun ditandatangani dengan Bangladesh dan Indonesia. Kerajaan sedang berusaha mengadakan perjanjian-perjanjian ini dengan beberapa negara lain seperti Republik Korea Selatan, Amerika Syarikat, China dan Jepun. Saya sedar bahawa keadaan perkapalan di antara negara kita dan Jepun tidaklah memuaskan, khasnya dari segi penyertaan Syarikat-syarikat Perkapalan kita di dalam mengangkut Kargo Malaysia ke Jepun. Perkara ini telah pun dikemukakan kepada Negara Jepun. Kementerian saya akan berusaha mengadakan satu perjanjian perkapalan bagi mengatasi, sejauh mana yang boleh, masalah tersebut.

UDA—PEMBAHAGIAN QUOTA

38. Tuan V. Govindaraj minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan:

- (i) Apakah dasar dan polisi yang diamalkan oleh pihak Perbadanan Kemajuan Bandar (UDA) dalam pembahagian Quota berdasarkan kaum dalam rancangan-rancangan UDA;
- (ii) apakah tindakan yang akan dan telah diambil oleh UDA terhadap penyewa-penyewa ruang niaga dan kediaman (Shop Lot) yang tidak membayar sewa mereka untuk jangka masa yang panjang; dan
- (iii) berapakah jumlah wang sewa yang masih belum dikutip bagi tahun 1981, 1982 dan sehingga setahun ini.

Datin Paduka Rafidah Aziz: Bagi mencapai objektif perlaksanaan UDA telah mengamalkan 2 objektif perlaksanaan sebagai berikut:

- (i) Menambahkan hakmilik harta Bumiputera dari segi bilangan dan nilai.
- (ii) Menempatkan Bumiputera di kawasan-kawasan strategik dari segi perniagaan dan perusahaan selaras dengan dasar ekonomi baru.

Dalam pembahagian kemudahan-kemudahan dari rancangan-rancangannya UDA melaksanakannya mengikut Dasar Ekonomi Baru untuk meningkatkan penyertaan Bumiputera dari segi menyusun semula masyarakat. Dalam perkara ini sekurang-kurangnya 30% akan diperuntukkan kepada Bumiputera tetapi ini adalah mengikut kedudukan dan keadaan setempat.

Semua penyewa-penyewa yang tertunggak lebih dari 3 bulan telah pun diambil tindakan undang-undang sehinggalah penyewa-penyewa diisytiharkan bankrap atau syarikat digulung dan lain-lain tindakan yang sesuai setelah perintah mahkamah diperolehi.

Dalam usaha untuk mengemaskini tindakan-tindakan yang diambil, UDA telah pun:

- (i) Melantik Urus Bangunan Sdn. Bhd. sebagai agen kutipan dalam tahun 1979 disusuli pula dengan penubuhan unit Kutipan di Perbadanan dalam tahun 1981 untuk menyelaraskan dan mengendalikan kutipan hutang termasuk sewa.
- (ii) UDA juga telah menubuhkan "Task Force" di bawah Penyelia Unit Kutipan bagi membantu Unit Hal Ehwal Perundangan mempercepat mengambil tindakan undang-undang terhadap penyewa/penghutang UDA.
- (iii) UDA juga menyediakan Manual Kutipan guna untuk memberi bantuan kepada kakitangan yang menjalankan kutipan dan juga agen kutipan UDA.
- (iv) Bagi kes-kes hutang Lapuk yang sahih, setelah semua proses undang-undang dilalui, cadangan untuk menghapuskan dikemukakan kepada Lembaga Jemaah Perbadanan.
- (v) Di samping itu UDA juga telah menubuhkan Jawatan-kuasa Tunggakan untuk menyusuli perkembangan kes-kes tunggakan.

Jumlah wang sewa yang masih belum dikutip:

Sehingga Dis. 1981 ..	\$14,579,547 (Terkumpul)
Sehingga Dis. 1982 ..	\$18,319,769 (Terkumpul)
Sehingga Mei. 1983 ..	\$16,777,981 (Terkumpul)

Ini melibatkan 1,978 kes-kes kesemuanya di mana terdapat 350 kes dengan tunggakan semasa, 567 kes-kes dengan 2 bulan tunggakan dan 1,061 kes-kes dengan 3 bulan tunggakan.

ESTET THEAN TEIK— SIASATAN PEMBUNUHAN

39. Tuan Gooi Hock Seng minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Jabatan Peguam Negara telah mengambil sebarang tindakan terhadap polis dalam kejadian penembakan dan pembunuhan seorang penduduk di Estet Thean Teik di Pulau Pinang pada 29-10-82, jika tidak, bilakah tindakan yang perlu akan diambil.

Perdana Menteri: Penyiasatan polis telah pun selesai dalam kejadian di Estet Thean Teik di Pulau Pinang. Bukti-bukti yang diperolehi adalah bercanggah. Oleh itu adalah dirasai tidak adil dan wajar bagi mengambil tindakan terhadap mana-mana anggota polis. Walau bagaimanapun, Peguam Negara selaku Pendakwa Raya telah mengarahkan supaya siasatan kematian (inquiry into death) dijalankan mengikut kehendak kanun Prosedur Jenayah. Tarikh bagi siasatan kematian itu akan ditetapkan oleh Mahkamah.

BANGUNAN PARLIMEN— UBAHSUAI BLOK MENARA

40. Tuan Gooi Hock Seng minta Perdana Menteri menyatakan jumlah perbelanjaan untuk mengubahsuai blok menara Bangunan Parlimen untuk pejabat sementara Perdana

Menteri dan menyatakan apakah yang akan dilakukan kepada blok menara tersebut apabila pejabat Perdana Menteri pindah ke tempat asalnya.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Awang bin Jabbar): Jumlah perbelanjaan mengubahsuai beberapa buah bilik di blok menara Bangunan Parlimen untuk digunakan sebagai pejabat sementara Perdana Menteri ialah sebanyak \$134,064.00.

Bila Pejabat Perdana Menteri berpindah ke tempat asalnya di Jalan Dato' Onn, bilik-bilik itu diserahkan balik kepada Jabatan Parlimen.

EKSPORT GAS ASLI CECAIR

41. Tuan Ling Sie Ming minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) adakah ekport gas cecair asli Bintulu dapat dijalankan mengikut rencana asal;
- (b) beberapa jumlah liter telah dieksport dan beberapa faedah telah diperolehi darinya; dan
- (c) adakah Kerajaan boleh mengumumkan harga jualan gas itu.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Datuk Dr. James P. Ongkili):

- (a) Eksport gas asli cecair oleh MLNG Sdn. Bhd. Bintulu, bermula seperti yang dijadualkan pada 29hb Januari 1983. Sehingga 21hb Julai 1983, 9 kargo telah pun dihantar kepada pembeli-pembeli Jepun, Yakni Tokyo Gas dan Tokyo Electric, seperti yang dijanjikan dalam Kontrak Penjualan LNG.
- (b) Mengenai soalan (b), jumlah tiap-tiap kargo yang dieksport ialah 2.9 trilion BTU atau 56,000 tan metrik. Ini bermakna 26.1 trilion BTU atau 504,000 tan

metrik gas asli cecair bernilai M\$270 juta telah pun dieksport ke Jepun.

- (c) Mengenai soalan (c) pula, mengikut amalan harga Gas Cecair Asli (LNG) adalah rahsia. Walau bagaimanapun, harganya berasaskan kepada suatu formula yang mengikatnya kepada harga minyak mentah di Jepun. Dengan itu harganya mungkin naik atau turun mengikut arah harga minyak mentah.

BAHASA IBUNDA—ELAUN MENGAJAR

42. Tuan Seow Hun Khim minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada benar kadar elaun bagi pengajaran Bahasa Ibunda oleh guru-guru sambilan sekolah menengah akan dikurangkan dari \$20.00 hingga \$7.00 sejam; jika ya, mengapa di antara pegawai-pegawai pelajaran, guru-guru sambilan bagi bahasa ibunda dipilih dan diberikan "layanan Khas" ini.

Dato' Mohamed Khalil Yaacob: Jawapan kepada soalan ini, dengan izin Tuan Yang Dipertua, adalah sama seperti jawapan yang telah dibuat pada 25-7-1983 di Dewan yang mulia ini.

KERETA MALAYSIA—PENGLIBATAN BUMIPUTERA

43. Tuan Mohd Idris bin Mohd Basri minta Perdana Menteri menyatakan sama ada pihak Lembaga Industri Berat Malaysia (HICOM) bercadang melantik badan-badan Koperasi bumiputera atau Syarikat-syarikat Bumiputera yang mampu sebagai agensi pengeluaran setengah alat-alat ganti yang diperlukan oleh kereta buatan Malaysia yang tidak dikeluarkan oleh HICOM sendiri.

Perdana Menteri: Projek Kereta Nasional akan membuka peluang yang lebih luas kepada usahawan-usahawan tempatan untuk mengeluarkan dan membekal komponen-komponen. Peluang membuat komponen-komponen tempatan bukan sahaja terhad kepada syarikat-syarikat sedia ada, tetapi Projek ini akan memberi peluang kepada penubuhan syarikat-syarikat baru untuk mengusahakan komponen-komponen tersebut.

Dalam mengeluarkan dan membekal komponen-komponen, peluang-peluang akan terbuka kepada badan-badan koperasi Bumiputera, syarikat-syarikat Bumiputera dan usahawan-usahawan Bumiputera yang berminat dan berkemampuan untuk melibatkan diri sejajar dengan Dasar Ekonomi Baru Kerajaan. Pemilihan pengeluaran dan pembekal komponen-komponen ini adalah tertakluk kepada syarat-syarat tertentu.

LAWATAN PERDANA MENTERI KE YUGOSLAVIA/TURKI/ RUMANIA

44. Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Perdana Menteri menyatakan sejauh manakah persetujuan yang dicapai semasa lawatan Y.A.B. ke Yugoslavia, Turki dan Rumania dapat mewujudkan hubungan yang baik dalam ekonomi, politik, kebajikan dan keselamatan negara kita dengan negara-negara tersebut.

Datuk Dr James P. Ongkili: Semasa lawatan rasmi Y.A.B. Perdana Menteri ke Yugoslavia, Turki dan Rumania pad 10-18 Mei, beliau telah mengadakan perbincangan dengan pemimpin dengan ketiga-tiga buah negara tersebut untuk menggalak serta mempergiatkan lagi hubungan dua hala khususnya dalam bidang ekonomi, perdagangan dan kebudayaan dan juga mengenai isu-isu serantau dan antarabangsa yang merupakan kepentingan bersama. Lawatan dan perbincangan

Y.A.B. Perdana Menteri itu telah membolehkan beliau mewujudkan persahabatan dan muhibah dengan pemimpin-pemimpin negara tersebut yang mana Y.A.B. Perdana Menteri percaya ianya sangatlah penting dalam meningkatkan hubungan dua hala dan menggalakkan kerjasama Selatan-Selatan (South-South Cooperation).

Sukacita juga dimaklumkan bahawa Malaysia dan ketiga-tiga negara tersebut mempunyai pendirian yang sama terhadap kebanyakan isu-isu serantau dan antarabangsa yang menjadi tumpuan masyarakat dunia. Hal ini telah dan akan terus membolehkan kita bekerjasama dengan lebih erat lagi dengan negara-negara itu mengenai isu-isu tersebut di peringkat antarabangsa.

Dalam bidang kerjasama ekonomi dua hala, Y.A.B. Perdana Menteri telah mencapai persetujuan dengan pemimpin-pemimpin negara tersebut untuk menggalak dan meningkatkan perdagangan terutamanya melalui sistem pertukaran perdagangan, pelaburan dan usahasama, pertukaran pelajar-pelajar, saintifik, kebudayaan dan kerjasama teknikal dalam bidang perrkapalan, minyak dan petrokimia. Dalam hal ini, Malaysia bersetuju untuk mengadakan Perjanjian mengenai Pengelakan Cukai Dua Kali dengan Yugoslavia, dan bersetuju untuk mengadakan Mesyuarat Ketiga mengenai Suruhanjaya Bersama dengan Rumania di Kuala Lumpur pada akhir tahun ini.

Kita juga telah menandatangani tiga perjanjian dengan Turki. perjanjian-perjanjian tersebut ialah: Perjanjian Pengangkutan Udara, Protokol mengenai Pertukaran Tenaga Pengajar di antara Universiti Teknikal Asia-Timor Ankara dan Universiti Teknologi Malaysia; dan Pertukaran Surat mengenai Penganjur Bersama Kerajaan Turki terhadap Penubuhan Universiti Islam Antarabangsa di Malaysia.

PENJARA PUDU—KESESAKAN

45. Tuan Karpal Singh minta Menteri Dalam Negeri menyatakan adakah beliau sedar keadaan dalam Penjara Pudu ialah terok dengan sebab terlalu ramai banduan, dan makanan yang tidak cukup zat.

Datuk Musa Hitam: Kerajaan memang sedar tentang terdapatnya bilangan banduan yang ramai di Penjara Pudu sekarang ini. Sebuah penjara baru sedang dibina di Kajang yang dijangka siap pada penghujung tahun 1984. Apabila penjara ini boleh diguna sepenuhnya menjelang masa tersebut, masalah kesesakan di Penjara Pudu ini dapatlah dikurangkan.

Mengenai dakwaan Ahli Yang Berhormat berkaitan dengan makanan yang diberi kepada banduan-banduan di Penjara yang kononnya tidak cukup zat, suka saya nyatakan bahawa catuan makanan di penjara-penjara adalah tertakluk kepada catuan makanan yang ditetapkan di bawah Peraturan-peraturan Penjara, 1953. Catuan makanan ini diluluskan oleh Kementerian Kesihatan.

AMANAH SAHAM NASIONAL— PELABUR BUMIPUTERA

46. Tuan Haji Nik Abd. Aziz bin Haji Nik Mat minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) jumlah wang pelaburan A.S.N. yang telah terkumpul dan berapa jumlah yang telah terkumpul dan berapa jumlah yang telah dilaburkan setakat Jun, 1983.
- (b) sila terangkan nama Syarikat, Badan-badan Kewangan atau Perusahaan-perusahaan di mana wang itu dilaburkan serta jumlah tiap-tiap Syarikat atau Badan itu, serta jenis-jenis perniagaannya masing-masing.

Perdana Menteri:

- (a) Nilai pelaburan bersih yang dibuat oleh Bumiputera dalam Sekim ASN sehingga akhir Jun 1983 ialah sebanyak \$899 juta dan kesemua jumlah ini telah dilaburkan.
- (b) Sekim ASN telah melabur di dalam 91 buah Syarikat dalam bidang-bidang berikut:

	Pera- tusan
(i) Perusahaan	29.3
(ii) Perladangan (getah, kelapa sawit)	9.6
(iii) Perlombongan (timah)	24.0
(iv) Kewangan	13.1
(v) Harta Benda	20.4
(vi) Pelaburan	3.3
(vii) Pelaburan jangka pendek dan tunai ..	0.3
JUMLAH	100%

Senarai Syarikat, Badan Kewangan atau perusahaan berkenaan serta peratus pelaburan yang dibuat adalah seperti yang diedarkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat memandangkan senarainya terlalu panjang.

AKTA KAWALAN SEWA— PINDAAN

47. Tuan Lee Lam Thye: minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan apakah punca kelewatan pindaan kepada Akta Kawalan Sewa 1966 dan bagaimana tindakan yang akan diambil untuk mengemaskinikannya.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato Dr. Neo Yee Pan): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat bahawa laporan Jawatankuasa bagi mengkaji Akta Kawalan Sewa 1966 itu adalah masih di dalam pertimbangan Kerajaan. Punca kelewatan pindaan kepada Akta ini

ialah, oleh sebab laporan tersebut mempunyai implikasi yang luas, maka pihak Kerajaan terpaksa mengkaji perakuan-perakuannya dengan teliti dan mendalam.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG LEMBAGA KEMAJUAN TERNAKAN NEGARA (PEMBUBARAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula Perbahasan atas Masalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang". (27 Julai, 1983).

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, kelmarin Yang Berhormat dari Pasir Putih mengeluarkan satu Point of order meminta supaya wakil Kepong bercakap jangan terkeluar daripada usul ataupun di atas tajuk, dan sekarang saya minta supaya wakil Kepong jangan menyentuh di atas MAJUIKAN dengan secara substantive dan hendaklah dia hadkan di atas tajuk MAJUTERNAK.

3.36 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Yang Dipertua, MAJUTERNAK ditubuhkan pada tahun 1972 untuk mengambil tanggungjawab bagi pembangunan ladang-ladang lembu tenusu ataupun ladang-ladang lembu daging serta mengorganisasikan dan memodenakan rumah-rumah penyembelihan berdasarkan kepada asas bersifat berniaga atau bersifat berdagang. Begitu juga cara bandingan MAJUIKAN di tubuhkan pada tahun 1971 untuk maksud yang sama bagi perikanan dengan memajukan dan membangunkan

industri-industri perikanan. Oleh kerana itu saya ada membandingkan kedua-dua badan ini mendapat tahu beberapa perbezaan dan persamaan.

Pada tahun 1980 hingga 1985 dalam Rancangan Malaysia Keempat peruntukan bagi ternakan ialah \$241 juta dan bagi perikanan \$434.62 juta. Ini bermakna perbelanjaan yang sangat besar dan saya hendak bandingkan dari segi pembangunan

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, on a point of order.

Tuan Yang Dipertua: On a point of order.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, Ahli Yang Berhormat itu tidak faham tentang konsep-konsep MAJUIKAN dan juga Jabatan Perikanan. Jangan dia pakai "perikanan" itu pakai satu. Kalau tidak tahu perbezaan di antara kedua itu, saya beri penjelasan yang mana peruntukan Lembaga Kemajuan Ikan dan yang mana peruntukan Jabatan Perikanan. Jangan disebut "perikanan" keseluruhannya.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, kalau hendak bincangkan MAJUIKAN boleh juga. Tetapi setakat pengetahuan saya, MAJUIKAN ialah salah satu badan di bawah Kementerian Pertanian untuk memajukan salah satu bidang di bawah Kementerian Pertanian. Jadi saya hendak bentangkan beberapa contoh untuk membuktikan apa yang saya hendak nyatakan di sini.

Bagi pertumbuhan pengeluaran ikan dan ternakan bagi tahun 1971 hingga 1975 iaitu perikanan itu dijangka pertumbuhannya 9.8% dan tahun 1976 hingga 1980 juga 9.8% bagi perikanan dan bagi 1981 hingga 1985 4%. Bagi ternakan, pertumbuhan itu dari 1971 hingga 1975 4.2% dan untuk

tahun 1976 hingga 1980 ini turun kerana faktor-faktor yang tertentu turun ke 0.9%.

Bagi tahun 1981 hingga 1985 pertumbuhan ternakan jumlahnya 3.3%. Jadi di sini saya hendak menerangkan bahawa MAJUIKAN dari tahun 1971 kepada 1980 sudah mengadakan 152 buah bot pukut tunda. Di sini saya hendak tahu sama ada rancangan ini sudah disiapkan ataupun tidak.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat, saya dukacita macam manakah boleh kita kaitkan dengan Rang Undang-undang yang ada di hadapan kita sekarang. Rang Undang-undang yang ada di hadapan kita sekarang ialah berkenaan dengan membubarkan Lembaga Kemajuan Ternakan Negara. Sama ada beberapa buah bot yang di bawah MAJUIKAN, pada fikiran saya tidak ada sangkut paut dengan Rang Undang-undang yang ada di hadapan kita sekarang.

Tuan Alias bin Md. Ali: On a point of order. Menurut Peraturan Tetap Dewan, kalau Yang Dipertua Dewan bercakap, Ahli Yang Berhormat yang sedang bercakap itu hendaklah duduk, tetapi nampaknya Ahli Yang Berhormat dari Kepong itu tidak baca Standing Orders, dia berdiri ketika Yang Dipertua bercakap.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, dari segi MAJUIKAN, saya dapat tahu minta maaf, MAJUTERNAK (*Ketawa*). Tahun 1977 matlamat bagi MAJUTERNAK ialah untuk mencapai 100% pengeluaran daging lembu dan 20% pengeluaran susu pada tahun 1990. Tetapi saya mendapat tahu pada tahun 1982 daging yang dikeluarkan ialah hanya 50% untuk memenuhi keperluan negara ini dan untuk susu pula hanya 5%. Kalau dibandingkan dengan anggaran pada tahun 1977 iaitu MAJUTERNAK diwaktu itu

berkehendakkan sesuatu pembangunan di mana pada tahun 1980 85% daging yang digunakan di negara ini akan ditanggung oleh negara kita sendiri dan susu pula pengeluarannya akan dapat memenuhi 6% susu yang diperlukan di negara ini tetapi sekarang dari segi daging lembu itu tidak cukup 50%. Saya mendapat tahu juga MAJUTERNAK pada tahun 1977 telah menubuhkan 8 buah ladang lembu di Pahang, Negeri Sembilan, Terengganu, Johor dan Sarawak. MAJUTERNAK telah mencadangkan pada tahun 1978 mengadakan 5 buah ladang lagi di Johor, Kelantan, Terengganu, Sabah dan Sarawak tetapi kalau kita baca Rancangan Malaysia Keempat sekarang kita hanya dapat 8 buah ladang lembu sahaja. Jadi, saya berpendapat kalau dengan tauladan yang tidak begitu bagus ini badan-badan yang lain seperti MAJUIKAN, saya berharap tidak akan mengikuti tauladan ini.

Saya bagi satu contoh, Tuan Yang Dipertua, setakat akhir tahun 1976 MAJUIKAN telah menubuhkan 13 projek penangkapan ikan, 3 projek ternakan air dan 4 projek pemasaran ikan, hanya satu kompleks yang mendapat keuntungan sebanyak \$12,902. Kesemua projek lain mengalami kerugian-kerugian terkumpulnya meningkat daripada \$2,324,362 dalam tahun 1975 hingga \$3,410,354 pada tahun 1976, satu contoh yang menunjukkan kalau badan ini ada berlaku dengan kecuaiian ataupun ketidakcekapan seperti yang saya sebutkan tadi, lama-kelamaan akan menjadi MAJUTERNAK yang kedua.

MAJUTERNAK pula pada tahun 1980 ada menubuhkan 34 pusat pengumpulan susu dan di sini kita dapati bahawa kita bergantung atas makanan ternakan itu daripada luar negeri bukan dari negeri ini dan

dengan kerana itu stok baka baik lembu-lembu susu yang hendak didapati adalah mahal apabila kita beli daripada Australia ataupun New Zeland, dengan kerana kita tidak mempunyai kepakaran teknikal, kepakaran dan pengalaman yang cukup dan kerana perbezaan harga susu yang diimport dan harga susu yang dikeluarkan dengan sendiri, kerana beberapa faktor ini pengeluaran susu di negara ini tidak dapat ditingkatkan dengan pesatnya. Dengan ini saya berharap pihak Perkhidmatan Haiwan akan memperbaiki keadaan ini.

Kalau dibandingkan MAJUIKAN pula juga terdapat beberapa rancangan seumpama seperti pada tahun 1977 MAJUIKAN Pantai Timur Sdn. Bhd sudah ditubuhkan sebagai satu anak syarikat MAJUIKAN dengan matlamat untuk memperluaskan perkembangan kegiatan-kegiatan perikanan di Pantai Timur yang terlibat dengan 220 buah bot yang bergiat berhampiran dengan Pantai Timur.

Tuan Yang Dipertua: Saya ingat sudah cukup banyak itu. Jikalau sekiranya bercakap lebih daripada itu ia akan menjadi substantive.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, saya mempunyai satu angka di sini yang menunjukkan dengan pengeluaran daging. Pada tahun 1981 daging-daging lembu dikeluarkan sebanyak 13,000 tan metrik. Pada tahun 1982 sebanyak 13,150 tan metrik sahaja. Jadi dari tahun 1981 hingga 1982 keluaran daging lembu tempatan kita tidak meningkat. Pada tahun 1983 kita tidak dapat tahu lagi. Ini menunjukkan satu kelemahan. Saya pun tak tahu faktor-faktor yang menyebabkan kelemahan tidak dapat meningkatkan pengeluaran daging lembu ini.

Begitu juga dengan ternakan kerbau pendek. Ternakan kerbau pendek ini saya dapat tahu. . . .

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, saya tak tahu apa "kerbau pendek" itu?

Dr Tan Seng Giaw: "Babi". Tuan Yang Dipertua, dengan kerbau pendek ini keluaran pada tahun 1982 ialah 90,000 tan metrik dan saya takut dengan sekatan-sekatan yang ada di beberapa negeri saya takut bolehkah pengeluaran daging ini akan turun. Saya berharap Yang Berhormat Timbalan Menteri ini akan mengambil perhatian supaya pengeluaran itu tidak berlaku lagi.

Di sini, Tuan Yang Dipertua, saya berharap dengan pembubaran MAJUTERNAK ini perkhidmatan haiwan dan sebagainya akan mengambil tugas-tugas dan fungsi-fungsi serta tanggungjawab-tanggungjawabnya termasuk rumah-rumah penyembelihan. Memandangkan kelemahan-kelemahan yang berlaku sebelum pengambilan ini kita seharusnya sentiasa berwaspada supaya kelemahan-kelemahan itu tidak berulang lagi.

Dengan adanya Pusat Permanian Beradas Nasional di Jerantut, satu pusat untuk membangunkan industri ternakan lembu, setakat ini kita kurang mendapat pengumuman atau penerangan tentang kemajuan. Saya berharap Yang Berhormat Timbalan Menteri dapat menerangkan di Dewan yang mulia ini sama ada rancangan itu sudah berjaya ataupun usaha-usaha yang baik telah diambil.

Akhirnya, Tuan Yang Dipertua, dengan Akta ini saya berharap badan-badan seperti MAJUIKAN tidak akan mengulangi kelemahan-kelemahan

dan penyelewengan-penyelewangan yang berlaku oleh MAJUTERNAK. Lain kali kalau kita tidak berwaspada MAJUIKAN akan menjadi MAJUTERNAK yang kedua. Sekian, terima kasih.

3.54 ptg.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, saya mengucapkan terima kasih kerana diberi peluang saya bercakap selepas Wakil dari Kepong.

Melalui Akta Lembaga Kemajuan Perusahaan Haiwan Negara tahun 1980 ini yang akan mansuhkan pada hari ini pada asalnya adalah jelas membuktikan bahawa hasrat Kerajaan hendak menyelaraskan dan memperkembangkan perusahaan ternakan negara dan matlamat ini adalah amat bijak sekali dan boleh dipuji kerana mengharapkan agar penternak dapat perlindungan dari segi pengawasan, penjagaan dan pemasaran hasil ternakan oleh para penternak. Dengan hasrat inilah MAJUTERNAK telah dialu-alukan oleh semua pihak, baik peniaga, baik peruncit daging walaupun pihak pengguna daging sendiri dan termasuk juga ahli-ahli Pembangkang, mungkin DAP sendiri. Oleh kerana cita-cita dan hasrat pada masa penubuhannya terlalu tinggi tanpa mengira keupayaan dan pengetahuan yang ada serta kekurangan kemahiran dan kemungkinan-kemungkinan, juga berlaku ketidakjujuran sebilangan anggota pengurusan maka segala-galanya tidak tercapai. Oleh pengetahuan yang begitu terhad, mereka telah cuba meneroka ke alam perusahaan ternakan dengan mengadakan projek pembiakan misalnya, projek pengeluaran susu, perusahaan daging, penyembelihan daging, perusahaan ayam dan perdagangan serta pemasaran daging dan sebagainya yang ini semua boleh menyulit dan menggagalkan

MAJUTERNAK serta tidak mendatangkan hasil yang menggalakan. Timbulnya keadaan seperti ini kerana penubuhan MAJUTERNAK telah tidak mempunyai asas yang kukuh dan objektifnya tidak dinyatakan dengan jelas dan tepat, maka perjalanan dan aktiviti sudah tentu dilaksanakan tanpa pedoman dan matlamat tertentu. Tanpa objektif utama pihak pengurusan MAJUTERNAK terpaksa memasuki sebarang projek dan aktiviti yang difikirkan perlu dan menasabah untuk menjadikan MAJUTERNAK lebih kuat dan diterima oleh semua masyarakat umum, tetapi malangnya usaha murni itu telah menempuhi ranjau-ranjau dan halangan-halangan yang banyak serta sukar untuk diatasi, maka tindakan untuk menutupnya terpaksa diambil.

Setahu saya ramai pegawai MAJUTERNAK telah meletak jawatan masing-masing sebelum keputusan menutupnya dilakukan. Ada juga meletak jawatan dengan MAJUTERNAK dan kemudian bekerja dengan pihak tertentu yang ada hubungan perdagangan dengan MAJUTERNAK. Sekiranya kegagalan MAJUTERNAK disebabkan penyelewangan, ketidakjujuran segolongan kecil pegawai-pegawai dan juga penipuan, pecah amanah ataupun rasuah yang berlaku dan sebagainya, maka saya mengesyorkan pihak berkuasa akan menyerahkan perkara ini kepada BSN (Biro Siasatan Negara) untuk menyiasat dan mencari keterangan serta bukti penyelewangan urusan pembelian dan penjualan lembu, penjualan daging, urusan jual beli ayam dan lain-lain aktiviti yang berkaitan dengan pemasaran. Begitu jugalah dalam bahagian projek rumah sembelih, ladang-ladang pembiakan lembu dan penyimpanan lembu, ladang ternakan lembu susu dan sebagainya, kalau sekiranya ini benar

berlaku penyelewangan maka Kerajaan seharusnya membawa perkara ini ke muka mahkamah.

Tuan Yang Dipertua, dalam usianya 10 tahun MAJUTERNAK telah menemui ajalnya. Penutupannya tidaklah patut dicaci dan dijadikan isu politik golongan yang mencari kesempatan, sebaliknya kita mengkaji kejayaan yang telah dicapai oleh MAJUTERNAK dalam memberi latihan dan juga memberi pendapatan yang lebih baik kepada penternak-penternak dan juga telah memberi bekalan daging yang cukup kepada negara kita dalam masa 10 tahun yang lepas. Ini adalah patut dikaji dan diberi pujian kepada MAJUTERNAK.

Penutupan dan kegagalan satu-satu badan yang ditubuhkan itu adalah menjadi perkara biasa kerana tidak semua badan-badan yang ditubuhkan oleh Kerajaan itu gagal. Walau bagaimanapun, saya menyatakan tidak semua badan yang ditubuhkan oleh Kerajaan itu akan mencapai kejayaan sepenuhnya, tetapi kalau kita tidak melaksanakan sesuatu projek itu sudah tentu kita tidak tahu kegagalannya dan juga masalah yang mesti kita hadapi.

Bagi DAP hanya mengkritik ketika kegagalan tetapi tidak pernah memberi cadangan atau pendapatnya semasa penubuhan MAJUTERNAK ini iaitu semasa MAJUTERNAK ini ditubuhkan dahulu kerana mengkritik lebih mudah daripada membuat atau mewujudkan sesuatu badan itu. Ini harus kita memahami. Dan tidak pernah pun Pembangkang atau DAP ini menentang masa penubuhannya itu. Ini membuktikan bahawa kelahiran MAJUTERNAK sebagai menunggukan kelahiran seorang anak yang diharapkan berguna dan dapat membuat jasa kepada negara tetapi malangnya anak itu tidak memenuhi

hasrat ibubapanya. Kalau dianggapkan sebagai anak maka kerana anak itu masuk parti Pembangkang, begitulah nasibnya dengan MAJUTERNAK. Dengan sebab seorang anak itu tidak berguna kerana masuk parti Pembangkang, takkanlah anak lain itu hendak disindir-sindir. Jangan kita lakukan pukul anak sindir menantu kerana semua badan yang ditubuhkan oleh Kerajaan mempunyai hasrat dan objektifnya serta matlamat yang baik. Tidaklah badan-badan lain ataupun badan-badan yang ditubuhkan oleh Kerajaan itu nanti melihat dan menunggukan bahawa MAJUTERNAK tutup barulah hendak berjalan dengan ini.

Ini adalah anggapan yang salah dan adalah sikap yang tidak baik dan sikap-sikap inilah sikap yang tidak dikehendaki berada di dalam masyarakat dan negara kita sekarang ini. Sikap negatif yang memandang sesuatu atau menilai sesuatu itu ke arah keburukan. Inilah sikap yang paling buruk, yang paling dilaknat oleh Allah s.w.t bagi orang Islam dan juga Tuhan tidak akan mengizinkan hamba-hambanya mendoa atau memintakan sesuatu perkara yang buruk. Ini ialah sikap negatif, sikap buruk yang kita tidak harus timbulkan di dalam setiap manusia dan setiap orang yang ada di dalam dunia ini. Oleh kerana MAJUTERNAK ditutup maka ada golongan meminta badan lain ditutup dengan alasan yang lemah dan dengan alasan dan niatnya yang buruk. Kadang-kadang mereka ini tersengih-sengih seperti kera sumbang. Kalau buruk diberi bunga adalah tidak berguna lagi. Kita tidak mengharapkan kepada tikus untuk membaiki labu, sebab itulah kita tidak mengharapkan kepada binatang-binatang seperti buruk, anjing dan juga tikus ini kalau kita mengharapkan sesuatu kepadanya kerana mereka ini memang mengharap dan mengharapkan tabiat yang buruk yang memberi kritik yang membina

yang tidak akan memberi membina. Inilah tabiat buruk, tabiat anjing, tabiat tikus.

Tuan Lim Kit Siang: On a point of order, Tuan Yang Dipertua. Adakah Yang Berhormat tujuan pertanyaan itu terhadap Ahli-ahli Parlimen atau dia ada satu perbahasan atas dunia binatang?

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, barangkali pihak berkenaan telah terasa. Barangkali dianya telah memakan lada sebab itu dia terasa pedas. Saya menyebut di sini tabiat tikus, tabiat buruk, seperti buruk diberi bunga, seperti anjing menyalak bukit, misal saya kata, ini adalah satu perumpamaan yang saya boleh misalkan dan gunakan pada bila-bila masa bila saya gunakan. Ketika dia terasa maka terasalah sendiri.

Tuan Yang Dipertua: Sila teruskan, saya fikir perkataan itu adalah secara am, bukan dihadapkan kepada mana-mana orang.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Terima kasih, Tuan Yang Dipertua. Kerana binatang seperti anjing, buruk dan tikus ini rupanya baik, berguna pun ada juga tetapi kalau anjing kampung, kalau buruk di hutan ataupun tikus di longkang, ini adalah banyak buruk daripada baiknya. Kalau anjing yang berpangkat kopral atau sarjan itu tidak mengapalah, ini kita anggapkan anjing Barisan Nasional, dia tidak menyalak sesuka hati dan dia tidak menyalak bukit dan tidak pernah menyalak sesuatu yang buruk tetapi dia menyalak kepada penjenayah atau pembawa dadah tetapi tidak banyak anjing-anjing yang berguna seperti ini, yang banyak anjing gonggong tulang, tengok bayang-bayang dia tamak akhirnya tulang yang digonggongnya pun terlepas. Inilah anjing yang buruk yang tidak sepatutnya kita ambilkan

sebagai contoh, akhirnya mereka itu rugi, rugi kepada dirinya dan rugi kepada negara.

Saya memohon maaf, Tuan Yang Dipertua, kerana cerita anjing itu ada maknanya, seperti mana saya kata tadi tidak siapa yang makan lada dia akan merasa pedas kerana saya tahu yang kita ini mengkritik. Kita ini mengkritik sesuatu yang dibuat oleh Kerajaan tetapi kritik itu adalah kritik yang membina, bukan untuk kita mencaci, bukan untuk kita membuat sesuatu itu dengan niat di sebalik yang tidak betul. Jadi, dengan sebab itulah kita hendak membuat jasa dan budi itu janglah sebagaimana kita mempunyai perangai seperti binatang anjing, seperti mana kata pepatah menolong anjing yang tersepit, setelah kita tolong memberi kesenangan dan lepas dari tersepit akhirnya betis kita digigitnya. Ini sebagai satu cerita yang baik untuk menjadi tauladan kepada rakyat kita yang kita harap-harapkan memberi jasa dan kebaikan kepada negara kita.

Keberanian menutup MAJU-TERNAK adalah sekalung bunga patut diberi kepada Menteri berkenaan dan juga Yang Amat Berhormat Perdana Menteri apa yang telah dilakukannya itu adalah berdasarkan fikiran yang baik. Kerajaan tidak perlu mendengar nasihat ataupun meminta penghakiman daripada buruk seperti saya katakan tadi kita berhakimkan kepada buruk. Kalau kita berhakimkan kepada buruk akhirnya kita rugi, rakyat rugi, Kerajaan rugi. Kalau kita hendak berhakim, carilah pendapat daripada fikiran-fikiran yang bernas yang tidak mempunyai niat politik langsung, yang tidak mempunyai niat buruk terhadap Kerajaan, ini adalah lebih baik. Jadi sudah tentulah kalau sekiranya kita memandang kepada sesuatu perkara yang buruk itu sudah tentu kita akan menerima akibat yang tidak baik.

Kegagalan MAJUTERNAK bukan bergantung sangat kepada dasar ataupun objektif sebagaimana yang saya sebutkan tadi tetapi telah berlaku penyelewangan dan ketidakjujuran mungkin berlaku. Oleh itu, orang-orang yang bertanggungjawab mestilah menerima hukuman. Oleh itu, sekiranya kemungkinan mereka yang bertanggungjawab itu tidak lagi berkhidmat dengan Kerajaan maka saya mencadangkan tindakan yang wajar patut diambil. Ini adalah membuktikan Kerajaan kita ini tegas dan tidak mahu kepada penyelewangan.

Sekiranya mereka di Jabatan atau berpindah ke Jabatan atau Kementerian lain bahawa laporan dan rekodnya patut dipindahkan dan tindakan tatatertib di bawah Bab D patut diambil bagi menyatakan ketegasan Kerajaan dan jangan kita jadikan Kerajaan kita ini didokong oleh sebuah parti yang tidak bertanggungjawab dan saya tidak mahu contoh parti-parti mana tetapi kalau parti yang bertanggungjawab maka tidak sepatutnya perkara ini diambil tindakan tetapi parti yang bertanggungjawab sepatutnya mengambil tindakan.

Apabila saya mendengar ucapan Wakil dari Kepong tadi, saya kata dia ini adalah amat jahil berkenaan dengan MAJUIKAN, Tuan Yang Dipertua. Banyak statistik yang dikeluarkan, objektif-objektif, konsep, priority yang dibuat oleh MAJUIKAN, sebenarnya dia tidak tahu. Dia sebut tadi statistik, dia kata 200 buah bot MPI. Ini dia tidak tahu, dia tidak baca. MPT tidak mempunyai 220 buah bot. Kalau dia jahil dan tidak kenal. . . .

Dr Tan Seng Giaw: (*Bangun*).

Tuan Yang Dipertua: Dia minta jalan, Yang Berhormat.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Saya tidak habis lagi. . . itu dia tidak kenal yang mana

MPT, yang mana LKIM dan yang mana Jabatan Perikanan. Inilah. Okay, saya beri jalan.

Dr Tan Seng Giaw: Saya mempunyai banyak bukti di sini, Tuan Yang Dipertua, kerana kita membincangkan hal MAJUTERNAK sahaja saya tidak bangkitkan kerana beberapa buku di sini semuanya MAJUTERNAK. Itulah, kerana perintah daripada Yang Dipertua, itu saya tidak bangkitkan. Jadi gendang raya berbunyi keras, tidak tahu dirinya berongga.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, kita jangan jadi kera sumbang. Sebenarnya, kalau dia sebut semua itu pun dia ambil daripada statistik yang kita beri tetapi statistik yang ditimbulkannya sedikit itu pun tak betul. Misalnya 220 buah bot MPT dia kata, mana ada bot MPT 200 buah. Saya beri jalan kalau dia boleh buktikan, tunjukkan kepada saya, tak ada 220 buah bot MPT. Barangkali hari ini baru dia tengok MPT itu apa, dia tak tahu dan apa hasrat MPT ditubuhkan pun dia tidak tahu, apa tahu sesuatu perniagaan yang dibuat itu mesti untung, dia tidak hendak untung, maknanya berniaga, bukan jabatan Kerajaan. Jadi sedikit yang disebut itu pun tidak betul, kalau sebut banyak lagi tak betul.

Tuan Yang Dipertua, saya tidak mahulah bercakap hendak menerangkan hal konsep MAJUIKAN fasal kita bukan cerita MAJUIKAN, tetapi kita tidak usahlah menyindir, sebagaimana saya kata tadi kita tengok diri kita sendiri, tengok badan kita, tengok DAP yang berlaku, tengok sendiri jaga satu badan yang kecilpun sudah kacau-bilau. Tuan Yang Dipertua, ini sebagai implikasi daripada apa yang ada dia kata tadi.

Selain daripada itu, saya rasa MAJUTERNAK ini mempunyai kewangan dan mempunyai bebanan hutang-hutang. Jadi hutang-hutang

yang belum dipungut ini banyak saya rasa dan saya minta dipungut hutang-hutang itu dengan cara yang biasa, cara yang baik ataupun cara yang tidak merugikan, sekiranya perlu akhirnya, peringkat akhir barulah dibawa ke mahkamah kerana banyak di antara hutang-hutang MAJUTERNAK itu yang tidak lagi dipungut.

Saya mencadangkan kepada Kerajaan supaya memungut semua hutang-hutang itu, jadi dengan sebab itulah saya minta bahawa janganlah kita menilaikan sesuatu itu kepada yang buruk tetapi kita menilaikan sesuatu itu kepada kebaikan. Saya rasa selama 10 tahun MAJUTERNAK telah banyak membuat jasa dan telah memberi sumbangan kepada penternak dan telah memberi sumbangan kepada pengguna-pengguna dan telah memberi kebaikan kepada sebilangan mereka yang mendapat faedah daripada tertubuhnya MAJUTERNAK itu dan oleh kerana kegagalan yang kita tidak pernah meminta, saya rasa Majuternak tidak pernah meminta, sesiapa tidak pernah meminta dan Kerajaan tidak pernah meminta sesuatu itu akan menemui kegagalan.

Kita tahu bahawa untuk melibatkan sesuatu projek yang berkaitan dengan orang ramai, berkaitan dengan masyarakat dan yang berkaitan dengan penternak tidak semudah yang dilafazkan dalam Dewan ini, kerana kita tahu membuat sesuatu itu lebih susah daripada kita mengatakan perkara itu tak betul, tak betul cukup senang datang Dewan ini tak betul, ini tak kena dan tak betul, tetapi suruh buat sendiri tak tahu. Inilah masalah yang timbul di dalam MAJUTERNAK.

Sebab itulah saya mengakui beberapa kelemahan yang timbul di dalam MAJUTERNAK itu tetapi kejayaannya patut diberi pujian dan juga apa-apa perkhidmatan yang diberi oleh Majuternak selama ini patut

dikenang kerana sedikit-sebanyak mereka itu telah berkorban kepada negara dan kepada penternak. Oleh sebab keadaan yang ada inilah maka saya rasa MAJUTERNAK ini sedikit-sebanyak telah memberi faedah dan patut kita sanjung dan puji, jangan kita mencari perkara-perkara yang memburukkan keadaan dan memburukkan suasana dan menganggap perkara yang buruk ini akan buruk, tak mungkin setandan kelapa itu buruk semuanya, ada yang baik dalam setandan itu.

Jadi dengan sebab itu, pihak Menteri tak usah ambil hirau sangatlah, kita jangan mengharapkan tikus untuk membaiki labu akhirnya labu-labu itu habis semua sekali.

4.14 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Kota Melaka):

Tuan Yang Dipertua, sebenarnya saya tidak bercadang untuk mengambil bahagian di dalam perbahasan ini, tetapi ada dua sebab saya terpaksa berucap. Tadi kita ada dengar cerita mengenai binatang, tetapi saya akan mengambil sikap bahawa apabila anjing menggigit manusia, manusia tidak menggigit balik.

Saya sangat terperanjat apabila kita dengar ucapan Yang Berhormat Timbalan Menteri semalam untuk membentangkan Rang Undang-undang untuk membubarkan MAJUTERNAK bahawa beliau tidak dengan sepenuh ikhlas memberikan semua sebab-sebab yang mengakibatkan keputusan untuk membubarkan MAJUTERNAK. Yang Berhormat Timbalan Menteri semalam ada berkata bahawa sebab-sebab yang menyebabkan keputusan Majlis Tindakan Negara untuk menutup MAJUTERNAK ialah oleh kerana ada penindihan tugas dan fungsi di antara MAJUTERNAK dan MARDI dan Jabatan Perkhidmatan Haiwan dan akibat penindihan itu

peranan MAJUTERNAK telah berkurangan. Tetapi sebenarnya selain daripada sebab-sebab itu ada lain-lain sebab yang lebih utama yang tidak disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri itu. Antaranya ialah kepincangan, penyelewengan termasuk korupsi-korupsi yang ada berlaku dalam MAJUTERNAK dan juga pada keseluruhannya kegagalan MAJUTERNAK untuk mencapai tujuan di mana MAJUTERNAK ditubuhkan pada 1972 ialah untuk memajukan ladang-ladang lembu, daging dan susu bercorak perdagangan dan menyusun semula serta memodenkan rumah sembelih.

Tuan Yang Dipertua, kegagalan MAJUTERNAK kita pun boleh lihat daripada Laporan Rancangan Malaysia Keempat di mana ada menyebutkan bahawa pengeluaran ternakan merupakan kira-kira 6% daripada jumlah pengeluaran pertanian dalam tahun 1980. Dalam tempoh 10 tahun yang lalu sektor ini telah berkembang dengan kadar yang rendah iaitu sebanyak 2.2% setahun berbanding dengan kadar jangkaan sebanyak 5.6% disebabkan oleh penyakit kuku dan mulut pada akhir tempoh 1976-1980.

Tuan Yang Dipertua, skandal MAJUTERNAK menjadi satu sasaran dalam akhbar untuk dua tiga bulan dalam akhir tahun 1981 apabila peristiwa mengenai kepincangan, penyelewengan dan korupsi dapat diketahui melalui akhbar. Contohnya, ada satu peristiwa 6 keping cek MAJUTERNAK yang bernilai \$1.6 juta bounce, melambung. Bagaimanakah cek-cek yang dikeluarkan oleh badan Kerajaan boleh melambung (dishonoured) untuk membeli lembu-lembu yang diimport? Semacam perkara di mana ada berlaku peristiwa MAJUTERNAK menempatkan lebih

seribu ekor lembu di kerantina Pelabuhan Kelang yang sepatutnya hanya boleh memuat 250 ekor sahaja dan akibatnya menyebabkan banyak lembu mati kerana penyakit, tidak cukup makan dan sebagainya. Dan lagi ada peristiwa di mana ada 7 buah lori tersadai untuk 10 tahun. Dalam tahun 70an MAJUTERNAK ada menempatkan 27 buah lori untuk menjalankan urus-urusannya; ada 7 buah lori tidak didaftarkan atau digunakan dan tersadai dan akhirnya digunakan sebagai spare-parts. 7 buah lori itu digunakan sebagai spare-parts untuk lain-lain lori. Ini kepincangan dan juga ada berlaku peristiwa bahawa sama ada oleh kerana kecuaian MAJUTERNAK khasnya di tempat rumah-rumah sembelih di Shah Alam mengakibatkan berlakunya penyakit kuku dan mulut dalam tahun 1980 dan 1981. Akhirnya 600 ekor lembu dimusnahkan dan \$1 juta kerugian yang berlaku.

Saya ada bertanya apabila Yang Berhormat Timbalan Menteri datang ke Dewan ini untuk mengemukakan Rang Undang-undang ini, tentulah satu laporan penuh akan dibuat, oleh kerana dalam masa tahun 1981, Yang Berhormat Perdana Menteri Pertanian sekarang ada membuat satu janji atau jaminan bahawa apabila semua siasatan dijalankan dan siap bahawa satu full accounting akan dibuat kepada orang ramai mengenai semua aspek MAJUTERNAK, kenapa enam cek bernilai \$1.6 juta boleh melambung dan kita boleh ingat lagi apabila Yang Berhormat Menteri Pertanian masa itu, apabila perkara MAJUTERNAK baru terdedah dalam suratkhbar, MAJUTERNAK dapat satu briefing, satu taklimat mengenai apa sebenarnya berlaku dalam MAJUTERNAK.

Kita mahu tahu sepenuhnya secara details dan selepas briefing itu dipanggil satu sidang akhbar yang menyatakan bahawa beliau sudah dapat satu taklimat yang sepenuhnya

dan tindakan akan diambil untuk membetulkan apa yang tidak betul. Dan apabila beliau ditanya oleh pemberita mengenai lagi tiga cek yang melambung (bounced), beliau tidak tahu dan tidak dapat diberitahu dalam taklimat sepenuhnya mengenai MAJUTERNAK yang baru-baru berlaku, dia sangat embarrass, dengan sebab itulah beliau selepas itu ada membuat jaminan bahawa tindakan tegas akan diambil dan dua Jawatankuasa khas akan ditubuh juga Biro Siasatan Negara ada dipanggil untuk campurtangan oleh Yang Berhormat Menteri sendiri. Tetapi sampai sekarang sudah dua tahun kita tidak tahu apa yang berlaku, barulah ada Bill ini atau Rang Undang-undang ini untuk membubarkan MAJUTERNAK, tetapi mengenai apa yang berlaku, saya rasa pihak Kementerian Pertanian dan Kerajaan ada bertanggungjawab untuk memberitahu Dewan dan rakyat supaya kes skandal MAJUTERNAK boleh menjadi satu pengajaran kepada lain-lain agensi Kerajaan, bahawa perkara kepincangan, perkara penyelewangan, korupsi tidak akan disembunyikan dan kalau peristiwa MAJUTERNAK akan habis di sini dengan Rang Undang-undang dikemukakan dan diluluskan untuk dibubarkan.

Saya rasa satu pengajaran untuk lain-lain agensi tiak akan berlaku dan usaha kita tidak begitu berkesan. Dan kalau Kerajaan Barisan Nasional percaya prinsip Kepimpinan Melalui Tauladan dan mereka yang bertanggungjawab mesti rela untuk menunjukkan satu tauladan di mana mereka accountable kepada negara dan rakyat.

Tuan Yang Dipertua, masalah-masalah yang timbul dalam MAJUTERNAK tidak terhad kepada MAJUTERNAK. Saya bersetuju dengan rakan saya dari Kepong

bahawa lain-lain badan pun ada penyakit-penyakit begitu khasnya termasuk MAJUIKAN dan kalau Pengerusi MAJUIKAN tidak setuju, beranikah beliau membuka MAJUIKAN kepada siasatan oleh DAP? Beranikah, bukakan semua pengurusan akaun kepada siasatan DAP.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: (*Bangun*).

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat, dia minta jalan.

Tuan Lim Kit Siang: Boleh.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, apa besarnya DAP ini mesti bukakan akaun kepada DAP. Seperti saya kata tadi tikus memperbaiki labu, kalau tikus baiki labu, tidak akan baik labu itu. Kalau hendak menyiasat untuk menjadikan sesuatu isu politik baik tidak usah bercakap, pandang tubuh sendiri, DAP apa sudah berlaku sekarang kucar-kacir.

Tuan Alias bin Md. Ali: Betul.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang Dipertua, tadi saya sudah cakap, apabila anjing menggigit manusia, manusia tidak akan menggigit balik. (*Ketawa*).

Tuan Yang Dipertua, beranikah MAJUIKAN, bukakan akaun-akaun kepada satu siasatan oleh DAP. Oleh kerana takut ada kepincangan, takut ada penyelewangan, takut ada kecuaiian, sebab itu takut, DAP rela, DAP rela buka akaun-akaun kepada siasatan sesiapa.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: On a point of order.

Tuan Yang Dipertua: On a point of order.

Tuan Lim kit Siang: Apa point of order, di bawah berapa?

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Penjelasan!

Tuan Lim Kit Siang:
Penjelasan.

Tuan Yang Dipertua: Dia minta on a point of order, Yang Berhormat itu minta duduk dahulu!

Tuan Lim Kit Siang: Ya atas point of order.

Tuan Yang Dipertua: Kemudian, barulah

Tuan Lim Kit Siang: Kalau penjelasan, saya tidak beri.

Tuan Yang Dipertua: On a point of order.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Point of order di bawah Peraturan Mesyuarat 36 (1) iaitu:

“Isi ucapan hendaklah ditumpu kepada yang dibincangkan.” Buat apa kita duduk menyalak, tadi saya sudah kata seperti anjing menyalak bukit tidak bermakna, Tuan Yang Dipertua.

Tuan Yang Dipertua: 36 (1). Ya, saya bersetuju, hendaklah dihadkan kepada perkara pokok yang sedang dibincangkan, janganlah kepada benda-benda yang lain pada itu hendak menyiasat berkenaan dengan MAJUIKAN.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, bukan sahaja ada ikan, banyak binatang pun ada keluar tadi, sebab itu saya kata manusia tidak mahu menggigit balik anjing.

Tuan Yang Dipertua, saya harap bahawa Yang Berhormat Timbalan Menteri sungguhpun baru dalam jawatan ini apabila berlaku dalam masa tahun 1970, 1980 dan 1981 bukan di masa beliau menjadi Timbalan Menteri, tetapi oleh kerana dia datang untuk kemukakan Rang Undang-undang ini dalam masa menggulungnya untuk menjawab bukan sahaja dapat

memberi satu accounting kepada rakyat mengenai apa yang sebenarnya berlaku dalam MAJUTERNAK, dan siapakah pegawai-pegawai yang bertanggungjawab, adakah akan diambil tindakan baik tindakan tatatertib, tindakan mahkamah diambil, oleh kerana kalau dalam satu badan seperti MAJUTERNAK mereka yang bertanggungjawab boleh dilepas daripada tanggungjawab maka lain-lain badan termasuk MAJUIKAN pun boleh berlaku perkara semacam ini.

Saya menyeru Yang Berhormat Timbalan Menteri supaya mengeluarkan satu kertas putih semacam apa yang berlaku mengenai kes skandal Bank Rakyat di mana dicatatkan dengan terperinci, dengan details satu-satu peristiwa khas yang menjadi satu pengajaran kepada lain-lain badan Kerajaan supaya tidak berlaku lagi di masa hadapan penyelewangan, salahguna kuasa dan pecah amanah.

Di sini saya mahu tanya Yang Berhormat Timbalan Menteri oleh kerana apabila MAJUTERNAK ditubuhkan dengan tujuan untuk menentukan cukup bekalan daging dan susu adalah satu pengumuman bahawa dasar Kerajaan ialah pada tahun 1990 mencapai self-sufficiency dalam daging 80%, dalam susu 20%. Adakah dengan pembubaran MAJUTERNAK bahawa matlamat (target) kedua-dua ini supaya mencapai self-sufficiency adalah diketepikan atau masih menjadi tujuan-tujuan Kerajaan dan kalau begitu bagaimana kedua-dua targets ini akan dicapai dengan beberapa tahun, tahun 1970an di mana MAJUTERNAK sudah membuang masa begitu lama untuk membuat satu asas yang kukuh supaya matlamat-matlamat tersebut oleh dicapai.

Akhirnya, Tuan Yang Dipertua, saya harap bahawa Kerajaan tidak akan lari daripada tanggungjawab

mengenai satu accounting dengan sepenuhnya mengenai MAJUTERNAK kepada orang ramai.

4.32 ptg.

Tuan Hassan bin Haji Mohamed (Rantau Panjang): Tuan Yang Dipertua, Bismillahir-rahmanirrahim. Saya bangun sebagai ikut bersama untuk membahaskan Akta Lembaga Kemajuan Perusahaan Haiwan Negara, 1972 atas sifat sebagai seorang anggota daripada Parti Hizbul Muslimin (HAMIM) untuk menyatakan pendapat dan pendirian partinya mengenai Akta ini.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: (*Bangun*).

Tuan Yang Dipertua: Dalam rekod Parlimen tidak ada lagi. Dia boleh kata, kita tidak boleh tegah dia kata begitu.

Tuan Hassan bin Haji Mohamed: Belum direkod lagi tetapi dunia Malaysia telah tahu, tidak tahulah kalau ada orang yang tidak tahu lagi.

Pihak Hizbul Muslimin memberi penghargaan kepada pihak Kerajaan yang telah memberi kesanggupan mengemukakan Akta untuk membubarkan satu daripada Lembaganya yang terpenting sesudah hasil kajiannya yang didapati tidak banyak untungnya malah ruginya lebih banyak. Walaupun begitu pihak HAMIM merasa dukacita kerana kita menyedari tiap-tiap satu agensi yang ditubuhkan oleh pihak Kerajaan motif yang besarnya ialah untuk memberi keuntungan dan faedahnya kepada rakyat sama ada dalam jangka pendek ataupun jangka panjang dan setiap rancangan untuk menubuhkan agensinya itu sudah tentu pihak Kerajaan menerusi pegawai-pegawainya yang mempunyai kebolehan telah mengkaji dan meneliti

rancangan itu sebelum menubuhkannya. Sesudah menjangkau masa 10 tahun lamanya baru pihak Kerajaan terpaksa mengakui dan mengambil keputusan mengemukakan Akta membubarkan Lembaga MAJUTERNAK, bukan sahaja sesudah menjangkau masa 10 tahun tetapi telah memakan tenaga, fikiran daya dan usaha dan wang ringgit beratus million dalam melaksanakan projek MAJUTERNAK ini.

(Dr Abdul Hamid bin Pawanteh *mempengerusikan Mesyuarat*).

Sungguhpun kalau sudah ternyata kegagalan MAJUTERNAK yang menyebabkan Kerajaan Barisan Nasional yang di bawah pimpinan Yang Amat Berhormat Dato' Seri Dr Mahathir sekarang ini bukanlah Kerajaannya yang melahirkan Lembaga MAJUTERNAK ini tetapi sebagai menyambung usaha yang telah dibuat oleh pihak pemimpin Barisan Nasional yang lebih dahulu daripadanya. Atas kesanggupan Kerajaan membubarkan agensinya yang penting ini demi untuk menyelamatkan kewangan negara sesudah ternyata kegagalannya sama ada disebabkan oleh penyelewengan ataupun oleh berlakunya korupsi, itu masalah lain tetapi keberaniannya dan kesanggupannya itu pihak saya memberi penghargaan demi untuk kepentingan rakyat, walaupun dengan penuh rasa dukacita sebab setahu saya sebagaimana juga Tuan Yang Dipertua, banyak agensi-agensi Kerajaan yang ada sekarang ini dan pihak Hizbul Muslimin tidak berhasrat untuk mencari mana titik-titik kudisnya yang salah tetapi yang kita harapkan kepada pihak Kerajaan supaya tiap-tiap sesuatu rancangan, tiap-tiap sesuatu program yang hendak dilakukan pada masa hadapan dalam perencanaannya hendaklah dihalusi dan diteliti lebih dahulu, jangan cuba membuat sesuatu perancangan secara terburu-buru terutama kerana

kepentingan iaitu katakanlah bila hampir dengan pilihanraya maka pihak Kerajaan terpaksa terburu-buru membuat rancangan konon untuk kepentingan pada masa depan partinya. Umpama contoh, Tuan Yang Dipertua, hasrat Kerajaan menubuhkan agensi dengan mengadakan program yang teratur untuk menolong rakyat. Untuk memberi bantuan kepada penanam-penanam padi yang pendapatannya kecil dengan harga padi yang rendah, maka Kerajaan isytiharkan satu skim subsidi dengan bentuk memberi kupon kepada petani-petani. Memang hasrat dan motif Kerajaan itu baik dan rakyat sendiri tahu bahawa dengan cara yang demikian petani-petani akan mendapat hasil yang bertambah daripada subsidi atau bantuan kopon daripada pihak Kerajaan itu. Tetapi dalam implimentasikan, dalam perlaksanaannya berlakulah penyelewengan sehingga berjuta-juta wang rakyat hilang entah kemana, bukan jatuh ke tangan petani tetapi jatuh kepada orang-orang tengah yang mengambil kesempatan di atas kebaikan niat Kerajaan itu tadi. Inilah harapan saya supaya setiap rancangan, program yang hendak dilakukan oleh Kerajaan dalam rangka hendak menubuhkan sesuatu agensi atau Lembaga hendaklah dikaji dan diteliti dan direncanakan dengan begitu kemas dan teratur dengan memandang kepada masa depannya supaya tidak terjadi sebagaimana yang berlaku kepada MAJUTERNAK yang kita bersama-sama membahaskan pada hari ini.

Selain daripada itu, sebagaimana saudara saya daripada Kota Melaka, maka saya juga mengharapkan pihak Kerajaan mengeluarkan satu laporan yang lengkap, bukan bererti laporan ini hendak menyalah, hendak memburukkan tetapi satu laporan yang lengkap, gambaran yang lengkap supaya kita anggota-anggota Dewan Rakyat dan rakyat seluruhnya

mengetahui dengan jelas kenapa badan yang begini penting terpaksa dibubarkan dan masalah berlaku penyelewengan, berlakunya korupsi tidak payah kita mendesak, sebab Kerajaan sendiri mempunyai, negara kita ini diasaskan atas asas undang-undang, kita ada Badan Pencegah Rasuah dan kita ada bermacam-macam badan lagi. Menjadi tugas badan itulah untuk mengambil tindakan kepada siapa yang telah melakukan kesalahan. Tetapi bagi pihak saya sebagai anggota Dewan Rakyat amat menghargai sekiranya pihak Kerajaan mengeluarkan satu laporan memberi tahu kepada kita supaya dengan cara yang demikian kita dapat sekurang-kurangnya memberi pandangan kepada Kerajaan dalam melancarkan gerakannya untuk membantu dan menambahkan pendapatan rakyat dalam Malaysia ini.

Tuan Yang Dipertua, bagi pihak saya, turut menyokong Akta untuk membubarkan Lembaga MAJUTERNAK ini.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Oleh kerana tiada lagi Ahli-ahli yang hendak bercakap, saya jemput Timbalan Menteri menjawab.

4.44 ptg.

Timbalan Menteri Pertanian (Dr Goh Cheng Teik): Tuan Yang Dipertua, terlebih dahulu saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari kawasan-kawasan Kuala Lumpur Bandar, Ulu Nerus, Padang Rengas, Sibu, Tenggaroh, Kepong, Pasir Puteh, Kota Melaka dan Rantau Panjang yang telah menunjukkan minat di dalam perbahasan mengenai Rang Undang-undang Lembaga Kemajuan Ternakan Negara (Pembubaran), 1983.

Tuan Yang Dipertua, saya ingin menegaskan di Dewan yang mulia ini bahawa pembubaran MAJUTERNAK menunjukkan betapa serius Kerajaan memandang terhadap prestasi agensi-agensi Kerajaan yang mana Kerajaan tidak teragak-agak mengambil tindakan untuk menutup agensi-agensi yang tidak memenuhi objektif yang telah ditetapkan.

Mengenai tuduhan-tuduhan penyelewengan dan korupsi yang dibangkitkan oleh Ketua Pembangkang serta beberapa Ahli Yang Berhormat yang lain dari pihak Pembangkang, izinkan saya melaporkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa Kerajaan sedang mengambil tindakan yang sewajarnya, khususnya saya ingin memaklumkan kepada Ketua Pembangkang serta Ahli-ahli Yang Berhormat dari Pembangkang bahawa Badan Pencegah Rasuah sedang menjalankan siasatan yang menyeluruh dan pihak Kementerian saya memberi kerjasama yang penuh kepada badan ini.

Mengenai laporan yang disediakan oleh jawatankuasa bebas yang ditubuhkan oleh Jemaah Lembaga MAJUTERNAK, Laporan tersebut sudah dikemukakan kepada Badan Pencegah Rasuah untuk tindakan selanjutnya. Seperti Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, Badan Pencegah Rasuah merupakan satu badan yang bebas dan oleh kerana siasatan badan ini masih diteruskan soal kertas.

Tuan Sim Kwang Yang : Tuan Yang Dipertua, koram tidak cukup.

(Loceng dibunyikan: Ahli-ahli dikira, 37 Ahli hadir).

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Ada 37 Ahli dalam mesyuarat. Saya minta Timbalan Menteri meneruskan jawapan.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang Dipertua, seperti saya katakan tadi Badan Pencegah Rasuah adalah satu badan yang bebas dan badan ini sedang menjalankan siasatan atas akaun-akaun MAJUTERNAK dan oleh yang demikian, oleh kerana siasatan Badan Pencegah Rasuah masih dijalankan, soal kertas kerja yang dibangkitkan oleh Ketua Pembangkang itu tidak timbul.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, nilai kerugian yang dialami oleh MAJUTERNAK seperti yang diminta oleh beberapa Ahli Yang Berhormat, tidak dapat diberi dengan tepat oleh kerana ianya masih di dalam penyediaan. Tetapi kerugian yang terkumpul dari tahun 1973 hingga 31hb Disember, 1981 adalah lebih kurang \$50 juta. Hutang kepada MAJUTERNAK yang belum dibayar ialah \$8.4 juta dan saya ingin memberi jaminan kepada Ahli Yang Berhormat dari Pasir Puteh bahawa tindakan-tindakan tertentu, termasuk tindakan-tindakan undang-undang, sedang diambil untuk mengutip balik jumlah hutang ini.

Saya juga ingin menjawab pertanyaan Yang Berhormat dari Kota Melaka bahawa Menteri Pertanian memang dan tentu akan memberi gambaran yang betul kepada rakyat atau kepada orang ramai, akan tetapi oleh kerana siasatan belum selesai, oleh kerana akaun-akaun belum diudit, jadi gambaran-gambaran kewangan yang tepat tidak dapat diberi kepada Dewan yang mulia ini pada masa ini.

Tuan Yang Dipertua, dengan pembubaran MAJUTERNAK beberapa fungsi dan tugas serta harta telah diambilalih oleh beberapa agensi yang didapati layak dan sesuai untuk dipertanggungjawabkan dengan tugas-tugas tersebut. Ladang-ladang ternakan lembu dan abartuar-abartuar (abattoir) di Semenanjung Malaysia telah diserahkan kepada Jabatan

Perkhidmatan Haiwan untuk menentukan supaya fungsi yang baru tidak membebankan Jabatan Perkhidmatan Haiwan seperti yang dibayangkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Padang Rengas semalam. Semua kakitangan yang terlibat dalam bidang ini telah diserapkan kepada Jabatan berkenaan.

Dengan ini keupayaan Jabatan Perkhidmatan Haiwan untuk melaksanakan aktiviti-aktiviti ladang-ladang dan abartuar-abartuar tidak terjejas. Dalam proses penyerahan pegawai-pegawai yang terlibat, Kerajaan akan memberi perhatian yang wajar kepada gaji dan keadilan mereka. Di dalam perkara penyerapan pegawai-pegawai MAJUTERNAK, saya ingin menegaskan bahawa kebanyakan daripada pegawai-pegawai MAJUTERNAK adalah pegawai-pegawai yang mempunyai kepakaran dan kemahiran di dalam perusahaan ternakan besar-besaran dan perkhidmatan rumah sembelih. Kita tidak melupakan kepada sumbangan dan dedikasi pegawai-pegawai ini yang telah membangunkan perusahaan ternakan besar-besaran ke peringkat hari ini.

Dengan penyerahan ladang-ladang ternakan kepada Jabatan Perkhidmatan Haiwan, satu strategi baru telah disusun supaya ladang-ladang ini digunakan sebagai punca bekalan ternakan yang bermutu yang mana pada masa lampau telah diimport dari luar negeri. Ini bermakna Kerajaan akan mengurangkan import lembu di dalam rancangan-rancangan petani kecil yang dijalankan sekarang oleh Jabatan Perkhidmatan Haiwan dan juga akan menjimatkan pertukaran matawang asing.

Mengenai bilangan 8 ladang MAJUTERNAK dan 5 ladang lagi yang disebut oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong, ingin saya

menjelaskan bahawa perkara ini adalah disalah-fahamkan. 5 ladang yang dicadangkan bagi tahun 1978 hanya merupakan program pembesaran kawasan ke atas 8 ladang yang sudah sedia ada.

Pengambilan alih rumah-rumah sembelih oleh Jabatan Perkhidmatan Haiwan adalah selaras dengan fungsi Jabatan Perkhidmatan Haiwan untuk menentukan supaya rakyat menerima bekalan daging yang hyginic dan juga bagi daging lembu dan kambing yang halal.

Mengenai perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar berkenaan dengan perkhidmatan rumah sembelih di Shah Alam yang dikatakan tidak sempurna, saya ingin menegaskan bahawa segala tindakan telah dan sedang diambil untuk senantiasa memperbaiki perkhidmatan penyembelihan, bukan sahaja di Shah Alam bahkan juga di seluruh Semenanjung Malaysia.

Bersabit dengan tuntutan Pertubuhan Peraih-peraih Daging di Wilayah Persekutuan dan Selangor, Jabatan Perkhidmatan Haiwan sedang menyediakan laporan untuk pertimbangan Kementerian Pertanian.

Aktiviti mengenai perdagangan daging yang dilaksanakan oleh MAJUTERNAK tidak akan dilanjutkan oleh Jabatan Perkhidmatan Haiwan dan aktiviti ini sudah diserahkan kepada pihak swasta.

Kerajaan memandang serius kepada bekalan bahan-bahan makanan utama seperti daging dan susu dan saya ingin menegaskan kepada Ketua Pembangkang serta ahli-ahli Yang Berhormat dari pihak pembangkang bahawa walaupun MAJUTERNAK dibubarkan Kerajaan akan terus memajukan perusahaan ternakan melalui rancangan-rancangan petani-petani kecil dan juga commercial. Dalam konteks ini Kerajaan

menggalakan penglibatan pihak swasta dengan memberi sokongan khidmat nasihat teknik. Beberapa syarikat swasta sudah menunjukkan minat dalam perusahaan ternakan daging dan susu dan di Dewan yang mulia ini, izinkan saya mengambil peluang menyeru kepada sektor swasta supaya merebut peluang yang lebih baik ini untuk menyertai dalam perusahaan ternakan daging dan susu.

Pengeluaran daging dalam tanah air di Semenanjung Malaysia telah bertambah agaknya 3% setahun akan tetapi tekanan atau (demand) bertambah lebih 3% setahun. Jadi ini menunjukkan bahawa pasaran untuk daging dan susu merupakan suatu yang baik dan peluang ini haruslah dipertimbang dengan serius dan beratnya oleh sektor swasta.

Kerajaan sedar bahawa kemasukan bahan-bahan makanan seperti daging, ayan dan ikan secara haram menimbulkan masalah kepada pengeluar-pengeluar tempatan. Untuk mengatasi masalah ini Kerajaan telah menubuhkan pasukan membenteraskan penyeludupan yang sedang giat dan menghalang aktiviti penyeludupan.

Untuk mempertingkatkan pengeluaran susu, Jabatan Perkhidmatan Haiwan telah menubuhkan beberapa pusat pengumpulan susu. Pusat-pusat ini memberi kemudahan bimbingan dan perkhidmatan pengembangan kepada petani-petani kecil. Dengan adanya Pusat-pusat Pengumpulan susu, susu dikeluarkan oleh petani-petani kecil di negara kita telah bertambah dengan kadar yang baik.

Kerajaan sedar bahawa satu daripada masalah di dalam pembangunan ternakan "ruminant" adalah makanan. Di dalam konteks ini

Kerajaan telah memajukan beberapa buah padang ragut di seluruh Malaysia. Pembangunan padang ragut menelan belanja yang besar. Oleh yang demikian, Jabatan Perkhidmatan Haiwan hanya dapat membangunkan padang ragut itu peringkat demi peringkat. Setakat ini 22.5% daripada padang ragut telah dimajukan.

Mengenai ladang ternakan Tersat yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Ulu Nerus, Kerajaan akan mengambil tindakan untuk memajukan semua kawasan apabila peruntukan mencukupi.

Mengenai Pusat Permanian Beradas Nasional yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong ia ditangguhkan sehingga keadaan kewangan mengizinkan.

Ahli Yang Berhormat dari Kepong juga membangkitkan masalah penternakan babi. Izinkan saya menjelaskan di sini bahawa soal najis babi memang merupakan satu masalah yang rumit dan Kementerian Pertanian sedang bekerjasama rapat dengan Persatuan Penternak-penternak Malaysia untuk mengatasi masalah ini secara berkesan dan saya harapkan sekiranya Ahli Yang Berhormat menyokong penternakan babi di tanah air kita, janganlah mengeksploitasi isu ini untuk tujuan politik.

Tuan Yang Dipertua, sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membahaskan Rang Undang-undang ini dengan bersemangat dan sekali lagi izinkan saya tegaskan bahawa Kerajaan Barisan Nasional tidak akan lari dari keazamannya untuk menubuhkan satu Kerajaan yang bersih, cekap dan beramanah (*Tepuk*). Oleh yang demikian, sekiranya berlaku apa-apa juga penyelewengan oleh sesiapa pun tindakan yang wajarnya sedang atau akan diambil. Walau bagaimanapun, kita harus sedar

bahawa di antara kakitangan-kakitangan MAJUTERNAK ada kakitangan-kakitangan yang jujur, yang ikhlas, yang berdedikasi dan kita janganlah lupa sumbangan mereka kepada perusahaan ternakan, seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Pasir Puteh. Sekian.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh:

Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Rang Undang-undang ditimbang dalam Jawatankuasa.

(Dr Abdul Hamid bin Pawanteh
mempengerusikan Jawatankuasa).

Fasal 1 hingga 10 diperintah jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

**RANG UNDANG-UNDANG
PROBET DAN PENTADBIRAN
(PINDAAN)**

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

5.10 ptg.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad): Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Akta Probet dan Pentadbiran 1959 dibaca kali kedua sekarang.

Tuan Yang Dipertua, adalah satu kebenaran bila seseorang lahir ke dunia yang tidak ada akan ditempuh dalam hidupnya telah pada satu hari dia akan mati, dia akan meninggalkan semua harta-hartanya, termasuk jasadnya yang mana dia tidak boleh membawa ke dunia yang dia pergi. Harta-harta yang ditinggalkan oleh orang yang mati adalah ditakrifkan dalam undang-undang sebagai harta pusakanya.

Pegawai Pentadbir Pusaka Malaysia ialah seorang Pegawai Mahkamah dan fungsi-fungsinya ialah mentadbir dan membahagikan pusaka-pusaka orang-orang yang telah meninggal dunia. Pentadbiran dan pembahagian yang begini bolehlah dikategorikan kepada 3 peringkat. Ianya adalah:

- (1) mengumpulkan semua harta atau aset-aset orang yang meninggal dunia;
- (2) menyelesaikan pembayaran semua hutang-hutang, termasuk bayaran cukai duti harta pusaka orang yang meninggal dunia itu; dan
- (3) membahagi baki harta si mati kepada waris-warisnya mengikut undang-undang.

Perkara tadbiran jawatan Pegawai Pentadbir Pusaka Malaysia dan Pemegang Amanah Raya adalah disandang oleh seorang yang sama dan fungsi-fungsinya dilaksanakan oleh satu pasukan pegawai-pegawai dan kakitangan yang jumlah bilangannya seramai 248 orang dalam satu Jabatan. Khidmat profesional Pemegang Amanah Raya adalah terbuka kepada semua orang, termasuk orang-orang di Sabah dan Sarawak. Akan tetapi khidmat-khidmat profesional Pegawai Pentadbir Pusaka hanya terbuka kepada orang-orang di Semenanjung Malaysia sahaja.

Pada masa sekarang Akta Probet dan Pentadbiran 1959, (selepas ini disebut Akta Ibu), belum lagi

dikuatkuasakan di Negeri Sabah dan Sarawak kerana jentera Kerajaan yang perlu belum ditegakkan lagi di sana.

Mengikut seksyen I (1) yang ada sekarang, Menteri tidak mempunyai kuasa untuk menguatkuasakan Akta Ibu di negeri-negeri tersebut secara berperingkat-peringkat. Oleh itu Jabatan Perdana Menteri ingin mengesyorkan supaya sebagai langkah pertama seksyen 1 (1) Akta Ibu dipinda bagi memberikan kuasa kepada Menteri untuk memperluaskan Bahagian VIII (dan bahagian-bahagian lain pada masa yang akan datang) Akta Ibu ke Negeri Sabah dan Sarawak. Pada masa ini separuh kategori Pegawai-pegawai Kanan Jabatan Pegawai Pentadbir Pusat tidak disebut dalam Akta Ibu dalam seksyen 2 dan 78, oleh itu terdapat keraguan berkenaan kuasa-kuasa pegawai-pegawai ini. Adalah disyorkan supaya seksyen 2 dan seksyen 78 (1) dan (2) Akta Ibu dipinda supaya disebutkan dalam Akta Ibu kategori Pegawai-pegawai Kanan yang sekarang ini tidak ada disebut dalam Akta tersebut.

Kuasa Pegawai Pentadbir Pusaka untuk mentadbir pusaka secara terus sebagaimana diperuntukkan sekarang di bawah seksyen 83 adalah terhad kepada pusaka-pusaka yang bernilai tidak melebihi \$50,000. Amaun ini berdasarkan nilai wang pada masa sekarang adalah terlalu rendah dan oleh itu patut dinaikkan. Perlu dinyatakan di sini bahawa pusaka kecil dan pengecualian duti harta pusaka telah pun dinaikkan kepada \$300,000.

Demikian juga di bawah seksyen 83 yang ada sekarang pentadbiran harta pusaka si mati secara terus tidak boleh diuruskan oleh Pegawai Pentadbiran Pusaka sekiranya pusaka itu mengandungi tanah. Ini menimbulkan kesulitan kepada orang ramai kerana apabila seseorang itu meninggal dunia

dengan meninggalkan harta yang mengandungi sekeping tanah bagaimana kecil sekalipun, warisnya tidak boleh memohon kepada Pegawai Pentadbir Pusaka untuk harta pusaka itu ditadbir secara terus. Oleh yang demikian disyorkan supaya seksyen 83 (1) (a) Akta Ibu dipinda supaya diperluaskan bidang kuasa Pegawai Pentadbir Pusaka itu untuk mentadbirkan harta pusaka secara terus daripada \$50,000 kepada 300,000 dan juga seksyen 83 (1) (b) supaya Pegawai Pentadbir Pusaka berkuasa untuk mentadbir secara terus harta pusaka walaupun harta tersebut mengandungi tanah atau kepentingan atas tanah.

Pada masa sekarang kuasa yang diberi kepada Pegawai Pentadbir Pusaka di bawah seksyen 83 (2) (a) dan (c) untuk pelupusan terus harta pusaka si mati adalah terhad kepada harta pusaka yang berada dalam milikan fizikal pegawai tersebut ataupun Polis. Syarat ini, iaitu milikan fizikal telah menimbulkan kesulitan oleh kerana Pegawai Pentadbir Pusaka tidak boleh membuat perintah bagi pelupusan terus harta pusaka berkenaan sekiranya harta pusaka tersebut tidak dalam milikan fizikal Pegawai Pentadbir Pusaka atau Polis.

Selain dari itu Pegawai Pentadbir Pusaka hanya diberi kuasa untuk melupuskan secara terus harta pusaka si mati jika harta itu tidak melebihi \$500. Jabatan Perdana Menteri berpendapat bahawa amaun ini adalah terlalu rendah dan perlu dinaikkan. Oleh itu bagi mengatasi kesulitan yang berkenaan adalah perlu supaya seksyen 83 (2) (a) dipinda untuk membolehkan Pegawai Pentadbir Pusaka melupuskan terus harta si mati dengan tidak payah mengehendaki harta itu berada terlebih dahulu dalam milikan fizikal Pegawai Pentadbir Pusaka atau Polis dan juga ditinggikan nilai harta si mati yang boleh dilupuskan dengan secara demikian dari \$500 kepada \$10,000.

Pada masa sekarang Pegawai Pentadbir Pusaka tidak dikehendaki untuk memberi notis dalam Warta Kerajaan sebelum membahagi harta pusaka itu meminta sesiapa yang mempunyai kepentingan ke atas harta pusaka itu mengemukakan tuntutannya di bawah seksyen 85 (1). Oleh sebab nilai harta pusaka si mati yang boleh ditadbirkan secara terus, dicadangkan supaya dinaikkan kepada \$300,000, maka adalah dicadangkan juga supaya Pegawai Pentadbir Pusaka dikecualikan daripada memberi notis dalam Warta Kerajaan mengenai harta pusaka yang tidak melebihi \$300,000.

Di bawah seksyen 86 (3) kuasa diberikan kepada Pegawai Pentadbir Pusaka untuk menguruskan amaun wang harta pusaka si mati yang tak terbahagi di bawah seksyen 5 dan 7 Akta Wang Tak Dituntut 1965 jika amaun tersebut kurang daripada \$100. Adalah difikir amaun \$100 itu terlalu rendah. Oleh itu disyorkan supaya amaun tersebut dinaikkan kepada \$1,000.

Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan supaya Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Akta Probet dan Pentadbiran 1959 dibaca kali yang kedua sekarang.

Timbalan Menteri Penerangan (Dato' Chan Siang Sun): Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminta Akta Probet dan Pentadbiran 1959 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

5.19 ptg.

Tuan Sim Kwang Yang (Bandar Kuching): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk mengambil bahagian

dalam perbahasan atas Rang Undang-undang ini yang bertujuan meminda Akta Probet dan Pentadbiran 1959.

Akta ini, iaitu Akta Probet dan Pentadbiran (Pindaan) 1983 bertujuan untuk membolehkan Menteri menguatkuasakan Akta tersebut di Sabah dan Sarawak. Peruntukan demi peruntukan dimulai dengan menganjurkan Bahagian Kelapan ke Sabah dan Sarawak sebaik sahaja Rang Undang-undang ini mula berkuatkuasa. Ini satu langkah yang saya mengalu-alukan sebagai satu langkah yang melicinkan proses integrasi di antara kawasan-kawasan lain seluruh negeri Malaysia ini.

Di bawah peruntukan-peruntukan Akta ini Pegawai-pegawai Kanan Jabatan Pentadbir Pusaka akan mempunyai lebih kuasa untuk mentadbir dan membahagikan harta pusaka. Walaupun Akta Pindaan ini mungkin dirumuskan untuk mempercepatkan proses pentadbiran harta pusaka sahaja, suka saya membangkitkan suatu perkara yang sedang diadakan di dalam negeri Sarawak berkaitan dengan urusan harta pusaka.

Hasrat saya dan hasrat rakyat Malaysia yang meninggal di Sarawak haraplah bahawa langkah-langkah berkesan akan diambil agar keadaan yang sangat tidak adil dapat diselesaikan dengan cepat mungkin dengan kerjasama di antara pihak Kerajaan Negeri Sarawak dan pihak Kerajaan Persekutuan.

Tuan Yang Dipertua, saya merujuk kepada Sarawak Administration of Estate Ordinance yang sedang dikuatkuasakan di negeri tersebut terhadap pembahagian dan pentadbiran harta pusaka di dalam masyarakat Cina sahaja.

Ordinan tersebut tidak mengambil pertimbangan yang sesuai dan adil terhadap hak-hak asasi kaum wanita dan kedudukan sosio-ekonomi mereka

kerana di bawah peruntukan-peruntukan Ordinan itu, kaum wanita sebagai ibu ataupun isteri ataupun anak perempuan tidak mempunyai hak warisan apabila seseorang suami meninggal dunia.

Menurut peruntukan-peruntukan tersebut, jikalau seorang suami meninggal dunia tanpa sekeping wasiat mengenai cara bagaimana hartanya hendak dibahagikan, Isterinya tidak berhak untuk mentadbirkan ataupun mewarisi hartanya kecuali suaminya tidak ada bapa, anak laki-laki, abang adik ataupun nisbi lelaki.

Tuan Yang Dipertua, kita dapat membayangkan beberapa masalah yang ditimbulkan akibat Ordinan itu ianya mengakibatkan banyak kesengsaraan seseorang isteri dan anak-anaknya bila kematian suaminya tanpa wasiat.

Jikalau seorang isteri meninggal suaminya ketika anak-anak tidak cukup umur sah, wanita itu tidak dapat menggunakan harta-benda yang dimiliki oleh suaminya untuk perniagaan ataupun mencari nafkah untuk menanggung sara hidup keluarganya. Kita juga tahu bahawa di dalam masyarakat Asia jikalau seorang perempuan yang beranak beberapa kali, yang meninggal suaminya tentu susah hendak berkahwin sekali lagi. Suka saya memberi sedikit penjelasan latar belakang berkaitan dengan keadaan yang tidak adil itu.

Ordinan Harta Pusaka Pentadbiran Sarawak itu telah dirumuskan pada tahun 1933 ketika Sarawak diperintah oleh Kerajaan Raja Brooke. Di bawah sistem politik yang feudalistic itu negeri Sarawak tidak ada suara perwakilan rakyat terhadap perkara-perkara di mana undang-undang dibuat oleh Kerajaan. Oleh yang demikian, Kerajaan pada masa itu sebelum Sarawak mencapai kemerdekaan

melalui cadangan Malaysia bergantung perundingan dengan pemimpin-pemimpin masyarakat Cina seperti kapitan-kapitan dan sebagainya. Tetapi masyarakat Cina pada masa itu iaitu tahun 30an masih dibawah pengaruh nilai-nilai feudalistic yang diwariskan daripada negeri China dahulu.

Dalam masyarakat Cina dahulu, wanita tidak mempunyai apa hak socio-ekonomi. Dari segi nilai-nilai yang ada di negeri China dahulu, wanita telah dianggap sebagai sebahagian harta-benda yang dimiliki oleh lelaki sahaja. Wanita telah dinafikan hak-hak asasi sebagai manusia di bawah sistem social itu, tetapi keadaan social telah ditukarkan dengan kemajuan masa. Sarawak telah dibebaskan daripada belenggu pemerintahan penjajah. Sarawak telah menjadi sebuah negeri moden melalui Malaysia. Maka itu, undang-undang negara kita mestilah membayangkan social reality yang baharu.

Pada masa sekarang wanita bukan sebahagian harta benda lelaki sahaja tetapi memainkan suatu peranan yang penting di dalam urusan pembangunan negara kita. Separuh daripada jumlah penduduk-penduduk Malaysia terdiri dari kaum wanita.

Perhubungan di antara lelaki dan perempuan di dalam perkahwinan bukanlah suatu perhubungan perniagaan sahaja. Seorang suami dan seorang isteri mestilah saling mencintai dan saling menghormati. Perkara ini adalah social reality yang sebenarnya.

Hak-hak asasi kaum wanita haruslah dipertahankan dan diakui agar kaum wanita dapat menikmati kemuliaan dan kehormatan mereka sepenuhnya. Oleh yang demikian, Sarawak Administration of Estate Ordinance tersebut di atas adalah suatu penghinaan yang serius bukan ke atas

kemuliaan kaum wanita Cina di Sarawak sahaja, tetapi ke atas semua kaum wanita tidak kira bangsa seluruh negara kita.

Dalam tahun lepas banyak pertubuhan wanita di sarawak telah membuat keputusan membantah dan merayu kepada pihak Kerajaan untuk mengkaji semula Ordinan itu dengan secepat mungkin. Walaupun surat khabar di Semenanjung Malaysia tidak selalu meliputi perkara-perkara di Sarawak dan mungkin Ahli-ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini termasuk Menteri-menteri berkenaan tidak begitu sedar dengan perkara-perkara tersebut, walaupun begitu keadaan yang tidak adil masih diadakan. Namun begitu saya berpendapat bahawa keadaan diadakan di dalam Sarawak mengenai pentadbiran dan pembahagian harta pusaka di dalam masyarakat Cina adalah suatu perkara yang serius dan tindakan harus diambil dengan segera supaya menjamin masyarakat keadilan.

Salah satu cadangan yang dikemukakan oleh pertubuhan wanita Sarawak ialah untuk memperluaskan Akta berkenaan yang sedang dikuatkuasakan di dalam negeri-negeri di Semenanjung Malaysia, seperti contohnya Distribution Act di mana seorang isteri akan dibahagikan satu pertiga harta pusaka suami yang meninggal dunia tanpa wasiat dan dua pertiga yang baki akan dibahagikan oleh anak-anak mereka termasuk anak perempuan. Walaupun Akta berkuatkuasa di Semenanjung Malaysia, bukanlah lengkap ataupun sempurna, tetapi ianya suatu langkah yang step in the right direction bagi kaum wanita Cina di negeri Sarawak. Dengan ini saya syorkan bahawa Kementerian Persekutuan yang berkuatkuasa dan Kementerian Negeri berkenaan mengadakan dialog dan perundingan untuk mengatasi masalah

tersebut. Saya berharap langkah-langkah berkesan akan dijalankan supaya kaum wanita Cina di dalam Sarawak dapat menikmati hasil daripada kemajuan socio-ekonomi setelah mereka dibebaskan dari belenggu sistem socio feudalistic.

Sekian sahaja terima kasih.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Oleh kerana tidak ada Ahli Yang Berhormat yang hendak bercakap, saya jemput Menteri berkenaan menjawab.

5.28 ptg.

Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad: Tuan Yang Dipertua, saya terlebih dahulu mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari parti Pembangkang yang telah memberi teguran dan juga sokongan kepada Rang Undang-undang yang akan dipinda. Saya ingin menyatakan di sini bahawa segala teguran dan cadangan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat akan diambil ingatan oleh pihak Pegawai Pentadbir Pusaka Malaysia untuk melaksanakan Akta Probet dan Pentadbiran 1959 dengan lebih licin dan teratur lagi.

Memanglah menjadi hasrat Kerajaan meminda suatu Undang-undang itu dari masa ke semasa untuk memberi kesenangan kepada rakyat jelata khasnya kepada mereka yang berpendapatan rendah dan dalam hal ini yang ada bersangkutan dengan masalah harta pusaka.

Memanglah disedari bahawa terdapat banyak sebab-sebab yang boleh melambatkan penyelesaian harta pusaka. Di antara sebab-sebab yang boleh melambatkan pentadbiran harta pusaka ialah kehilangan geran tanah dan seterusnya. Di sini saya ingin mengambil kesempatan untuk menyampaikan nasihat kepada orang ramai melalui Ahli Yang Berhormat sekalian supaya masalah-masalah yang boleh melambatkan penyelesaian harta

pusaka dapat dikurangkan. Di antara nasihat saya atau seruan saya pada orang ramai supaya selalu menyimpan dokumen-dokumen yang ada kaitan dengan harta pesaka dengan baik dan di tempat-tempat yang selamat. Tuntutan kuasa hendaklah dibuat dengan secepat mungkin selepas kematian, menjawab surat atau hadir di pejabat dengan segera apabila dikehendaki, nama-nama waris, nombor kad pengenalan, nombor dan alamat-alamat hendaklah diberi dengan tepat, nombor rujukan fail hendaklah ditulis dalam semua surat-menyurat kepada Jabatan itu dan yang penting sekali sikap bertolak ansur mestilah ada di antara waris-waris dalam pentadbiran dan pembahagian harta-harta pesaka.

Saya percaya dengan pindaan yang akan diluluskan nanti dan nasihat-nasihat yang harus diambil ingatan perkara pengurusan dan pentadbiran harta pesaka yang nilainya tidak lebih daripada \$300,000 akan dapat diselesaikan dengan secepat mungkin dan ini akan juga mengurangkan beban dari segi perbelanjaan dan tenaga waris-waris yang menuntut harta pesaka tersebut.

Tuan Yang Dipertua, sekali lagi saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah bangun memberikan sokongan kepada pindaan Akta ini.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan.

Usul dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

(Dr Abdul Hamid bin Pawanteh *mempengerusikan Jawatankuasa*).

Fasal 1 hingga 7 diperintahkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG PESURUHJAYA TANAH PERSEKUTUAN (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

5.33 ptg.

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dato' Rais Yatim): Tuan Yang Dipertua, dengan hormat saya mohon mencadangkan bahawa satu Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan 1957, dibaca kali yang kedua.

Pindaan ini adalah bertujuan untuk:

- (a) Memberi kuasa kepada Pesuruhjaya Tanah Persekutuan melantik mana-mana Pegawai menyaksikan perletakan meteri Pesuruhjaya Tanah Persekutuan pada segala suratikatan, dokumen dan suratcara-suratcara lain yang menghendaki perletakan meteri tersebut;
- (b) Memberi kuasa kepada Pegawai yang dilantik itu menandatangani segala suratikatan, dokumen dan suratcara-suratcara lain yang perlu ditandatangani oleh Pesuruhjaya Tanah Persekutuan sendiri.

Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan telah digubal pada 27hb Ogos, 1957 dengan tujuan mewujudkan dan memperbadankan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan serta untuk meletakkan kepada Perbadanan tersebut segala harta takalih

kepunyaan Kerajaan Persekutuan yang pada masa itu terletak kepada "The Chief Secretary, Federation of Malaya."

Selain daripada peruntukan-peruntukan berhubung dengan pemegang harta-harta takalih kepunyaan Kerajaan Persekutuan, Ordinan ini juga memperuntukkan di bawah Seksyen 5 (1) bahawa segala suratikatan, dokumen dan suratcara-suratcara lain yang menghendaki diletakkan meteri Perbadanan, maka dokumen-dokumen itu hendaklah dimeterikan di hadapan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan sendiri, yang diwajibkan menandatangani. Di antara dokumen-dokumen yang terlibat dengan Seksyen ini termasuklah:

- (a) Borang-borang pindah-milik tanah—sama ada Kerajaan Persekutuan sebagai pemberi ataupun penerima pindah-milik;
- (b) Borang-borang gadaian dan melepaskan gadaian tanah di mana Kerajaan Persekutuan menjadi pemegang gadaian seperti dalam urusan-urusan berkaitan dengan pinjaman perumahan oleh pegawai-pegawai Kerajaan;
- (c) Borang-borang pajakan tanah kepada Lembaga Letrik Negara untuk tapak pencawang letrik;
- (d) Surat-surat Perjanjian Sewa ruang pejabat oleh Kerajaan Persekutuan di seluruh negara; dan
- (e) Apa-apa sahaja dokumen yang menghendaki dimeteri dan ditandatangani oleh Pesuruhjaya Tanah Persekutuan.

Pesuruhjaya Tanah Persekutuan dan Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan adalah orang yang sama. Dengan demikian, selain daripada menyempurnakan tugas-tugas dan kewajipan di bawah Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan,

pegawai ini juga bertanggungjawab menyempurnakan tugas-tugasnya sebagai Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan yang mempunyai lebih daripada 600 orang pegawai dan kakitangan di bawahnya.

Pada masa Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan digubal lebih kurang 26 tahun dahulu, bilangan dokumen-dokumen yang memerlukan tandatangan Pesuruhjaya tersebut tidaklah begitu banyak. Tetapi, keadaan pada hari ini sudah jauh berbeza. Umpamanya, bilangan borang-borang gadaian dan melepaskan gadaian tanah, serta surat-surat perjanjian sewa bangunan, telah meningkat dengan banyaknya. Dokumen-dokumen ini memerlukan penelitian yang rapi sebelum ditandatangani, dan ini mengambil masa. Malangnya, Ordinan tersebut tidak mengandungi apa-apa peruntukan yang membolehkan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan menurunkan kuasa-kuasanya kepada orang lain. Dengan demikian, setiap keping dokumen yang menghendaki ditandatangani oleh Pesuruhjaya tersebut, terpaksa ditandatangani olehnya sendiri. Dengan meningkatnya bebankerja Ketua Pengarah Tanah dan Galian serentak dengan bertambahnya bilangan dokumen-dokumen yang berkehendakkan tandatangan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan maka didapati perlu seksyen 5 (1) Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan 1957 ini dipinda supaya segala dokumen-dokumen yang berkenaan dapat disempurnakan dengan pantas dan licin.

(Tuan Yang Dipertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

Pindaan yang dicadangkan ini adalah semata-mata untuk membolehkan seseorang pegawai dilantik bagi menyaksikan perletakan meteri Perbadanan serta menandatangani dokumen-dokumen berkenaan yang

sekarang ini hanya boleh dilakukan oleh Pesuruhjaya Tanah Persekutuan sendiri sahaja. Pindaan ini tidak membolehkan Pesuruhjaya tersebut menurunkan kuasa-kuasanya di bawah Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan kepada orang lain.

Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Penerangan (Datuk Chan Siang Sun): Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan 1957 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

5.41 ptg.

Tuan Ismail bin Said (Kemaman): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk menyokong Rang Undang-undang yang bernama suatu Akta untuk meminda Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan 1957 sebagaimana yang dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah.

Terlebih dahulu Tuan Yang Dipertua, izinkan saya mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Menteri yang telah berjaya membentangkan Rang Undang-undang yang ada di hadapan kita pada petang ini.

Tuan Yang Dipertua, satu perkara lagi yang ingin saya bangkitkan dalam Menteri tadi bahawa Rang Undang-undang ini bertujuan untuk meminda sub-seksyen (1) seksyen 5 Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan 1957 iaitu untuk memberi kuasa kepada Pesuruhjaya Tanah Persekutuan bagi membolehkan beliau melantik mana-mana pegawai menyaksikan

perletakan meterai Perbadanan pada segala suratikatan, dokumen dan suratcara lain yang menghendaki meterai Perbadanan dan menandatangani segala suratikatan, dokumen dan suratcara lain.

Tuan Yang Dipertua, saya percaya hasrat dan cita-cita beliau patutlah kita sanjung pada hari ini kerana daripada semangat dalam Rang Undang-undang ini dapat kita rumuskan bahawa Yang Berhormat Menteri ataupun Kementerian beliau khasnya Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah bercita-cita untuk melicinkan lagi perjalanan jentera pentadbiran tanah di seluruh negara sesuai dengan slogan "Bersih, Cekap dan Amanah", oleh itu saya ucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Menteri.

Tuan Yang Dipertua, saya percaya Rang Undang-undang ini dipinda memanglah ada hubungan yang rapat ataupun kaitan yang rapat dengan tugas-tugas pentadbiran, dengan tugas-tugas pendaftaran tanah, pendaftaran urusanniaga-urusanniaga tanah ataupun, dengan izin, land transactions. Jadi sebagaimana yang diperakukan oleh Yang Berhormat Menteri tadi bahawa beliau tidak menafikan di masa-masa yang lepas dan mungkin sekarang ini pentadbiran tanah terutama sekali diperingkat mendaftarkan urusanniaga-urusanniaga tanah ataupun land transactions terdapat beberapa kelewatan disebabkan oleh sebab-sebab sebagaimana yang diterangkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi kerana tugas-tugas ini dipertanggungjawabkan dan dibebankan kepada dua atau tiga orang pegawai sahaja iaitu berjawatan sebagai Pesuruhjaya Tanah. Oleh kerana tugas yang dijalankan oleh Pegawai-pegawai ini adalah mustahak dan memerlukan penelitian yang rapi, dan oleh kerana tugas ini mustahak, kerana kesilapan yang mungkin

dilakukan oleh pegawai-pegawai yang berkenaan akan memberi implikasi yang rumit kepada masalah tanah dan oleh kerana juga memandangkan sekarang ini tugas-tugas pendaftaran, banyak surat-suratcara yang mesti didaftarkan oleh pihak Pesuruhjaya Tanah Persekutuan. Saya percaya dengan adanya Rang Undang-undang pindaan ini pentadbiran tanah di negara kita pada keseluruhannya dapat dijalankan dengan licin dan berkesan lagi.

Tuan Yang Dipertua, yang menjadi masalah kita pada petang ini ialah siapakan pegawai-pegawai yang hendak Pesuruhjaya Tanah Persekutuan ini atau dengan ringkasnya PTG menurunkan kuasa. Jadi saya berharap kepada pihak Menteri supaya di dalam menjalankan kuasa yang diberikan kepada pihak Pesuruhjaya Tanah Persekutuan ini supaya beliau dapat meneliti tentang pegawai-pegawai yang akan menerima penurunan kuasa ini. Saya berharap supaya pegawai-pegawai yang akan menerima penurunan kuasa ini biarlah benar-benar pegawai-pegawai yang mempunyai pengalaman dalam pentadbiran tanah yang mengetahui undang-undang tanah dan juga yang mempunyai sikap sebagaimana yang dikehendaki oleh Kerajaan kita ini iaitu bersedia untuk bekerja dengan lebih efficient, lebih cekap dan lebih amanah lagi kerana, Tuan Yang Dipertua, ada setengah-setengah pegawai ingin melewati-lewatkan pendaftaran tanah dan oleh kerana ada sebab-sebab lain. Jadi saya berharap supaya Yang Berhormat Menteri sendiri melakukan vetting ataupun memilih sendiri tentang pegawai-pegawai yang akan diturunkan kuasa oleh Pesuruhjaya Tanah Persekutuan nanti.

Tuan Yang Dipertua, satu perkara lagi yang ingin saya bangkitkan dalam masalah membincangkan Rang Undang-undang ini, kalau Tuan Yang

Dipertua izinkan iaitu masalah tanah sendiri. Sebagaimana yang kita ketahui bahawa tanah adalah satu faktor yang mustahak. Kita manusia dijadikan Tuhan daripada tanah, kita hidup di atas tanah, kita dirikan rumah atas tanah, kita bercucuk tanam atas tanah dan kita akan kembali kepada tanah satu hari nanti. Oleh kerana memandangkan mustahaknya tanah dan tanah ini tidak dapat kita buat, tidak dapat kita keluarkan daripada kilang, cuma apa yang manusia boleh buat ialah mereclaimkan tanah dengan izin, seperti tanah-tanah paya, tanah laut dan sebagainya, itu sahaja yang dapat kita buat. Memandangkan tanah ini mustahak, saya berharap kita hendaklah mengadakan satu dasar yang khusus, yang konkrit supaya tanah yang ada di negara kita ini dapat kita kekalkan dari segi hak milik, dari segi kepunyaan kepada negara kita sendiri, kerana dalam seksyen 43 (a) Kanun Tanah Negara telah membenarkan warganegara asing memiliki tanah di negara kita ini. Perkara ini saya tidak mempersalahkan kepada Yang Berhormat Menteri kerana Kanun Tanah Negara ini tidak diperkanunkan oleh pentadbiran pada ketika itu. Jadi saya berharap Seksyen 43 (a) ini sebagaimana saya telah difahamkan bahawa Yang Berhormat Menteri sendiri akan mengkaji untuk meminda Seksyen ini supaya di samping itu dapat menarik pelabur-pelabur luar negeri pada masa yang sama juga kita dapat mengekalkan dari segi title ataupun hakmilik tanah ini kepada negara kita sendiri, tidak seperti di masa-masa yang lepas. Saya tidak berniat untuk memberi contoh tentang keluasan tanah yang telah pun dimiliki ataupun dibeli oleh warganegara-warganegara asing, yang telah dipunyai oleh estet-estet besar, yang dimiliki oleh syarikat-syarikat asing yang dapat memiliki tanah di negara kita ini, saya tidak berniat demikian, tetapi saya berharap Yang Berhormat Menteri menyegerakan supaya Seksyen 43 (a) Kanun Tanah Negara ini dipinda.

Seksyen 43 (a) ini menyatakan kalaulah saya tidak silap, Tuan Yang Dipertua, tanah itu dapat dilupuskan kepada sesiapa sahaja "a natural person other than a minor" kalau tidak silap saya, Tuan Yang Dipertua, Jadi, Tuan Yang Dipertua, namun demikian biarlah Seksyen 43 ini tidak menghalang palabur-pelabur daripada luar negeri datang melabur ke negara kita.

Tuan Yang Dipertua, satu perkara lagi yang saya ingin bangkitkan di dalam membincangkan Rang Undang-undang ini iaitu masalah pelupusan tanah (land alienation). Ini adalah merupakan tugas Kerajaan Negeri tetapi saya masih ingat kepada satu kenyataan yang dibuat oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri bahawa sesuatu proses permohonan tanah, sesuatu proses untuk menukarkan syarat tanah, sesuatu proses untuk memecahkan sempadan tanah dan sebagainya hendaklah disegerakan oleh pihak Kerajaan Negeri sekurang-kurangnya dalam tempoh 3 bulan. Jadi saya berharap kepada Kementerian ini dengan jasa baik Yang Berhormat Menteri supaya melihatkan perkara ini dilaksanakan oleh pihak Kerajaan-kerajaan Negeri kerana di masa-masa ini, di saat-saat ini masih lagi terdapat di mana proses-proses permohonan untuk menukar syarat tanah dan sebagainya berlaku kelewatan dan perkara ini menjadi isu bukan sahaja isu politik tetapi juga menjadi masalah ekonomi dan sebagainya.

Tuan Yang Dipertua, perkara yang ketiga yang ingin saya sentuhkan di sini dan saya percaya ada kaitannya dengan Rang Undang-undang ini iaitu masalah nama pegawai yang menjalankan pentadbiran tanah. Didapati bahawa mereka ini digelar sebagai Pemungut Hasil Tanah ataupun Collector of Land Revenue dan sebagainya. Jadi nama ini telah memberi gambaran yang tidak betul terutama sekali kepada orang

ramai tentang tugas yang dijalankan oleh Pemungut Hasil Tanah ini seolah-olah beliau ini tugasnya untuk mengutip hasil tanah sahaja ataupun mendenda sesiapa tuan-tuan tanah yang tidak membayar hasil tanah tetapi yang sebenarnya tugas beliau ialah lebih daripada iaitu menjalankan kerja-kerja pembangunan tanah, memajukan tanah, tanah pinggir, tanah terkawal dan sebagainya. Jadi saya berharap kepada Yang Berhormat Menteri supaya mengkaji tentang nama pegawai yang menjalankan ataupun mentadbirkan urusan tanah ini kepada satu nama yang lebih sesuai dengan tugas yang dijalankan oleh beliau dan kalau boleh saya cadangkan di sini, Tuan Yang Dipertua, ialah pegawai memajukan tanah misalnya, ataupun pegawai hal ehwal tanah misalnya, itu terpulanglah kepada Yang Berhormat Menteri untuk memikirkan satu nama yang sesuai.

Tuan Yang Dipertua, yang akhir sekali ingin saya sentuh di sini ialah masalah sistem pendaftaran tanah yang ada di negara kita pada hari ini yang saya percaya saya boleh bangkitkan ini pada hari ini. Sebagaimana Yang Berhormat Menteri sedia maklum bahawa sistem tanah di negara kita ini adalah berdasarkan kepada Torrens System yang didatangkan dari Australia kalau tidak silap saya, di mana berpandukan kepada prinsip-prinsip Mirror and Curtain Principle, dengan izin, Tuan Yang Dipertua. Jadi saya berharap kepada Yang Berhormat Menteri supaya mengkaji balik tentang sistem tanah yang ada di negara kita ini sesuai dengan nilai-nilai masyarakat di negara kita Malaysia. Saya percaya nilai-nilai yang didatangkan dari Australia iaitu Torrens System ini mungkin tidak sesuai di negara kita ini.

Sekianlah sahaja, Tuan Yang Dipertua, saya menyokong Rang Undang-undang ini.

5.59 ptg.

Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis (Parit): Tuan Yang Dipertua, saya berdiri bersama-sama dengan Ahli-ahli yang lain untuk menyokong Rang Undang-undang yang bernama Suatu Akta untuk meminda Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan, 1957 iaitu dengan tujuan untuk memberi kuasa kepada Pesuruhjaya Tanah Persekutuan bagi membolehkan melantik mana-mana pegawai untuk menyaksikan perletakan meterai Perbadanan pada segala surat-ikatan, dokumen dan suratcara lain yang menghendaki meterai Perbadanan, dan menandatangani segala suratikatan, dokumen dan suratcara lain sedemikian bagi maksud-maksud subseksyen itu, seperti yang telah dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri sebentar tadi.

Dalam membicarakan masalah ini, saya ingin mengemukakan beberapa perkara yang telah timbul yang telah pun selalu diadakan perbincangan oleh rakyat kita terutamanya penduduk-penduduk luar bandar khususnya daripada kaum bumiputera. Apa yang berlaku dalam masalah tanah, seperti kata Wakil dari Kemaman sebentar tadi iaitu tanah merupakan satu perkara yang mesti atau satu perkara yang tidak dapat kita pandang ringan kerana tiap-tiap seorang setiap hari terlibat dengan tanah, tempat duduk, tempat makan, tempat bercucuk tanam dan akhirnya tempat mati. Saya bersetuju. Tetapi apa yang berlaku pada hari ini banyak tanah-tanah yang pada dahulunya menjadi milik, menjadi kepunyaan penduduk-penduduk di negara ini tetapi oleh kerana pembangunan, oleh kerana masalah-masalah yang timbul dalam negara, tanah-tanah itu hilang daripada milik pemilik-pemilik tanah, terutamanya di kawasan-kawasan luar bandar.

Misalnya, dengan pembangunan-pembangunan negara, dengan

pembinaan sekolah, pembinaan loji-loji air, pembinaan kelinik-klinik bidan, hospital dan sebagainya maka banyaklah tanah-tanah rizab Melayu ataupun tanah-tanah simpanan untuk orang-orang Melayu di kawasan-kawasan luar bandar telah diambil istilah mereka ialah dirampas walaupun diambil dengan dasar mengikut Kanun Tanah Negara. Jadi pengambilan tanah-tanah ini bukannya sedikit dan dari masa ke semasa terus berlaku tetapi adakah pihak Kementerian Kemajuan Tanah mengkaji ataupun mengadakan perundingan bersama-sama dengan Kerajaan Negeri supaya diketahui berapa banyakkah sudah bilangan tanah-tanah simpanan Melayu ini telah diambil oleh Kerajaan dengan tujuan-tujuan yang saya sebutkan tadi dan adakah satu tindakan untuk mengganti semula tanah-tanah yang telah diambil itu kepada rizab ini.

Kalau kita lihat semasa berlakunya darurat tahun 1948-1960 ketika itu penduduk-penduduk di negara kita ini berselerak di kawasan-kawasan luar bandar, di pinggir-pinggir hutan, di kampung-kampung dan sebagainya, kerana mereka ini oleh kerana mengelakkan daripada ancaman komunis dan juga mengelakkan daripada mereka itu sendiri menjadi komunis lalu mereka ini dikumpulkan di dalam satu perkampungan, terkenal dengan kampung baru dan banyak kampung-kampung baru yang diwujudkan ini adalah dengan mengambil tanah-tanah rizab yang saya sebutkan tadi. Ini juga perlu mendapat kajian dan tindakan semula oleh Kementerian Tanah dan Wilayah supaya jangan satu bangsa yang telah diberikan satu hak istimewa memiliki tanah dan dalam negara asal itu hilang, susut dari masa ke semasa.

Tuan Yang Dipertua, perkara yang kedua berkaitan juga dengan pengambilan tanah ini, waktu akhir-akhir ini dalam pembangunan-pembangunan di kawasan-kawasan

luar bandar seperti membangunkan projek-projek membina hospital, kelinik, loji air dan sebagainya pihak Pejabat Tanah selalunya apabila mereka diarahkan oleh pihak atasan untuk melaksanakan projek-projek yang tersebut maka Pejabat Tanah akan mula memerhati di manakah satu kawasan yang paling sesuai untuk didirikan projek-projek yang tersebut. Apa yang diperhatikan dan apa yang mereka akan ambil tindakan ialah untuk mengambil tanah yang paling cantik, tanah yang paling elok sudah tentulah di tepi-tepi jalanraya di mana tanah-tanah tersebut kepunyaan orang-orang kampung, petani-petani di mana di situlah terdapatnya dusun-dusun durian, dusun buah-buahan, tempat bercucuk tanam dan kadang-kadang rumah kediaman. Tempat itulah yang sesuai dan tempat itulah yang hendak diambil. Maka merayulah mereka, mendesaklah mereka tetapi tidak mendapat perhatian, tanah itu tetap diambil kerana dikatakan itulah tanah yang paling layak, itulah tanah yang paling sesuai.

Perkara semacam itu berlaku di mana-mana dan Wakil-wakil Rakyat menghadapi masalah kerana apabila perkara ini berlaku sudah tentu rakyat-rakyat yang terlibat akan mencari Wakil-wakil Rakyat untuk menyelesaikan masalah mereka iaitu untuk mengelakan tanah mereka ini jangan diambil. Perkara seperti ini juga perlu dapat pertimbangan, terutamanya daripada pihak Kementerian Kemajuan Tanah sendiri.

Di kawasan saya baru-baru ini timbul satu cerita. Seorang tua yang sudah begitu uzur, tanahnya yang berhampiran dengan rumah kediamannya sendiri dikehendaki menyerahkan kepada Kerajaan untuk mendirikan sebuah kelinik. Orang tua ini berjumpa dengan saya untuk dibawa ke Pejabat Tanah, berunding dengan Pejabat Daerah supaya jangan diambil tanah itu. Jawabnya, tidak

boleh, mesti diambil. Kemudian dia pun merayu kalau hendak diambilpun mesti mengikut cara yang boleh dia mengatur supaya jangan terkena rumah, jangan terkena kawasan tanaman yang sangat diharganya. Tetapi jawabnya, tidak boleh juga, kerana inilah keadaan yang sesuai sekali yang dikehendaki oleh Kementerian Kesihatan. Kerana berunding punya berunding, berulang kali berjumpa dengan segala pertimbangan, nasib baiklah perkara ini dapat diselesaikan. Kalau tidak sudah tentu akan timbul satu lagi rasa tidak puas hati dari pihak orang ramai terhadap pentadbiran. Walaupun pentadbiran itu datangnya daripada Kerajaan kita tetapi selalunya pegawai-pegawai yang melaksanakan tugas-tugas ini akan bertindak mengikut kemahuan mengikut kemudahan yang difikirkannya sendiri supaya rancangan-rancangan yang hendak dibuatnya itu dapat diselesaikan dalam tempoh yang cepat.

Tuan Yang Dipertua, saya buat akhirnya memberikan sokongan yang begitu kuat terhadap Rang Undang-undang, suatu Akta untuk meminda Ordinan Persuruhjaya Tanah Persekuatan, 1957 yang telah dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Arau.

6.05 ptg.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh (Arau): Tuan Yang Dipertua, saya bangun menyokong Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Ordinan Persuruhjaya Tanah Persekuatan, 1957.

Pada tanggapan saya, Tuan Yang Dipertua, sungguhpun pindaan yang diminta ini adalah bersabit dengan tanah, akan tetapi sebaliknya saya

dapat membuat tanggapan yang ada maksud-maksud yang tertentu. Dalam beberapa hari Dewan yang mulia ini telah bermesyuarat, beberapa Rang Undang-undang telah pun dikemukakan dan telah pun diluluskan alhamdulillah. Dan saya menyebut tentang perkara ini adalah semata-mata hendak menarik perhatian Dewan yang mulia ini terhadap betapa berkewibawanya Kerana Barisan Nasional ini (*Tepuk*). Mula-mula sekali dibentang Rang Undang-undang Paten dan unsur yang penting dalam pembentangan Paten ini ialah kesedaran bahawa kita telah sampai ke satu tahap kemajuan sains dan teknologi dalam mana kita harus membuat persediaan untuk melindungi hak-hak bijak pandai-bijak pandai kita.

Ini adalah satu usaha yang membayangkan satu pandangan yang jauh ke hadapan dan juga membayangkan betapa dititikberatkan imbalan hak perseorangan dan hak masyarakat umumnya. Kemudian dibentang pula Akta Lembaga Kemajuan Ternakan Negara (Pembubaran) 1972. Kepada saya, ini adalah satu langkah yang menunjukkan kesedaran bahawa parti Barisan Nasional dan Kerajaan Barisan Nasional ini menitikberatkan dari segi mengemas kini keadaan kewangan negara, menitikberatkan terhadap kegunaan wang awam.

Kemudian pula, Tuan Yang Dipertua, dibentangkan Akta Probet yang menunjukkan dari satu aspek lagi ini adalah satu Kerajaan yang sentiasa meneliti apakah kesulitan-kesulitan yang dihadapi masyarakat oleh kerana pindaan kepada Akta Probet dan Pentadbiran ini adalah bagi menjawab persoalan-persoalan yang ditimbulkan dan menjadi isu besar masa kini terhadap waris-waris mengambil kuasa ke atas harta-harta yang ditinggalkan oleh ibu bapa dan saudara yang

disayangi. Dan sekali lagi ini juga membuktikan bagaimana perhatian yang diberikan dan dari segala aspek kesulitan rakyat diberi perhatian. Dan kini pula, dibentangkan suatu Akta untuk meminda Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan 1957.

Memang sepintas lalu kita boleh buat tanggapan yang pokoknya Rang Undang-undang ini ialah bersabit dengan tanah. Akan tetapi jika kita berhenti memikirkan sebentar kemudian kita bayangkan balik apa yang telah berlaku di dalam Dewan ini beberapa hari yang lampau ini maka sedikit demi sedikit timbullah kesedaran yang rupa-rupanya inilah satu lagi aspek kita mengemaskinikan beberapa aspek hidup rakyat kerana sungguhpun dari satu segi pindaan yang diminta ini adalah berunsur teknikal terhadap penurunan kuasa atau dengan izin, the delegation of powers as conferred by law to an officer of the law. Namun demikian walaupun teknikal, bagi saya pentingnya Rang Undang-undang ini ialah dari segi pengurusan.

Saya rasa tidak sebegitu pelik, maaf saya, Tuan Yang Dipertua, kerana tidak dapat menggunakan perkataan yang saya cari yang lebih sesuai daripada perkataan pelik, walaupun ini adalah perkataan utara, dengan izin, menggunakan perkataan pelik ini. Tidak pula pelik jika dikaitkan ini satu langkah dalam kita menghidupkan seruan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri terhadap menjayakan fahaman dan konsep persyarikatan Malaysia. Mungkin di peringkat ini logiknya tidak berapa ketara, akan tetapi bagi saya sesuatu pertubuhan ataupun sesuatu jabatan baikpun sesuatu syarikat mahupun sesuatu Kerajaan jika penurunan kuasa atau the delegation of powers tidak kemas maka pertubuhan atau syarikat itu atau jabatan itu atau Kerajaan itu tetap terbuntu dalam mencapai matlamat-matlamat yang dirancang olehnya. Kerana tanpa ada penurunan kuasa

atau delegation of powers yang kemas ini menunjukkan bahawa syarikat itu ataupun pertubuhan itu atau jabatan itu baikpun Kerajaan itu diuruskan secara lemah. Tetapi, nampaknya Kerajaan Barisan Nasional bukan Kerajaan yang lemah, nampak dari segala segi. Misallah kita lihat, kita tengok kembali kepada undang-undang ibu di mana pindaan diminta pada petang ini dan betapa sekali lagi peliknya, seorang Federal Lands Commissioner perlu menjadi saksi terhadap penurunan meterai. Apakah pegawai tersebut ini tidak ada kerja lain? Jadi selari dengan kajian yang berterusan baik pun perkara-perkara titik-bengkil diambilkita, jadi dikaji undang-undang demi undang-undang, segala peraturan yang ada, segala undang-undang yang ada dikaji selangkah demi selangkah dalam semangat bersih, cekap dan amanah supaya kita tunaikan apa yang kita janjikan kepada rakyat.

Jadi kita berbalik kepada inti tersembunyi maksud Rang Undang-undang ini. Kalaulah pegawai seperti Federal Lands Commissioner, saya minta izin menggunakan perkataan Inggeris, Tuan Yang Dipertua, oleh kerana saya faham sepertimana terdapat di kertas yang di atas meja ini iaitu jika saya membuat tanggapan yang naskah sah undang-undang ini mungkin naskah Inggeris dan walaupun preamblenya dalam Bahasa Malaysia tetapi pindaan yang diminta itu ada di dalam bahasa Inggeris. Jadi untuk mengemaskan perbahasan saya, dan oleh kerana dalam sekelip mata saya tidak berkemampuan untuk menterjemahnya jadi kalaulah begini rupa langkah-langkah yang diambil kita boleh bayangkan sahaja bagaimana kita boleh mempercepatkan kerja-kerja di bawah kuasa-kuasa yang diberi kepada Federal Lands Commissioner tadi. Inilah membuktikan bahawa konsep Persyarikatan Malaysia bukan satu slogan yang dilaung-laungkan untuk

mencari popularity. Konsep Persyarikatan Malaysia adalah falsafah yang menjadi pegangan hakikat perjuangan Kerajaan Barisan Nasional kerana inilah satu cara yang saya fikir, bagi kita menghadapi dekad-dekad yang akan datang kerana negara kita diambang perkembangan mencapai satu tahap lebih lagi daripada diklasifikasikan sebagai negara membangun sahaja.

Jadi, kalau kita mengambil pendekatan biarpun dalam perjalanan dan pentadbiran sesuatu jabatan ataupun kos mentadbirkan kuasa-kuasa sedikit sebanyak kita gunakan konsep, dengan izin, Tuan Yang Dipertua, kerana saya tidak berkemampuan menterjemah, yang management oriented.

Oleh itu, bagi saya, Tuan Yang Dipertua, inilah pokok kepada kekuatan pindaan yang diminta pada petang ini. Saya tidak inginkan berucap lebih panjang kerana saya fikir banyak lagi rakan-rakan saya Ahli-ahli Yang Berhormat akan berucap dan saya tak mahulah mengambil masa Tuan Yang Dipertua lebih daripada apa yang sepatutnya. Sekali lagi, Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Pontian.

6.21 ptg.

Tuan Mokhtaram bin Rabidin (Pontian): Tuan Yang Dipertua, saya sebagaimana juga rakan-rakan yang lain, ingin bersama-sama mengambil bahagian dalam perbahasan untuk membahaskan Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan 1957.

Tuan Yang Dipertua, soalan tanah adalah satu soal yang penting dari segi kehidupan manusia. Agama Islam ada menyatakan bahawa kasihkan tanah

air iaitu sebahagian daripada tanah itu adalah sebahagian daripada iman. Jadi, soal tanah ini memanglah satu soal yang penting bukan sahaja dalam kehidupan sesuatu bangsa tetapi soal dalam dunia ini.

Tuan Yang Dipertua, tujuan pindaan Ordinan ini tidak lain dan tak bukan ialah untuk meminda Ordinan No. 44/57 iaitu Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan. Kalau memandang Ordinan ini dibuat dua hari sebelum tanah air kita mencapai kemerdekaan, memanglah sudah sepatutnya kita meminda supaya keadaannya sesuai dengan keadaan yang ada di negara kita sekarang ini, kerana lain dahulu lain sekarang. Tuan Yang Dipertua, kalau sebelum negara kita mencapai kemerdekaan, tanah-tanah yang dipunyai atau tanah-tanah yang diuruskan oleh Kerajaan Persekutuan adalah sangat sedikit tetapi setelah negara kita mencapai kemerdekaan dan berbagai-bagai rancangan pembangunan terpaksa dilaksanakan maka pengalihan kuasa sama ada serah-menyerah, gadian, cagaran dan lain-lain di antara Kerajaan Negeri dengan Kerajaan Pusat dan lain-lain badan kepada Kerajaan Pusat tentulah makin bertambah-tambah banyak.

Umpamanya, dengan adanya pembinaan sekolah-sekolah yang baharu, hospital-hospital yang baharu, pembinaan jalan-jalan yang baharu yang semuanya berkehendakkan kawasan tanah yang dipunyai oleh Kerajaan Negeri. Jadi, di dalam hal pemilikan tanah, pertukaran pemilikan tanah daripada Kerajaan Negeri dan Kerajaan Pusat sudah tentulah suratan-suratan dan dokumen-dokumen berkenaan dengannya dimeterai dan ditandatangani oleh pihak Kerajaan Negeri dan pihak Kerajaan Persekutuan. Sekiranya hanya Pesuruhjaya Tanah Persekutuan seorang saja yang dibolehkan untuk menyaksi penurunan menterai suratan-suratan dan dokumen-dokumen itu

tentulah bagi pihak Pesuruhjaya Tanah Persekutuan itu tidak dapat membuat kerja yang lain. Jadi, pindaan kepada Ordinan 44/57 untuk menurunkan kuasa kepada seorang atau dua tiga orang atau beberapa pegawai-pegawai di peringkat Persekutuan itu memang sudahlah kena pada tempatnya dan kena pada masanya memandangkan segala urusan-urusan yang akan dibuat itu makin sehari makin bertambah-tambah banyak. Dan dengan adanya penurunan-penurunan kuasa itu dapatlah segala tugas-tugas, segala kerja-kerja dapat dijalankan dengan cekap, licin serta tidak bertanggung-tanggung iaitu sebagaimana diharapkan oleh Kerajaan kita supaya tiap-tiap satu pekerjaan, sesuatu urusan dapat dijalankan dengan secepat-cepat yang boleh tepat pada waktunya.

Tuan Yang Dipertua, selain daripada itu juga dengan adanya penurunan kuasa ini dengan secara tidak langsung bagi pihak Pesuruhjaya Tanah Persekutuan dapat melatih di bawah pimpinannya pegawai-pegawai yang di bawahnya menjalankan tugas-tugas yang akan menjadi pelapis kepadanya dan apabila sampai masanya nanti apabila pegawai yang di bawahnya itu menggantikan Pesuruhjaya Tanah itu sendiri sudah mempunyai pengalaman dan terus dapat menjalankan tugas-tugasnya dengan sebaik-baiknya.

Akhir kata, sekali lagi saya ingin sama-sama menyokong pindaan Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan 1957 itu.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Tumpat.

6.27 ptg.

Tuan Haji Dusuki bin Haji Ahmad (Tumpat): Tuan Yang Dipertua, saya juga ingin bersama-sama dengan sahabat saya menyokong suatu Akta untuk meminda Ordinan Pesuruhjaya

Tanah Persekutuan 1957 sebagaimana yang dibentangkan di hadapan kita pada petang ini.

Tuan Yang Dipertua, sebagaimana kita maklum dan sebagaimana yang telah disebutkan oleh beberapa sahabat kita baharu sekejap tadi bahawa tanah merupakan keperluan asasi yang paling utama bukan sahaja kepada manusia tetapi yang penting sekali ialah bagi sesuatu bangsa. Tanah bukan sahaja merupakan tempat tumpah darah tetapi kita manusia sebagaimana yang disebutkan baharu sekejap tadi akan kembali kepada tanah. Tanah merupakan pokok sesuatu perjuangan. Tanah merupakan punca segala-galanya. Huru-hara yang berlaku di atas dunia ini tidak berkesudahan, kalau dikaji pangkal-umbinya ataupun dilihat dari akar tunjangnya maka ternyata bahawa ia adalah bermula daripada perjuangan merebut apa yang saya sebutkan tadi dan apa yang kita bincangkan iaitu tanah, kerana kecintaan kepada tanah itulah yang dikatakan kecintaan kepada tanahair dan lenyapnya sesuatu keturunan, lenyapnya sesuatu golongan ataupun lenyapnya sesuatu generasi ialah bermula apabila ia kehilangan apa yang dikatakan tanah. Maka di sinilah letaknya penting dan di sinilah letaknya mustahak sekali apa yang kita bincangkan soal tanah pada petang ini. Tuan Yang Dipertua. . . .

Tuan Yang Dipertua: Masa sudah cukup!

PENANGGUHAN MESYUARAT

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob): Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan iaitu mengikut Peraturan Mesyuarat 17, Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang.

Timbalan Menteri Penerangan (Puan Rahmah binti Othman): Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Kepong.

UCAPAN PENANGGUHAN

KEMISKINAN DAN PENTADBIRAN DI SEKOLAH-SEKOLAH

6.31 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Yang Dipertua, saya bangun membangkitkan usul penangguhan mengenai masalah kemiskinan bandar dan luar bandar di sekolah-sekolah yang merupakan satu bidang yang mesti dikaji dengan ikhlas, mendalam dan secepat mungkin oleh Kementerian Pelajaran.

Dengan bertambahnya bilangan penduduk di kawasan bandar kerana penghijrahan dari luar bandar ke bandar, ramai murid-murid di sekolah-sekolah. . . .

Tuan Khadri bin Sabran: *(Bangun).*

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat, nanti! Ada Ahli Yang Berhormat bangun.

Tuan Khadri bin Sabran: Tuan Yang Dipertua, saya rasa tak cukup koram.

Tuan Yang Dipertua: Sila bilang. 16, tidak cukup. Bunyikan loceng!

(Loceng dibunyikan: Ahli-ahli dikira, kurang 26 Ahli hadir).

Tuan Yang Dipertua: 15 Ahli, tidak cukup koram.

Mesyuarat ditangguhkan sehingga pukul 3.00 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.34 petang.